

Ɔtshɔ O'o nɔe Yisu Kristu á Matie sú Tshatshu o'o

Asœke kœdœ Ɔtshɔ O'o nɔe Yisu Kristu á Matie sú. Matie kœdœ lima ayi kœko ngendja lapo á Yisu e lima she, á tshe te anga ayi avwa nœ ye. Matie kœdœ lima uzu Yuda yé anga í'iri ye kœdœ ndje Levi. Tshe sú Ɔtshɔ O'onœ asœke fœ Ayuda. Tshe pa adœke Yisu kœdœ adja Ayi kœshe azu á aayi kœgbara o'o gbara lima o'o tœ upu nœ ye utshunœ ala Ongboro Ayo.

Matie yisœ nœ fœ azu adœke Yisu uzu Nazarete kœdœ Masiya, œshe kœdœ ndje gbozu nœ azu Israyele kashe endje vwaratœ endje tœ ye.

Bukunœ kurutshelœtœ ye atake:

- Uwu aata Yisu œdœ ndje kœzu she (1.1-2.24)
- Akwa nœ Yowane ayi kœza batisimu (3.1-12)
- Batisimu nœ Yisu œdœ kœwu lœsu ye 6a lœ kpagagasho (3.13-4.11)
- Akwa nœ Yisu 6a lœ ogo Galilayi (4.12-18.35)
- Ana nœ Yisu ga lœ Yerusaleme (19.1-20.34)
- Lœ udu olo Yisu mindu dœ bisha (7) pa œsho: Kœwa ngbanga pa ye œdœ kœwo she (21.1-27.66)
- Kœshe Yisu lœ akuzu (28.1-20)

*Aata Yisu
(Wu 6a tœ Luk 3.23-38)*

¹ Asœke kœdœ í'iri aata Yisu Kristu, ata Davidi á tshe dœ ndje ata Abrayamo.

² Abrayamo zu Izaka, Izaka zu Yakobo, Yakobo zu Yuda cædœ aayanœ. ³ Yuda zu Perese cædœ Zara, ayi endje kœdœ lima Tamare. Perese zu Eserone, Eserone zu Arame. ⁴ Arame zu Aminadabe, Aminadabe zu Nashone, Nashone zu Salma. ⁵ Salma zu Boaz, Rahabe kœdœ lima ayinœ. Boaz zu Obede, Luta kœdœ lima ayinœ. Obede zu Yese. ⁶ Yese zu gbozugo Davidi, yé Davidi zu Salomo tœ yashe á tshe dœ lima awo Uri.

⁷ Salomo zu Robowame, Robowame zu Abiya, Abiya zu Asafe. ⁸ Asafe zu Yozafate, Yozafate zu Yorame, Yorame kœdœ ata Oziase. ⁹ Oziase zu Yotame, Yotame zu Akaze, Akaze zu Ezekiasse. ¹⁰ Ezekiasse zu Manase, Manase zu Amœ, Amœ zu Yoziase. ¹¹ Yoziase zu Yekonia cædœ aayanœ dœ lœndœ á endje ko lima azu Israyele gu tœnœ ga tshakudu kanga 6a lœ Babilone.

¹² Manda kœko lima azu Israyele gu tœnœ ga tshakudu kanga 6a lœ Babilone, Yekonia zu Shaletiele, yé Shaletiele zu Zorobabele. ¹³ Zorobabele zu Abiwude, Abiwude zu Eliyakimi, yé Eliyakimi zu Azore. ¹⁴ Azore zu Shadœke, Shadœke zu Akimi, yé Akimi zu Eliwude. ¹⁵ Eliwude zu Eleazare, Eleazare zu Matane, yé Matane zu Yakobo. ¹⁶ Yakobo zu Yozefu akœ Mareya ayi Yisu, á endje sœ kœ'e she Kristu.

¹⁷ Ataa, kœto kpœtœ Abrayamo œrrr ga tœ Davidi, uwu aatazu sœ ndjokpa dœ vana. Kœto kpœtœ Davidi œrrr ga tœ lœndœ á endje ko lima azu Israyele gu tœnœ ga tshakudu kanga 6a lœ Babilone, uwu aatazu sœ ndje ndjokpa dœ vana; yé kœto kpœtœ lœndœnœ asœmœ œrrr ga tœ kœzu Kristu, uwu aatazu sœ ndje ndjokpa dœ vana.

*Kæzu Yisu Kristu
(Wu 6a tœ Luk 2.1-7)*

¹⁸ Ndœ budu kœzu Yisu Kristu sœ atake: Ayincœ dœ Mareya kœdœ lima koje nœ Yozefu. Kashe utshuncœ adœke endje ngbɔtœ endje awa bale ga tœ œscœncœ, tshe gbɔ nguzu lœ awa gbɔgbɔ nœ Ɔtshɔ Ishiri. ¹⁹ Koje nœ ye dœ Yozefu kœdœ lima uzu á tshe sœ ndjii, yé tshe yiyi lima kœmitshelœ ye ngbi fœ azu nene. Tshe yi lima kœekatœ ye ti lœ ubuncœ. ²⁰ Bata á tshe sœ lima kœegbe atake, anga andjelu nœ Gbozu wuta ga tœ ye lœ ulu œ pa fœ she adœke: «Yozefu, ata Davidi, awa zaza 6œ kœeza Mareya tœ awo zœ nene. Gbambancœ nene, nguzuncœ á sœ lœ ye asœmœ to lœ gbɔgbɔ nœ Ɔtshɔ Ishiri. ²¹ Tshe zu bala gbolo yakoshe yé 6œ ta i'iri ye Yisu; gbambancœ nene, tshe she bala azu nœ ye lœ ekperœ nœ endje.»

²² Eneke kɔ mbœrœtœ endje ataa mbœrœ o'onœ á Gbozu pa lima lœ awa nœ ayi kœgbara o'o kœmbœrœtœ endje:

²³ «Ɔkpɔ yawuru œ gbɔ nguzu yé œ zu gbolo yakoshe

yé endje ta i'iri ye Emanwele.»

Ádá i'iri Emanwele kœdœ «Ndjaba awa bale dœ azœ.»

²⁴ Lɔkɔ á Yozefu jo, tshe mbœrœtœ ye 6ata á andjelu nœ Gbozu mi lima ndi nœ fœ she, yé œ za Mareya tœ awoncœ. ²⁵ Kashe tshe ngbɔngbɔpa gbarœ olo bale dœ she nene œrrr ga tœ kœzu gbolo yakoshe nœ ye ga pa œshɔ, yé á Yozefu ta i'iri Yisu ga pa ye.

2

Agbangba kœwusœ ádá angerepe na kœwu Yisu

¹ Endje zu Yisu 6a lœ Beteleme, 6a lœ ogo Yuda dœ lɔndɔ á Erode dœ lima gbozugo. Manda kœzu she, agbangba kœwusœ ádá angerepe to lima 6a tœ osho á ɔlɔ œ wuta tœnœ yé œ na. Endje yi lima kumu endje ga lœ Yerusalem, ² yé á yu adœke: «Gbozugo nœ Ayuda á endje zu she ngɔngɔ sœ kpœta a? 'A wu angerepe nœ ye œ wuta 6a tœ osho á ɔlɔ œ wuta tœnœ, yé á 'a na kœgote ga utshu ye.»

³ Lɔkɔ á gbozugo Erode djindœ upunœ ataa, tshelœ ɔkɔrɔ ye œdœ œnœ azu ogo Yerusalem djigi tshanga ye. ⁴ Tshe vwa osho ndœ agbozu tshapa anganga Ndjaba œdœ aayi kœyisœ awa akwa, yé œ yu endje tœ osho á endje li kœzu Masiya tœnœ. ⁵ Endje gi fœ she adœke: «Ba lœ Beteleme, 6a lœ ogo Yuda. Gbambanœ nene, œneke á ayi kœgbara o'o su dœke:

⁶ “Œ6œ Beteleme, lœ ogo Yuda,
6œ sœsœ adja teasho ugurutœ tshalakpi á sœ lœ ogo Yuda nene;
gbambanœ nene, gbozunœ á tshe te bala utshu
azu nœ mœ, azu Israyele,
œ to 6a ndœ zœ.”»

⁷ Dœ tœnœ ataa, Erode vwa osho ndœ agbangba kœwusœ ádá angerepe lœ ubunœ yé œ yu endje tœ kœwusœ adja lɔkɔnœ á angerepe wuta lima dœ tœnœ. ⁸ Manda nœ, tshe vwa endje ga lœ Beteleme dœ kœpa fœ endje adœke: «'E na œ yu osho pa upu nœ gbolo ascœmœ dœ ɔtshɔnœ; yé œdœ 'e kœgbo

she, 'e pandœ nœ fœ mœ adœeke œmœe ndje, mœ na kœgote ga utshu ye.»

⁹ Manda kœdji o'o á gbozugonœ pa fœ endje, endje tetœ awa dœ kœero endje. Ngbewo, endje wu angerepe á endje wu má utshunœ ba tœ osho á ðlœ œ wuta tœnœe kœena utshu endje, œerr œ ka ba pa osho á gbolonœe sœ lima tœnœe. ¹⁰ Endje sœ lima dœ egerœe yanga manda kœewu tœnœe. ¹¹ Endje li ga lœ anda yé œ wu kpengbe gbolo dœ ayinœ, Mareya. Endje gote ga utshu ye yé œ donga she. Endje kœrœ gbarœe nœ endje yé œ ko makabo fœ she: Œrœ, zuwa yombo œdœe kada mire. ¹² Manda nœ, Ndjaba pa fœ endje lœ ulu adœeke endje kwakwatœe endje ga ndœ Erode nene. Ataa, endje za anga angbi awa á gu dœ tœnœe ga lœ ogo nœ endje.

Kœkpa dœ Yisu ga lœ Ezipito

¹³ Lœkœ á agbangba kœewusœe ádá angerepenœe ascœmœe gu daye, anga andjelu nœ Gbozu bale wuta ga ndœ Yozefu lœ ulu yé œ pa fœ she adœeke: «Aafo, œ za kpengbe gbolo dœ ayinœe yé œ kpa dœ endje ga lœ Ezipito. Sœ ba zœ œerr œdœe mœ kœpa fœ bœe adœeke bœe gu yekane. Gbambanœe nene, Erode œ para gbolonœe mbœœœe kœewo she.» ¹⁴ Ataa, Yozefu kœealafœ, kœeza kpengbe gbolonœe œdœe ayinœe potœe ye lœ butshœ yé á kpa ga lœ Ezipito. ¹⁵ Tshe sœ ba zœ œerr ga tœ kuzu Erode. Œ sœ ataa, mbœœœe á œeneke á Gbozu pandœe nœ lœ awa nœ ayi kœgbara o'o kœembœœœetœe endje. Tshe pandœe nœ adœeke: «Mœe e gbolo nœ mœe adœeke tshe wuta lœ Ezipito ye.»

Kœewo aaya gbolo

16 Lɔkɔ á Erode wusœ nœ adœke agbangba kœwusœ ádá angerepe fara œne, ókó za lima she tɔpanœ kpuru. Tshe za o'o adœke endje wo agbolo yakoshe á ungu endje sœ ga tshakudu ungu bisha lakpi Beteleme œdœ lakpi á sœ dje indirinœ para kɔkɔ. Ungunœ á tshe ka ga panœ asœmœ sœ lindœ œneke á agbangba kœwusœ ádá angerepenœ za lima fœ she. 17 Kɔkɔ asœmœ mbœrcœtœ endje ɔata á ayi kœgbara o'o Yilimiya pa lima adœke:

18 «Endje dji tshama á sœ kœwuta tœnœ ɔa lœ ogo Rama,

iki œdœ egerœ ditshelœma.

Rashele dá sœ kœki agbolo nœ ye,

tshe yiyindœ nœ adœke endje u œne nene, mbœrcœ agbolo nœ ye tshu kɔ ye.»

Ayozefu fatœ endje kœgu ga lœ ogo Israyele

19 Manda kuzu Erode, anga andjelu nœ Gbozu bale wuta ga tœ Yozefu lœ ulu ɔa lœ Ezipito.

20 Tshe pa fœ she adœke: «Aalafo œ za gbolo œdœ ayinœ potœ zœ yé œ kwatœ zœ ga lœ ogo Israyele. Gbambœ nene, endjeneke á endje sœ lima kœpara awa kœwo gbolonœ tshu ye.» 21 Yozefu

áalafo, œ za gbolonœ dœ pe ayinœ potœ ye, yé á endje gu ga lœ ogo Israyele. 22 Kashe kœdjindœ nœ adœke Arkelawose dá te gbozugo Yuda manda abanœ dœ Erode, awa kœgu ga zœ za she. Ndjaba yisœ osho fœ she lœ ulu á tshe gitœ ye á gu ga lœ ogo Galilayi. 23 Tshe na œ sœ ɔa lœ ongbo á i'irinœ kœdœ Nazarete. Œ sœ ataa yeka á o'o á ayi kœgbara o'o pa lima kœmbœrcœtœ endje. Endje pa lima adœke: «Endje e she bala uzu Nazarete.»

3

Kœyisœrœ nœ Yowane ayi kœza batisimu

(Wu 6a tœ Mar 1.1-8; Luk 3.1-18; Yow 1.19-28)

¹ Dœ lœndœncœ ascœmœ, Yowane ayi kœza batisimu wuta lima œ sœ kœyisœ œrœ 6a lœ kpagagasho nœ ogo Yuda adœke: ² «'E fatshalœsu 'e, gbambœncœ nene, Ogo gbozu nœ tshalafo ndo ye!» ³ Yowane kœdœ uzu á ayi kœgbara o'o Isaya pa lima tœ ye lœkœncœ á tshe pa adœke:

«Anga uzu sœ kœta rawa 6a lœ kpagagasho adœke: 'E guma ala awa Gbozu, 'e yœrœ ala awa ye ndjii!»

⁴ Yowane verœ lima lœba á endje mbœrœ dœ usu shamo, yé œ i lima uwu tshapa lœba á endje mbœrœ dœ œkœ agea ga lœ nguku ye; tshe zi lima ayila yé œ la adja ojoro awaterœ. ⁵ Azu tshalakpi Yerusalemœ dœ azu ogo Yuda kœ œdœ pe azu ogo kœ á sœ mashenga dœ ungu Yœrdane, na lima ga ndœ ye. ⁶ Endje sœ lima kœpandœ ekperœ nœ endje, yé Yowane sœ lima kœza batisimu fœ endje 6a la Yœrdane.

⁷ Yowane wu adœke Afarisayi œdœ Asadukayi ndjoro sœ kœna lima ga tœ œsœ batisimu nœ ye, tshe pa fœ endje adœke: «Ukpulu ekpe ayakoro! Uzu dœ dá yisœ nœ fœ 'e adœke 'e kpa awa kœwa ngbanga nœ Ndjaba á ndo kœna tœncœ a? ⁸ 'E mbœrœ œrœ á sœ kœma adœke adja 'e fatshalœsu 'e ye, ⁹ yé 'e papa mbœrœ 'e dœ tœ 'e nene adœke: “Abrayamo kœdœ ata azœ.” Gbambœncœ nene, mœ sœ kœmindœ nœ fœ 'e adœke, Ndjaba li kœfa badja asœke tœ aata Abrayamo! ¹⁰ Gonda sœ yindjindjincœ mbœrœ kœvwa dœ œyœ tœtœ œshencœ

kɔ ye, ɔyɔ kɔ á elence kɔegaga nene, endje de yé œ ko va ga tœ owo. ¹¹ Æmœ, mœ sœ kœza batisimu fœ 'e dœ ungu mbœrœ kœma adœke 'e yapa ɔtshɔ 'e ye. Kashe tsheneke á tshe na manda mœ, tshe za bala batisimu fœ 'e dœ ɔtshɔ Ishiri œdœ dœ owo. Tshe ropa mœ dœ gbɔgbɔ ye, mœ lili kœka ga utshu ye dœ pe kœzu uwu œrada nœ ye nene. ¹² Tshe za tshekara kœpe dœ tshelœ indji ngwarœ ga tshaabrœ ye, yé tshe mea indji ngwarœ mbœrœ kœkurutshelœ nœ dœ oforo. Tshe gumasœ indji ngwarœ ga la kogba, yé œ ko oforonœ va ga tœ owo neke á ru nene.»

Batisimu nœ Yisu

(Wu ɓa tœ Mar 1.9-11; Luk 3.21-22)

¹³ Anga ɔɔ bale, Yisu to ɓa lœ Galilayi yé œ ro ɓa ndœ Yowane ɓa langu Yɔrdane, tshe na ndoo dœ Yowane mbœrœ adœke tshe za batisimu fœ œne. ¹⁴ Yowane yi lima ndœ kœvwaratœ ye, yé á pa adœke: «Æmœ dá li má adœke ɓœ za batisimu fœ mœ, yé ɓœ kpa na ga ndœ mœ adœke mœ za batisimu fœ ɓœ a!» ¹⁵ Kashe Yisu gi fœ she adœke: «Yindœ nœ adœke œ mbœrœtœ ye ngɔngɔnœ asœke ataa. Gbambanœ nene, mara á li adœke a mbœrœ œrœ á sœ ndjii dœmœ.» Yé Yowane kœyindœ nœ ye. ¹⁶ Manda kœgbɔ batisimu nœ Yisu, tshe wuta langu. Kolœ pe dœ lɔndɔnœ asœmœ, tshalafɔ kɔrɔ ga pa ye, tshe wu Ishiri nœ Ndjaba œ jerœ ga pa ye ɓata mbepa. ¹⁷ Yé tshama to ɓa lafo œ pa adœke: «Tsheneke asœke kœdœ Gbolo nœ mœ á mœ yindœ ye waa, mœ za yanga nœ mœ kɔ ga ndœ ye.»

4

*Djaboro wu l̄su Yisu**(Wu 6a t̄e Mar 1.12-13; Luk 4.1-13)*

¹ Manda n̄e, Ishiri n̄e Ndjaba to Yisu na t̄en̄e ga l̄e kpagagasho mb̄er̄e ad̄eke djaboro wu l̄su ye. ² Manda koemb̄er̄e ɔb̄ zazu bisha ɔd̄e butsh̄o zazu bisha nd̄e koeyotshel̄ema, Yisu s̄e lima d̄e ogo. ³ Djaboro, ayi k̄ewu l̄su, na ndoo d̄e she ȳe ɔ pa ad̄eke: «Ɛd̄e 6̄e k̄ed̄e Gbolo n̄e Ndjaba, pa f̄e badja as̄eke ɔ fat̄e ye t̄e mapa.» ⁴ Kashe Yisu gi ad̄eke: «Endje s̄u 6a la Buku n̄e Ndjaba ad̄eke: “Uzu ɔ s̄e d̄e soro kol̄e mb̄er̄e mapa nene, kashe d̄e o'o k̄a á wuta l̄e ama Ndjaba.”»

⁵ D̄e t̄en̄e ataa, djaboro na d̄e she ɔerr̄ 6a l̄e Yerusalem̄e á d̄e ongbo á s̄e yer̄e, ɔ za she t̄o 6a pa kumu Tepelo, ⁶ á ɔ pa f̄e she ad̄eke: «Ɛd̄e 6̄e k̄ed̄e Gbolo n̄e Ndjaba, i d̄e t̄e z̄e tshiri ga ati. Gbamban̄e nene, endje s̄u 6a la buku n̄e Ndjaba ad̄eke:

“Ndjaba ɔ za awa o'o f̄e aandjelu n̄e ye mb̄er̄e 6̄e,

endje za 6̄e ga ati d̄e kane endje mb̄er̄e á 6̄e k̄ezaza ada z̄e t̄o badja nene.”»

⁷ Ȳe Yisu gi f̄e she ad̄eke: «Endje su ndje 6a la Buku n̄e Ndjaba ad̄eke: “Wuwu l̄su Gbozu Ndjaba n̄e z̄e nene.”»

⁸ Djaboro kpa ɔ d̄e she ɔerr̄ 6a t̄e leta kumu ingiri kaga ɔ ma ogo gbozu tshapash̄o djigi d̄e ɔtsh̄or̄e, ndje d̄e mok̄on̄e f̄e she, ⁹ ȳe á pa f̄e she ad̄eke: «M̄e ko ɔer̄en̄e as̄eke k̄o f̄e 6̄e ɔd̄e 6̄e k̄egote ga utshu m̄e mb̄er̄e k̄edonga m̄e.»

¹⁰ Ȳe Yisu k̄egi f̄e she ad̄eke: «Git̄e z̄e ga z̄e, Satana! Gbamban̄e nene, endje s̄u 6a la buku n̄e

Ndjaba adœke: “Donga Gbozu Ndjaba nœ zœ, yé œ za awwala kolœ fœ she tshebabale.”» ¹¹ Ndara tœ asœke, djaboro kœkatœ ye yé. Aandjelu kœgitœ endje ndoo dœ she, yé á koetetœ kœmbœerœ akwa fœ she.

*Yisu tetœ kœmbœerœ akwa nœ ye 6a lœ Galilayi
(Wu 6a tœ Mar 1.14-15; Luk 4.14-15)*

¹² Lœkœ á Yisu dji adœke endje za Yowane ayi kœza batisimu ga lœ kánga, tshe kwatœ ye ga lœ Galilayi. ¹³ Tshe katœ Nazarete ti, œ na kœsœ 6a lœ Kaparnawumu, ongbo á sœ tœ mangu egerœ ungu adanga nœ Galilayi, 6a lœ ogo Zabulone œdœ pe 6a lœ Nefetali. ¹⁴ Œ sœ lima ataa mbœerœ adœke o'o á ayi kœgbara o'o Isaya pa tœnce, kœmbœerœtœ endje. Tshe pa o'onœ adœke:

¹⁵ «Ogo Zabulone œdœ Nefetali,
á sœ tœ awa kœro ga la egerœ ungu adanga, 6a
kele ungu Yœrdane,

ogo Galilayi á angbi azu sœ loence ascœmœ!

¹⁶ Azunœ á endje sœ lœ ubu osho ascœmœ,
wu egerœ ingbisho!

Mbœerœ endjeneke á endje sœ lœ ubu osho nœ
kuzu,

ingbisho wuta ga pa endje!»

¹⁷ Pe dœ lœkœnœ ascœmœ, Yisu tetœ kœyisœ œrœ adœke: «'E yapa œtshœ 'e, gbambancœ nene, Ogo gbozu nœ tshalafœ ndo ye!»

*Yisu e ali ayambarœ nœ ye
(Wu 6a tœ Mar 1.16-20; Luk 5.1-11)*

¹⁸ Ŭlœ bale, Yisu sœ lima kœna tœ mangu egerœ ungu adanga nœ Galilayi, yé œ wu aayazu bisha, Shimu á anga i'iri ye kœdœ Petro œdœ ayancœ dœ

Andere á endje dœ lima aayi kœpara ageatshalangu. Endje sœ lima kœvwi gbanda ɓa la egerœ ungu adanga. ¹⁹ Yisu pa fœ endje adœke: «E na manda mœ, mœ fa 'e tœ aayi kœpara azu.» ²⁰ Pe kpoetœ œsœncœ, endje ka lima tœ gbanda nœ endje ti yé œ na manda ye. ²¹ Tshe na lœ ingirinœ, œ kpa wu anga aayazu bisha, Ayakobo dœ ayancœ dœ Yowane, endje kœdœ agbolo nœ Zebedayi. Endje sœ lima lœ agba nœ endje awa bale dœ aba endje dœ Zebedayi, yé œ sœ lima tœ kœguma gbanda nœ endje. Yisu e endje. ²² Pe kpoetœ œsœncœ, endje katœ agba œdœ aba endje ti, yé œ na manda ye.

Yisu yisœ œrœ yé œ she azu

²³ Yisu ro djelœ ogo Galilayi djigi; tshe sœ lima kœyisœ œrœ ɓa lœ Sinagoga para. Tshe sœ lima kœmindœ Ɔtsho O'o nœ ogo gbozu yé œ sœ lima kœshe azu lœ koɓa œdœ lœ gbakindi nœ endje kɔ. ²⁴ Upu nœ ye za lima ogo Siri djigi, yé endje sœ lima kœna dœ azu á endje sœ lima dœ tshelœ aka koɓa kɔ fœ she, azu á endje sœ dœ ekpe ishiri pa endje, dœ azu á endje sœ dœ koɓa ɔkɔ œdœ endjeneke á ada endje tshu. Yé Yisu she lima endje ye. ²⁵ Ukpulu azu ndjoro na lima manda ye: Endje to lima ɓa lœ Galilayi, ɓa lœ ogoncœ á endje e i'irinœ adœke tshalakpi ndjokpa* ascœmœ, dœ azu Yerusaleme ndje dœ ogo Yuda, œdœ endjeneke ɓa lœ ogo á sœ ɓa kele ungu Yɔrdane.

* **4.25** 4.25 Tshalakpi ndjokpanœ kœdœ ongbo ndjokpa á angbi azu sœ lima lœncœ.

5

Yisu yisœ œerœ 6a pa kaga

(Wu 6a tœ Mar 3.13; Luk 6.12-13,20)

¹ Lɔkɔ á Yisu wu ukpulu azu ascœmœ, tshe ɔ ga pa kaga yé œ sœ ga ati. Ayambarœ nœ ye na ga indiri ye, ² yé á tshe tetœ kœyisœ œerœ fœ endje adœke:

Adja yanga

(Wu 6a tœ Luk 6.20-23)

³ «Yanga nœ azu á endje sœ dœ lɔsu nœ oyo, gbambancœ nene, Ogo gbozu nœ tshalafœ kœdœ œncœ endje!

⁴ Yanga nœ azu á endje sœ tœ iki, gbambancœ nene, Ndjaba œ turu ngola endje!

⁵ Yanga nœ azu á endje sœ dœ lɔsu ziti, gbambancœ nene, endje gbɔ bala ogoncœ á Ndjaba pa tœncœ!

⁶ Yanga nœ azu á endje sœ dœ adja ogo kœmbœerœ œerœ á sœ ndjii, gbambancœ nene, Ndjaba œ to gbɔgbɔ kœmbœerœ tœncœ fœ endje!

⁷ Yanga nœ azu á endje wu oyo anga endje, gbambancœ nene, Ndjaba œ wu oyo endje!

⁸ Yanga nœ azu á lɔsu endje sœ yerœ, gbambancœ nene, endje wu bala Ndjaba!

⁹ Yanga nœ azu á endje sœ kœmbœerœ adœke kœsœ gee sœ ugurutœ azu, gbambancœ nene, Ndjaba œ e endje agbolo nœ ye!

¹⁰ Yanga nœ endjeneke á endje sœ kœmbœerœ œerœ kanga fœ endje mbœerœ œeneke á sœ ndjii; gbambancœ nene, Ogo gbozu nœ tshalafœ sœ mbœerœ endje!

11 Yanga nœ 'e œ kœsœ adœke azu gu 'e, œ mboerœ œrœ kanga fœ 'e yé œ pa tshelœ áká ekpe o'o kœ ga tœ 'e mboerœ upu nœ mœ. 12 'E mœtœ 'e yé œ sœ dœ egerœ yanga; gbambanœ nene, œrœ tshangbanœ sœ kœkate 'e tœ egerœnœ 6a lafo. Kolœ dœ maranœ ataa, endje mboerœ ndje lima œrœ kanga fœ aayi kœgbara o'o á endje sœ lima utshu 'e.»

Ingbiri œdœ Ingbisho

(Wu 6a tœ Mar 9.50; Luk 14.34-35; 8.16; 11.33)

13 «'E kœdœ ingbiri tshapashœ. Kashe œ kœsœ adœke kœnga ingbiri ka lœnœ ye, endje kpa gi ga lœnœ koto o? Endje kpa li kœmboerœ tœnœ dœ akwa bale nene. Endje za va e ga ushu, yé azu œ na pa nœ dœ ada endje.

14 «'E kœdœ ingbisho tshapashœ. Ongbo á sœ 6a pa kaga, œ li kœzatœ ye yiwa tœnœ nene. 15 Endje tata owo ga tœ miinda mboerœ kœza ga tshakudu losú nene. Kashe endje za 6a pa gbarœ kœza miinda ga panœ yekane á kœtshi pa azu kœ á endje sœ lœ anda. 16 Awa bale ndje, œ li adœke ingbisho nœ 'e tshi 6a utshu azu mboerœ adœke endje wu œtshœrœ á 'e sœ kœmboerœ tœnœ, yeka á kœdonga Aba 'e á tshe sœ 6a lafo.»

Kœyisœrœ tœ upu nœ awa akwa

17 «'E gbege adœke mœ na kœwo awa akwa œdœ aayi kœgbara o'o nene. Mœ nana kœwo tœnœ œ wo nene, kashe mœ na adœke œneke á endje pa kœmboerœtœ endje. 18 Mœ mindœ nœ fœ 'e dœ adjapu adœke: 'Bata œndœ tshalafo dœ pe tshapashœ sœpe kœdi tœnœ, tshakanea a'eara uwu mbeti œneke á endje sú ala buku nœ

awa akwa œ 'i nene œerrr ga tœ adœeke œerœ kœ mboerœetœ ye yekane. ¹⁹ Mboerœ tœnœ ataa, œdœ uzu kœvwaratœ ye kœliscœ anga awa o'o teasho lœ awa akwanœ asœeke yé á sœ kœyiscœ nœ fœ anga azu adœeke endje mboerœ ndje awa bale, uzunœ asœemœ œ dœ bala aya uzu 6a lœ Ogo gbozu nœ tshalafœ. Kashe uzu á tshe liscœ awa akwanœ yé á yiscœ nœ fœ anga azu adœeke endje liscœ nœ, uzunœ asœemœ œ dœ bala egerœ uzu 6a lœ Ogo gbozu nœ tshalafœ. ²⁰ Mœ sœ kœpa fœ 'e adœeke, œdœ 'e kœsœsœ kœmboerœ œerœ á sœ ndjii kœropa œnœ aayi kœyiscœ awa akwa œdœ Afarisayi nene, 'e li kœli ga lœ Ogo gbozu nœ tshalafœ nene.»

Kœyiscœerœ tœ upu nœ ókó

(Wu 6a tœ Mar 11.25; Luk 12.57-59)

²¹ «'E dji adœeke endje pa lima fœ aata azœ adœeke: “Bœ wo uzu nene. Uzu kœ á tshe wo yanganœ, œ li adœeke endje na dœ she ga utshu aayi kœwa ngbanga.”» ²² Yé œmœ, mœ mindœ nœ fœ 'e adœeke: «Uzu kœ á tshe kœsœ dœ ókó ga tœ ayancœ, œ li adœeke endje na dœ she 6a utshu aayi kœwa ngbanga. Uzu á tshe kœgu ayancœ adœeke: “Wusœerœ wu”, œ li adœeke endje na dœ she 6a lœ anda kœwa ngbanga nœ azu nœ Ndjaba*. Uzu á tshe kœgu ayancœ adœeke: “Iyi sœ lœ kumu zœ!” Œ li adœeke endje vwi she ga lœ lifelo.» ²³ Œdœ 6œ kœna kœkatœ makabo nœ zœ ga pa ndaba fœ Ndjaba, á 6œ gbetshelœ zœ 6a zœ adœeke aya zœ sœ dœ o'o ga tœ zœ, ²⁴ katœ makabo nœ zœ ti kpœetœmœ, 6a utshu ndabancœ yé œ na utshunœ

* **5.22** 5.22 Ukpulu aayi kœwa ngbanga nœ azu nœ Ndjaba dá Ayuda e lima tœnœ Sanedre

œ guma tshagurutœ zœ doe aya zœ, yeka á koena kœkatœ makabonœ foe Ndjaba.

²⁵ «Ɛdœ 6œ kœsœ doe upu doe yanga zœ, pa avwara katsha adœke 6œ djitœ zœ doe she damba á 'e sœpe tœ ala awa. Ɛdœ 6œ kœmboemboerœ ataa nene, tshe za 6œ ga utshu ayi kœwa ngbanga, ayi kœwa ngbanga œ za 6œ foe aprusu, yé aprusunœ œ za 6œ vwi ga lœ kánga. ²⁶ Mœ mindœ nœ foe 6œ doe adjapu adœke, œdœ endje kœvwi 6œ ga lœ kánga, œrrr 6œ ko ngendja á endje di foe 6œ para kœkœ yekane á wuta.»

Kœyisœrœ tœ upu nœ kœpara awo uzu

²⁷ «'E dji o'o á endje pa lima adœke: “Bœ para awo uzu nene.” ²⁸ Yé œmœ, mœ mindœ nœ foe 'e adœke: uzu kœ á tshe kœsœ kœtondœ awo yanganœ doe ala nœ kœyindœsho, tshe para she ye doemœ. ²⁹ Yé œdœ 6œ kœsœ kœli ga lœ ekperœ mangba ala zœ á sœ ga tœ kuni zœ, œ li adœke 6œ vwata œ za vwi'i lœ ingirinœ tœ zœ. Gbambanœ nene, œ sœ doe œtshœnœ mboerœ 6œ adœke anga œrœ kote zœ bale ndi, tœ œsœnœ adœke endje za undu zœ djigi vwi ga lœ lifelo. ³⁰ Ɛdœ 6œ kœsœ kœli ga lœ ekperœ mangba kuni zœ, œ li adœke 6œ de œ za vwi'i lœ ingirinœ tœ zœ. Gbambanœ nene, œ sœ doe œtshœnœ mboerœ 6œ adœke anga tshakala kane zœ bale ndi, tœ œsœnœ adœke endje za undu zœ djigi vwi ga lœ lifelo.»

Kœyisœrœ tœ upu nœ kœkurutshelœ totœ

(Wu 6a tœ Mat 19.9; Mar 10.11-12; Luk 16.18)

³¹ «Endje kpa pa lima adœke: “Ɛdœ uzu kœkatœ awonœ ti, œ li adœke tshe za mbeti kœkurutshelœ totœ foe she.” ³² Yé œmœ, mœ mindœ nœ foe 'e

adœke: Uzu kɔ́ á tshe katœ awonœ tɪ mbœrœ á tshe mbœrœ angba budu tshakane ye nene, tshe vwa yashenœ asœmœ ndœ kœmbœrœ angba budu. Yé uzu kɔ́ á tshe to yashe á akœnœ katœ ye tɪ, tshe mbœrœ ndje angba budu dœ yashenœ asœmœ.»

Kœyisœrœ tœ upu nœ kœwa igi

³³ «'E kpa dji o'o á endje pa lima fœ aata azœ. Endje pa lima adœke: “Wawa igi zœ ndœ wala nene, kashe mbœrœ œrœ á bœ wa igi zœ ba utshu Gbozu Ndjaba tœ upunœ.” ³⁴ Yé œmœ, mœ pa fœ 'e adœke 'e wawa igi 'e bale nene. 'E wawa dœ i'iri tshalafo nene; gbambanœ nene, œtœnœ kœdœ ngande tshagbozu nœ Ndjaba. ³⁵ 'E wawa igi 'e dœ i'iri osho nene; gbambanœ nene, œtœnœ kœdœ osho kœsœ á Ndjaba œ ko ada ye ga tœnœ. 'E wawa igi 'e dœ i'iri Yerusalemene nene; gbambanœ nene, œtœnœ kœdœ ongbo nœ egerœ Gbozugo. ³⁶ Adja wawa igi zœ bale dœ kumu zœ nene; gbambanœ nene, bœ li kœmbœrœ adœke anga sukumu zœ bale wuta tœ imbinœ too tœ ubunœ nene. ³⁷ Pa kolœnœ “Œ” œ kœdœ “Œ”, yé “œœ” œ kœdœ “œœ”. Œneke kɔ́ á bœ kpa ko ga pa nœ asœmœ, œ to ba ndœ Satana.»

Kœyisœrœ tœ upu nœ kœgi ekperœ mangba ekperœ

(Wu ba tœ Luk 6.29-30)

³⁸ «'E dji œneke á endje pa lima adœke: “Uzu kœsu ala zœ, bœ su ndje ala ye; yé uzu kœkɔ́ iji zœ, bœ kɔ́ ndje iji ye.” ³⁹ Yé œmœ, mœ pa fœ 'e adœke 'e gigi ekperœ fœ uzu á tshe mbœrœ ekperœ fœ 'e nene. Œdœ uzu kœda бага zœ ga tœ kuni, fa œnœ gele fœ she yé tshe kpa da ndje. ⁴⁰ Œdœ uzu kœtɔ́

meza pa zœ foe ayi koewa ngbanga adœke œne za loeba okoro nœ zœ tœ zœ ye, ka ndje tœ yɔgbɔɔ loeba nœ zœ ti foe she yé tshe za ndje. ⁴¹ Œdœ uzu kœza ɔœ dœ ɔgbɔ adœke ɔœ za gbarœ œ gi dœ œne mangba uwu ada kutu bale, za gbarœœ œ gi dœ she mangba uwu ada kutu bisha. ⁴² To œrœ foe uzu á tshe esho ndœ œrœ tœ zœ. Œdœ uzu kœ'esho ndœ kuda ɔa ndœ zœ, vwavwaratœ zœ tœ kœza foe she nene.»

*Kœsœ dœ kœyindœsho ga ndœ ayingba
(Wu ɔa tœ Luk 6.27-28,32-36)*

⁴³ «'E dji œneke á endje pa lima adœke: “Yindœ yanga zœ yé œ yiangba yingba zœ.” ⁴⁴ Yé œmœ, mœ pa foe 'e adœke 'e yindœ ayingba 'e, yé œ za avwala foe Ndjaba mbœrœ endjeneke á endje sœ kœmbœrœ œrœ kanga foe 'e, ⁴⁵ yeka á 'e kœwuta agbolo nœ Aba 'e á tshe sœ ɔa lafo. Gbambancœ nene, tshe sœ kœmbœrœ adœke ɔɔ nœ ye tɔ ga pa aayi kœmbœrœ ekperœ dœ aayi kœmbœrœ ɔtshœrœ. Tshe sœ kœmbœrœ ndje adœke yavuru ni ga pa azu á endje sœ ndjii dœ azu á endje sœsœ ndjii nene. ⁴⁶ Gbambancœ nene, œdœ 'e kœyi kolœ ndœ azu á endje yindœ 'e, œrœ tshangbancœ á 'e gbɔ koedœ gade? Aayi kœko ngendja lapo mbœmbœrœ ndje dœ tœ endje atamœ nene a? ⁴⁷ Œdœ 'e kœsœ kœbala kolœ aaya 'e, 'e gbe adœke 'e mbœrœ egerœ œrœ a? Azu á endje wuwusœ Ndjaba nene mbœmbœrœ ndje atamœ nene a? ⁴⁸ Ataa, Aba 'e ɔa lafo sœ yerœ, e'e ndje 'e sœ ɔata she.»

6

Kœyisœrœ tœ upu nœ kœto œrœ foe aayi oyo

¹ «Ala 'e gbɔ tɔe mara á 'e sɔe kɔemboerɔe dɔe akwa nɔe Ndjaba tɔe ala azu kane. 'E mboemboerɔe ɔtshɔrɔe á Ndjaba yindɔe nɔe kolɔe adɔeke azu wu 'e nene. Ɔdɔe 'e kɔemboerɔe ataa, 'e gbɔ ɔerɔe tshangba nɔe ɓa ndɔe Aba 'e á tshe sɔe ɓa lafo ascemɔe nene. ² Ataa, lɔkɔ á ɓɔe kɔeto ɔerɔe fɔe ayi oyo, ɓifi dɔe itshi adɔeke ala azu kɔ sɔe ga tɔe zɔe nene, ɓata á awulapatshɔ ɔe mboerɔe ɓa lɔe Sinagoga ɔdɔe ɓa tɔe ala awa. Endje sɔe kɔemboerɔe ataa adɔeke azu donga ɔene. Mɔe mindɔe nɔe dɔe adjapu fɔe 'e adɔeke: Endje gbɔ ɔerɔe tshangba ɔenɔe endje ye. ³ Kashe ɔɓɔe, ɔdɔe ɓɔe kɔeto ɔerɔe fɔe ayi oyo, mboemboerɔe adɔeke gele zɔe wusɔe ɔeneke á kuni zɔe mboerɔe nene. ⁴ Ataa, ɔe li adɔeke ɔerɔenɔe á ɓɔe to ascemɔe sɔepe lɔe ubunɔe. Yé Aba zɔe á tshe wu ɔerɔe á mboerɔetɔe endje lɔe ubunɔe, ɔe gi ɔerɔe tshangbanɔe fɔe ɓɔe.»

*Kɔeyisɔerɔe tɔe upu nɔe kɔeza avwala
(Wu ɓa tɔe Luk 11.2-4)*

⁵ «Ɔdɔe 'e kɔesɔe kɔeza avwala fɔe Ndjaba, 'e sɔesɔe ɓata awulapatshɔ nene. Endje yindɔe nɔe adɔeke ɔene li ɓa lɔe Sinagoga too ɔene wuta ɓa lɔe shangbeda awa, ɔe ka dɔe ada ɔene yeka á kɔeza avwala adɔeke azu kɔ kɔewu ɔene. Mɔe pa fɔe 'e dɔe adjapu adɔeke: Endje gbɔ ɔerɔe tshangba ɔenɔe endje ye. ⁶ Kashe ɔɓɔe, ɔdɔe ɓɔe kɔeyindɔe kɔeza avwala, li ga lɔe gbɔshɔ nɔe zɔe ɔe tshu manda ga tɔenɔe, yé ɔe za avwala fɔe Aba zɔe á tshe sɔe ɓa zɔe ɓa tɔe osho á sɔe lɔe ubunɔe. Yé Aba zɔe á tshe wusɔe ɔerɔe kɔ á sɔe lɔe ubunɔe, ɔe gi ɔerɔe tshangba nɔe fɔe ɓɔe.»

⁷ «Ɔdɔe 'e kɔesɔe kɔeza avwala, 'e papa o'o ɔerrr ɓata azu á endje wuwusɔe Ndjaba nene ɔe pa.

Endje sœ kœgbe adœke œdœ œne kœpa o'o œrrr dá Ndjaba œ dji œne dœ ɔtshɔnœ. ⁸ 'E mboembœrœ b̄ata endje nene; gbambanœ nene, Aba 'e wusœ œneke á 'e sœ dœ ogonœ utshunœ adœke 'e yu she toœnœ. ⁹ 'E wu mara á li adœke 'e za dœ avwala:

“Aba 'a á bœ sœ b̄a lafo,

kaka azu kɔ wusœ nœ adœke i'iri zœ sœ yerœ.

¹⁰ Kaka Ogo gbozu nœ zœ na,

kaka gbetshelœ nœ zœ mbœrœtœ endje b̄a pa ɔshɔ b̄ata á mbœrœtœ endje b̄a lafo.

¹¹ To rœgo á li adœke 'a zi kpesheke fœ 'a.

¹² Djerœndœ ekperœ nœ 'a,

b̄ata 'a djerœ ndje ndœ ekperœ nœ endjeneke á endje mbœrœ fœ 'a.

¹³ Yé kakatœ 'a ti adœke 'a li ga lœ kœwu lœsu nene, kashe vvara 'a lœ ekperœ.

[Gbambanœ nene, œbœ kœdœ Gbozu, á bœ sœ dœ gbɔgbɔ œdœ mokɔ waa dœ waa. Ame.]”

¹⁴ «Yé œdœ 'e kœdjerœndœ ekperœ nœ azu, Aba 'e á tshe sœ b̄a lafo œ djerœ ndje ndœ ekperœ nœ 'e. ¹⁵ Kashe œdœ 'e kœdjedjerœndœ ekperœ nœ azu nene, Aba 'e œ djerœndœ ekperœ nœ 'e á 'e mbœrœ bale nene.»

Kœyisœrœ tœ upu nœ kœyotshelœma

¹⁶ «Lɔkɔ á 'e kœsœ kœyotshelœma 'e, 'e sœsœ dœ oyo b̄ata á awulapatshɔ œ mbœrœ nene. Endje sœ kœndi tshatshu endje dœ mara adœke azu kɔ wusœ nœ adœke œne sœ kœyotshelœma œne. Mœ mindœ nœ fœ 'e dœ adjapu adœke: Endje gbɔ œrœ tshangba œnœ endje ye. ¹⁷ Kashe œbœ, œdœ bœ kœsœ kœyotshelœma zœ, djutɔ tshatshu zœ, yé œ da kada, ¹⁸ mbœrœ azu kœwuwusœ nœ adœke bœ sœ kœyotshelœma zœ nene. Kashe kolœ Aba zœ á

tshe sœ 6a zœ lœ ubuncœ, œshe dá wusœ nœ. (Eðœ 6œ kœmboercœ ataa, Aba zœ á tshe wu œrcœ á sœ lœ ubuncœ ascœmœ, œ to œrcœ tshangbancœ fœ 6œ.)»

Kœyisœrcœ tœ upu nœ kœgbœrcœ 6a lafo
(*Wu 6a tœ Luk 12.33-34*)

¹⁹ «'E ngbœngbœba kœgbœrcœ tshapashœ ascœke nene. Gbambancœ nene, 6a zœ akœkœ œ zi, ngbandji œ ndi kotencœ yé aayi angba œ kavwa manda œ ziangba nœ ye. ²⁰ Kashe 'e ngbœba kœgbœrcœ 6a lafo. Gbambancœ nene, 6a zœ œdœ akœkœ œ zi nene, œdœ ngbandji œ ndi nene, yé aayi angba gugu ndje tœ kœkavwa manda á kœzi angbancœ nene. ²¹ Gbambancœ nene, osho á kœgbœrcœ nœ zœ sœ toencœ, lœsu zœ œ sœ ndje kpœtoemœ.»

Miinda nœ undu uzu
(*Wu 6a tœ Luk 11.34-36*)

²² «Ala uzu kœdœ miinda nœ undu ye. (Eðœ ala zœ kœsœ dœ œtshœncœ, undu zœ djigi œ sœ lœ ingbisho. ²³ Kashe œdœ ala zœ kœsœ dœ kœba, undu zœ djigi œ sœ lœ ubu osho. Ataa, œdœ ingbisho á sœ lœ zœ kœdœ ubu osho, ubu oshoncœ ascœmœ kpa sœ nari!»)»

Ndjaba too ngendja
(*Wu 6a tœ Luk 16.13; 12.22-23*)

²⁴ «Uzu bale lili kœmboercœ akwa fœ agbozu bisha nene. Gbambancœ nene, œdœ tshe kœyiangba anga bale, tshe yindœ udu anga. Tshe kœzatœ ye fœ anga bale, tshe titœ ye tœ udu anga. 'E lili kœmboercœ akwa fœ Ndjaba yé œ kpa za ndje tœ 'e fœ ngendja nene.»

*A za l̥su azæ djigi fœ Ndjaba
(Wu ba tœ Luk 12.22-31)*

²⁵ «'E wu ádánœ á mœ mindœ nœ fœ 'e adœke: 'E zaza l̥su 'e ga lafo tœ upu nœ kœzirœ œdœ kœndjorœ á 'e gbe dœ tœnœ mbœrœ soro 'e nene, too kœgbe dœ lœba á 'e yindœ kœverœ ga tœ kote 'e nene. Soro uzu roropa kœzirœ nene a? Yé undu uzu roropa lœba nene a? ²⁶ 'E tondœ ayanu kane. Endje lulu ngwarœ nene, œ k̥k̥ ndje œrœ nene yé œ gugu dœ kogba kœgumasœ rœgo ga lœnœ nene, kashe Aba 'e á tshe sœ ba lafo sœ kœto kœzirœ fœ endje. 'E roropa endje nene a? ²⁷ Œde ugurutœ 'e, lœ kœgbetshelœ ye, dá li kœza anga olo bale ga pa olo soro ye a?

²⁸ «Yé mbœrœ gadé á 'e sœ kœza l̥su 'e ga lafo tœ upu nœ lœba a? 'E wu mara á nd̥k̥ ley̥ œ wuta dœ tœnœ ba lœ kindi kane: Œ sœ kœmbœrœ akwa nene, œ sœ ndje kœsu lœba nene. ²⁹ Kashe mœ pa fœ 'e adœke, Salomo á tshe dœ lima ayi kœgb̥rœ waa, veverœ lima lœba bale b̥ata anga nd̥k̥ ley̥nœ asœke nene. ³⁰ Ndjaba dá verœ lœba kpesheke ga tœ gusu á sœ lœ kindi yé ba mbatsha owo œ ju. Œdœ Ndjaba kœmbœrœ ataa ga tœ a'eara ɔy̥, tshe lili kœko lœba fœ 'e kœropa nœ nene a? E'e kœdœ azu á kœyindœrœ nœ 'e sœ teasho! ³¹ 'E zaza l̥su 'e ga lafo tœ kœyutœ 'e nene adœke: “A zi gadé? 'A ndjo gadé? 'A verœ lœba gadé?” ³² Azu á endje wuwusœ Ndjaba nene dá para œrœnœ asœmœ k̥. Kashe Aba 'e á tshe sœ ba lafo wusœ nœ adœke 'e gbe dœ tœnœ k̥. ³³ 'E para utshunœ Ogo gbozu nœ Ndjaba, œdœ œrœ á sœ ndjii ba utshu Ndjaba, yé udu œrœ k̥k̥, Ndjaba œ to fœ 'e. ³⁴ Ataa, 'e zaza l̥su 'e ga lafo tœ

upu nœ œœœ á mbœœœœ endje 6a mbatsha nene. Tshambatsha sœ ndje dœ upu nœ ye. Olo bale dœ bale sœ dœ o'o nœ ye.»

7

'E wawa ngbanga pa anga 'e nene (Wu 6a tœ Luk 6.37-38,41-42)

¹ «'E wawa ngbanga pa uzu bale nene, mbœœœ á Ndjaba kœwawa ndje ngbanga pa 'e nene. ² Gbambanœ nene, Ndjaba œ wa ngbanga pa 'e 6ata á 'e wa ga pa anga 'e. Adja mara œœœ á 'e li dœ anga 'e dá tshe li ndje dœ 'e. ³ Mbœœœ gade á 6œ sœ kœtondœ oforo ebe á sœ lœ ala aya zœ yé á gbegbe dœ ma6aya á sœ lœ ala zœ nene a? ⁴ Koto á 6œ pa fœ aya zœ adœke: “Kaka mœ tshakavwa oforo ebe á sœ lœ ala zœ”, andaa ma6aya sœ lœ œnœ zœ a? ⁵ Wulapatshɔ, tshakavwa ma6aya á sœ lœ ala zœ ascœmœ utshunœ œ wu osho ngbi yeka á kœtshakavwa oforo ebe á sœ lœ ala aya zœ.

⁶ «'E toto œœœ neke á sœ yerœ fœ ayavoro nene. Œdœ 'e kœmbœœœ ataa, endje fatshelœœ endje tœ 'e œ lo 'e. 'E koko agbɔ œœœ tshelœ igi nœ 'e va fœ akɔso nene kparawa adœke endje kœzurutshelœ nœ nene.»

'E kœyɔndœ œœœ, endje to fœ 'e ye (Wu 6a tœ Luk 11.9-13)

⁷ «'E kœyɔndœ œœœ, endje to fœ 'e ye; 'e kœpara œœœ, 'e gbɔ ye; 'e kœnge manda, endje kɔrɔ fœ 'e ye. ⁸ Gbambanœ nene, uzu kɔ á tshe yɔndœ œœœ, endje to fœ she; tsheneke á tshe para œœœ, tshe gbɔ; yé tsheneke á tshe nge manda, endje kɔrɔ fœ she. ⁹ Œde ugurutœ 'e dá za badja fœ gbolo nœ ye

ædœ tshe kœyɔndœ kœzɪrœ a? ¹⁰ Too ædœ tshe kœyu she ndœ ageatshalangu, tshe za yakoro fœ she a? ¹¹ Ataa, ædœ 'e á 'e dœ akpe azu, 'e wusœ kœto ɔtshɔrœ fœ agbolo nœ 'e, yekane Aba 'e á tshe sœ ɓa lafo kœtoto ɔtshɔrœ fœ endjeneke á endje yɔndœ nœ ɓa ndœ ye nene a?

¹² «'E mbœrœ fœ anga 'e ɓata œneke á 'e yindœ nœ adœke endje mbœrœ fœ 'e. Asœ kœdœ œneke á awa akwa ædœ aayi kœgbara o'o nœ Ndjaba yisœ nœ.»

Awa bisha

(Wu ɓa tœ Luk 13.23-24)

¹³ «'E li tœ aya manda. Gbambanœ nene, manda kœero ga ndœ kuzu sœ tœ egerœnœ, awa kœ li ga zœ sœ ndje ngbi yé azu á endje ro tœnœ lœ ndjoro. ¹⁴ Kashe manda nœ soro á ka nene sœ teasho, awa á ro ga zœ mi dœ gusu yé azu kœero tœnœ mimi.»

Aayi kœgbara o'o nœ wala

(Wu ɓa tœ Mat 12.33; Luk 6.43-44)

¹⁵ «'E sœ dœ gbɔdjela tœ aayi kœgbara o'o nœ wala. Gbambanœ nene, endje sœ kœna ga ndœ 'e ɓata apata kashe lœsu endje sœ ɓata lœsu amuru á endje wo osho. ¹⁶ 'E wusœ endje mbœrœ akwa tshelœ endje. Gbambanœ nene, endje kɔkɔ ɔtshɔ leyɔ ɓa tœ ekpe ɔyɔ nene, endje kɔkɔ ndje ele fige ɓa tœ batima nene. ¹⁷ ɔtshɔ ɔyɔ kɔ sœ kœzu ɔtshɔ elenœ, yé ɔyɔ á sœ dœ kɔɓa sœ kœzu ndje elenœ tœ ekpenœ. ¹⁸ ɔtshɔ ɔyɔ lili kœzu elenœ tœ ekpenœ nene, yeka ɔyɔ á sœ dœ kɔɓa œ zu ndje ɔtshɔ elenœ nene. ¹⁹ ɔyɔ kɔ á elenœ kœgaga nene, endje de yé œ ko va ga tœ owo. ²⁰ Ataa, 'e wusœ aayi kœgbara o'o nœ wala mbœrœ akwa tshelœ endje.»

Kœwusœ adja ayambarœ

(Wu ɓa tœ Luk 6.46; 13.25-27)

²¹ «Ɛ dœdœ uzu kɔ á tshe e mœ adœke: “Gbozu, Gbozu”, dá li ga lœ Ogo gbozu nœ tshalafɔ nene, kashe kolœ endjeneke á endje sœ kœmbœrœ œrœ á Aba mœ á tshe sœ ɓa lafo yindœ nœ, dá li ga zœ. ²² Dœ lœkœnœ ascœmœ, azu ndjoro œ pa bala adœke: “Gbozu, Gbozu”, 'a gbara lima o'o dœ i'iri zœ; 'a gɔrɔ lima ekpe ishiri dœ i'iri zœ; 'a mbœrœ lima afá ndjoro dœ i'iri zœ! ²³ Yé mœ pa bala ngbi fœ endje adœke: “Mœ wuwusœ 'e bale nene, e'e dœ aayi kœmbœrœ ekperœ, 'e gitœ 'e tœ ala mœ!”»

Anda bisha

(Wu ɓa tœ Luk 6.47-49)

²⁴ Yisu kpa pa adœke: «Uzu kɔ á tshe kœdji o'o á mœ totœ kœpa tœnœ ascœke yé á za ga tœ akwa, tshe sœ ɓata uzu nœ kœwusœrœ á tshe mɔ anda nœ ye ga pa badja. ²⁵ Yavuru ni, ungu sú yé egerœ yugu na œ za kpikpikpi, kashe andanœ tete nene. Gbambanœ nene, endje mɔ lima kiti andanœ ga pa badja. ²⁶ Kashe uzu kɔ á tshe kœdji o'o á mœ totœ kœpa tœnœ ascœke yé á kœzaza ga tœ akwa nene, tshe sœ ɓata ayi indi á tshe mɔ anda nœ ye ga pa mindu. ²⁷ Yavuru ni, ungu sú, egerœ yugu na œ za andanœ yé œ kavwa 'uru ga ati.»

Tshagbozu nœ Yisu

(Wu ɓa tœ Mar 1.22; Luk 4.32)

²⁸ Lœkɔ á Yisu yi lima sœ œrœnœ á ka, azu kɔ ka lima tœ ama ndje ti œsɔ tœ mara kœyisœrœ nœ ye. ²⁹ Gbambanœ nene, tshe yiyi lima sœ œrœ ɓata aayi kœyisœ awa akwa nœ endje nene, kashe tshe yi lima sœ nœ ɓata uzu á tshe sœ dœ tshagbozu.

8

*Yisu she anga ayi boroma bale
(Wu 6a tœ Mar 1.40-45; Luk 5.12-16)*

¹ Yisu sœ lima kœtara kaga gu tœncœ yé ukpulu azu sœ kœna manda ye. ² Yé anga ayi boroma bale gitœ ye ndoo dœ she œ gote ga utshu ye, œ pa adœke: «Gbozu, œdœ 6œ kœyindœ nœ, 6œ mbœrcœ adœke mœ wuta yerœ.» ³ Yisu yi kane ye, œ goro she yé œ pa adœke: «Mœ yindœ nœ adœke 6œ wuta yerœ ye.» Petœ œscœncœ, tshe wuta yerœ lœ boroma nœ ye. ⁴ Yé Yisu kœpa fœ she adœke: «Mesho! Papandœ nœ fœ uzu bale nene. Kashe gu œ matœ zœ fœ nganga Ndjaba yé œ to tokóró 6ata á Moyize pa lima ndœ nœ, mbœrcœ kœema fœ azu kœ adœke 6œ wuta yerœ ye.»

*Yisu she ayi akwa nœ gbozu tshapa aturugu
(Wu 6a tœ Luk 7.1-10; Yow 4.43-54)*

⁵ Lœkœ á Yisu sœ lima kœli ga lœ Kaparnawumu, anga gbozu tshapa aturugu tshelœ Roma na ndoo dœ she œ ki fœ she ⁶ adœke: «Gbozu, ayi akwa nœ mœ lo 6a scœnda, ada ye tshu tshakudu ye yé tshe sœ kœwu oyo tœpanœ kpuru.» ⁷ Yisu pa fœ she adœke: «A gu dœ mœ she she.» ⁸ Kashe gbozu tshapa aturuguncœ gi adœke: «Gbozu, mœ scœscœ 6ata azu á 6œ li anda nœ endje nene. Cœdœ 6œ kœyindœ nœ, pa kolœ o'o bale, ayi akwa nœ mœ œ she ye. ⁹ Gbambancœ nene, œmœ ndje, mœ sœ dœ agbozu tshapa mœ yé mœ dœ ndje gbozu tshapa aturugu. Cœdœ mœ kœpa fœ anga bale adœke: “Na”, ngbewo tshe na. Cœdœ mœ kpa kœpa fœ anga adœke: “Na ga mœ”, ngbewo tshe na ga ndœ mœ.

Yé œdœ mœ kæpa fœ anga ayi akwa nœ mœ adœke
 “mbœrœ œneke”, ngbewo tshe mbœrœ.»

¹⁰ Lœkœ á yisu dji o'o á gbozu tshapa aturugu
 scœmœ pa, tshe katœ ama ye ti œœ œ pa fœ azu
 á endje sœ lima kœna manda ye adœke: «Mœ sœ
 kœmindœ nœ fœ 'e dœ adjapu adœke, mœ gbœgbœ
 anga mara kœyindœrœ asœke ndœ anga uzu bale
 lœ Israyele nene. ¹¹ Mœ sœ kæpa ndje fœ 'e adœke,
 azu ndjoro œ to œa tœ osho á œœ œ wuta tœncœ œdœ
 œa tœ osho á œœ œ li tœncœ, yé œ gbœ osho kœsœ œa
 pa ndaba œa lœ Ogo gbozu nœ tshalafo awa bale
 dœ Abrayamo, dœ Izaka œdœ pe Yakobo. ¹² Kashe
 endjeneke á li ma lima adœke endje kœli ga lœ Ogo
 gbozu nœ Ndjaba, endje vwi endje ga lœ ubu osho
 œa shu. Yé œa zœ, endje ki œ zi tshelœ daji endje.»

¹³ Yé Yisu kæpa fœ gbozu tshapa aturugunœ
 adœke: «Gu ga ndœ zœ, Ndjaba mbœrœ œneke á œœ
 yœndœ nœ liaka kœyindœrœ nœ zœ ye.» Yé kolœ
 dœ ada œlœncœ ascœmœ, ayi akwa nœ gbozu tshapa
 aturugu she ye.

Yisu she aayi kœba ndjoro

(Wu œa tœ Mar 1.29-34; Luk 4.38-41)

¹⁴ Manda nœ, Yisu na œa lœ anda nœ Petro, œ
 gbœ ayi mbeyancœ, tshe lo ga ati dœ kœba biwa.

¹⁵ Tshe za kane ye, yé kœba biwancœ katœ ye yé. Ayi
 mbeya Petro áafo œ tetœ kœmbœrœ akwa fœ Yisu.

¹⁶ Dœ lœndœ á œœ li, endje na dœ azu ndjoro á
 ekpe ishiri sœ pa endje fœ Yisu. Tshe gœœ ekpe
 ishiri pa azuncœ ascœmœ dœ o'o ama ye, yé œ she
 ndje anga aayi kœba kœ. ¹⁷ Tshe mbœrœ lima ataa
 mbœrœ o'onœ á Isaya ayi kœgbara o'o nœ Ndjaba
 pa lima kœmbœrœtœ endje. Tshe pa lima adœke:

«Eshe dá ko gbakindi nœ azœ yé á ko koáa nœ azœ ga pa ye.»

*Azu á endje gbe kœna manda Yisu
(Wu áa tœ Luk 9.57-62)*

¹⁸ Lœkœ á Yisu wu ukpulu azu á endje ndivwiri lima she, tshe za o'o fœ ayambarœ nœ ye adœke œne zu áa itshi egerœ ungu adanga. ¹⁹ Anga ayi kœyisœ awa akwa gitœ ye ndoo œ pa fœ she adœke: «Ayi kœyisœrœ, mœ na manda zœ tœ osho kœ á áœ na tœnœ.» ²⁰ Yisu gi fœ she adœke: «Angbangewo sœ dœ anda nœ endje áa lœ œshœ, yé ayanu sœ ndje dœ koma endje áa lafo, kashe Gbolo nœ uzu gugu dœ osho kœlo tœnœ nene.»

²¹ Anga yambarœ nœ Yisu bale pa fœ she adœke: «Gbozu, za awa fœ mœ, mœ na œ shi aba mœ utshunœ yekane.» ²² Yé Yisu kœgi fœ she adœke: «Na manda mœ, yé œ katœ akuzu endje shi akuzu nœ endje.»

*Yisu rá yugu
(Wu áa tœ Mar 4.35-41; Luk 8.22-25)*

²³ Yisu œ ga lœ agba yé ayambarœ nœ ye ro awa bale dœ she. ²⁴ Ngbangi atake, ndavuru yugu za gu tœnœ kpikpikpi pa egerœ ungu adanga, lokonœ na yé ungu yi lima kœtu ga lœ agba. Kashe Yisu lo lima œnœ ye yé. ²⁵ Ayambarœ gitœ endje ndoo dœ she, á jo she lœ olo dœ kœpa dœ œgbœ adœke: «Gbozu, she azœ kane! A tshu ke a!» ²⁶ Yisu gi fœ endje adœke: «Mbœrœ gade á 'e sœ dœ awaa? Kœyindœrœ nœ 'e sœ teasho! Yé tshe kœaafo á kœera yugu œdœ egerœ ungu adanganœ, osho kœyi tá.» ²⁷ Azu kœkœ kitœ œsœnœ yé œ sœ lima kœpa adœke: «Uzunœ asœke kœdœ dœ? Tshe

sœ kæpa o'o fœ yugu œdœ fœ ungu yé œ sœ kœdji
o'o ama ye!»

*Yisu she azu bisha á ekpe ishiri sœ pa endje
(Wu 6a tœ Mar 5.1-20; Luk 8.26-39)*

²⁸ Lɔkɔ á Yisu yi kumu ye 6a atshi egerœ ungu adanga, 6a lœ ogo nœ Agadaraye, azu bisha á ekpe ishiri sœ pa endje to 6a pa udu yé œ na gu tœnœ ga ndœ ye. Endje nga lima waa dœ mara adœke uzu bale œ li kœsɔ dœ awanœ ascœmœ nene. ²⁹ Endje tetœ kœta rawa adœke: «Yisu Gbolo nœ Ndjaba, 6œ yindœ kœmbœrcœ œrcœ gade tœ 'a a? Bœ na 6a ke kœgaga kumu 'a a? Olo nœ 'a lili damba nene.»

³⁰ Andaa egerœ ukpulu akɔso sœ lima kœpara kœziœ ndoo kpœmœ. ³¹ Aekpe ishirinœ di tshelœma endje fœ Yisu adœke: «œdœ 6œ kœyindœ kœgɔrɔ 'a, vwa 'a, 'a li ga lœ ukpulu akɔso asœ.»

³² Yé Yisu kæpa fœ endje adœke: «'E na zœ!» Endje wuta lœ azu ascœmœ yé œ na œ li ga lœ akɔso. Ngbewo akɔso sœmœ ndjoro to 6a pa kaga 'uru 'uru 'uru dœ ɔrɔ tra tœnœ œerr ga la egerœ ungu adanga, yé œ nduru kɔ ye. ³³ Azu á endje sœ lima kœgbɔndœ akɔsonœ kpa ye. Endje kpagu 6a lœ ongbo œ mindœ œrcœ kɔ á mbœrcœtœ endje ga tœ azu sœmœ bisha á ekpe ishiri sœ pa endje fœ azu. ³⁴ Yé azu tshelœ ongbonœ para kɔkɔ wuta kœgbɔtœ endje dœ Yisu. Lɔkɔ á endje wu she, endje ki fœ she adœke tshe gitœ ye lœ ogo nœ œne ye.

9

*Yisu she uzu á ada ye tshu
(Wu 6a tœ Mar 2.1-12; Luk 5.17-26)*

¹ Yisu ɔ ga lœ agba, œ zu egerœ ungu adanga yé œ gu ga lœ ongbœ nœ ye. ² Endje za anga uzu á ada ye tshu, á tshe lo ga pa kelekpa, na tœnœ fœ she. Lɔkɔ á Yisu wu kœyindœrœ nœ azunœ asœmœ, tshe pa fœ uzunœ á ada ye tshu adœke: «Sœ dœ gbɔgbɔ, gbolo nœ mœ! Mœ djœrœndœ ekperœ nœ zœ ye!»

³ Koedji atamœ, anga aayi kœyisœ awa akwa tetœ kœpa ugurutœ endje dœ tœ endje adœke: «Uzu asœke sœ kœgu œsœ Ndjaba!» ⁴ Kashe Yisu wu lima sœ gbetshelœ nœ endje yé œ pa fœ endje adœke: «Mbœrœ gadé á 'e sœ dœ ekpe gbetshelœ tœ lœsu 'e ata a? ⁵ Œdœ mœ kœpa adœke: “Mœ djœrœndœ ekperœ nœ zœ”, too mœ kœpa ndje adœke: “Aalafo œ na ana”, o'o neketa dá dœ ɔgbɔ o'o a? ⁶ Kashe mœ yindœ nœ adœke 'e wusœ nœ adœke: Gbolo nœ uzu sœ dœ gbɔgbɔ pa ɔshɔ tœ kœdjœrœndœ ekperœ.» Manda nœ, tshe kœpa fœ uzu á ada ye tshu asœmœ adœke: «Aalafo, za kelekpa nœ zœ yé œ gu ga ndœ zœ!»

⁷ Uzunœ asœmœ kœalafa á kœgu ga lœ anda nœ ye. ⁸ Lɔkɔ á ukpulu azu wu ataa, awa litœ endje yé endje tetœ kœdonga Ndjaba tœ mara gbɔgbɔ neke á tshe to fœ azu.

Yisu e Matie

(Wu 6a tœ Mar 2.13-17; Luk 5.27-32)

⁹ Yisu katœ tshakpœmœ ti yé œ tetœ kœro tœnœ, ngbewo œ wu anga uzu a i'iri ye kœdœ Matie á tshe sœ ga ati 6a lœ anda kœko ngendja lapo. Tshe pa fœ she adœke: «Na manda mœ!» Matie áalafa yé œ na manda ye. ¹⁰ Manda nœ, Yisu sœ lima kœzirœ 6a scœnda nœ Matie. Aayi kœko ngendja

lapo ndjoro dœ pe azu kœmbœrœ ekperœ sœ lima kœzi œrœ awa bale dœ she œdœ ayambarœ nœ ye. ¹¹ Afarisayi wu lima ataa œ yu ayambarœ nœ ye adœke: «Mbœrœ gadœ á ayi kœyisœrœ nœ 'e œ zi œrœ tœ œsœncœ bale dœ aayi kœko ngendja lapo œdœ dœ azu kœmbœrœ ekperœ a?» ¹² Yisu dji endje yé œ pa adœke: «Uzu á tshelœ œkœ ye sœ yerœ gbegebe dœ monganga nene, kashe aayi kobá dá gbe dœ she. ¹³ 'E gu œ para ádá o'o á endje sú 6a la buku nœ Ndjaba adœke: “'E sœ dœ 6su nœ kœwu oyo ga ndœ azu, œtœncœ dá mœ yindœ nœ, kashe tokóró nene.” Gbambanœ nene, mœ nana mbœrœ kœ'e azu neke á endje sœ ndjii nene, kashe mœ na mbœrœ aayi kœmbœrœ ekperœ.»

Yisu tœ upu nœ kœyotshelœma

(Wu 6a tœ Mar 2.18-22; Luk 5.33-39)

¹⁴ Ayambarœ nœ Yowane ayi kœza batisimu na ga ndœ Yisu yé œ yu she adœke: «Mbœrœ gadœ á a'a œdœ Afarisayi, 'a sœ kœyotshelœma 'a kpala kpala yekane á ayambarœ nœ zœ mbœmbœrœ ataa nene a?» ¹⁵ Yé Yisu gi fœ endje adœke: «'E gbe adœke azu á endje e endje ndœ angbo totoe œ sœ dœ oyo dœ 6kœ á ayi kœto yashe sœ kpœtœ œsœncœ bale dœ endje a? Œ œ nene! Kashe manda nœ œerrr, 6kœ á endje kœza she tshakane endje dá endje yotshelœma endje.

¹⁶ «Yé Yisu kpa kœpa fœ endje adœke uzu bale zaza tafo 6eba œ pi ga pa ongboronœ nene. Gbambanœ nene, tafo ndœma 6ebanœ œ suru tshelœ ongboronœ, yé ogoronœ œ kpa sœ dœ egerœncœ. ¹⁷ Endje susu tafo ipi ga 6œ ongboro anga nene. Atamœ nene, tshelœ anga œ 'u, ipincœ œ tu, yé

angance œ ndi ye. Kashe endje sú tafo ipi ga lœ tafo anga, atamœ œrœ bale œ ndi nene.»

*Anga yawuru yuda œdœ anga yashe koba indji
(Wu 6a tœ Mar 5.21-43; Luk 8.40-56)*

¹⁸ Lœkœ á Yisu sœ kœpa o'onœ ascœmœ fœ endje ataa, anga gbozu nœ Ayuda yikumu ye œ gote ga utshu ye, yé œ pa adœke: «Yawuru nœ mœ tshu ngœngœnœ ascœke, kashe na œ to kane zœ ga pa ye yé tshe sœ dœ soro.» ¹⁹ Yisu áalafo yé endje te manda ye, œshe dœ pe ayambarœ nœ ye.

²⁰ Andaa anga yashe bale á tshe sœ lima kœwu oyo dœ koba indji manda ungu ndjokpa dœ bisha, na djagamanda Yisu œ goro ama lœba ye. ²¹ Tshe sœ lima kœpa 6a lœ ye adœke: «Ædœ mœ kœgoro kolœ ama lœba nœ ye, mœ she ye.» ²² Kashe Yisu fatœ ye œ wu she yé á pa adœke: «Sœ dœ gbœgbœ yawuru nœ mœ! Kœyindœrœ nœ zœ she 6œ ye.» Yé kolœ dœ ada œlœnœ ascœmœ, yashenœ she lœ koba nœ ye yé.

²³ Yisu wuta 6a lœ anda nœ gbozunœ ascœmœ. Lœkœ á tshe wu aayi kœ'uru ngbake œdœ ukpulu azu á endje sœ kœta rawa, ²⁴ tshe pa adœke: «'E wuta ga shu, gbambanœ nene, yawurunœ ascœke tshutshu nene. Tshe sœ tœ olo.» Kashe endje sœ lima kœmœ she. ²⁵ Lœkœ á endje gœrœ ukpulu azunœ ga ushu, Yisu li 6a tœ osho á gbolonœ sœ tœnœ, œ za kane ye yé tshe áalafo. ²⁶ Yé o'onœ za tshelœ ogo djigi.

Yisu she aayibula bisha

²⁷ Lœndœ á Yisu katœ tshakpœtœmœ ti á sœ kœero tœnœ, anga aayibula bisha te manda ye dœ rawa adœke: «Wu oyo 'a, Gbolo nœ Davidi!»

²⁸ Lɔkɔ á Yisu wuta 6a lœ anda, aayibulanœ bisha na ndoo dœ she yé tshe yu endje adœke: «Adja 'e yindœ nœ adœke mœ mboerœ ala 'e œ kɔrɔ a?» Endje gi fœ she adœke: «Ā, Gbozu.» ²⁹ Yisu to kane ye ga pa ala endje yé œ pa adœke: «Kaka œ mboerœtœ ye fœ 'e liaka kœyindœrœ nœ 'e.» ³⁰ Yé ala endje kɔrɔ. Á Yisu kœpa fœ endje dœ ɔgbɔ adœke: «'E dji mœ dœ ɔtshɔnœ, 'e papandœ nœ fœ uzu bale nene!» ³¹ Kashe endje wuta, œ pandœ o'o nœ Yisu lœ ogonœ djigi.

*Yisu she uzu bale á tshe papa o'o nene
(Wu 6a tœ Luk 11.14-15)*

³² Lɔkɔ á endje yi lima ndœ kœwuta tœncœ, endje na dœ anga uzu á tshe papa o'o nene fœ she. Tshe sœ lima dœ ekpe ishiri pa ye. ³³ Yé Yisu gɔrɔ ekpe ishirinœ pa ye, á tshe tetœ kœpa o'o. Ukpulu azu ki lima tœ œsœncœ, œ pa adœke: «'A wuwu 6alima mara anga œrœ atake bale lœ Israyele nene!» ³⁴ Kashe Afarisayi pa lima adœke: «Gbozu tshapa aekpe ishiri dá to gbɔgbɔ kœgɔrɔ dœ ekpe ishiri fœ she asœmœ!»

*Yisu wu oyo ukpulu azu
(Wu 6a tœ Mar 6.6b,34; Luk 10.2)*

³⁵ Yisu na lima dje lœ ongbɔ œdœ dje lakpi kɔ, tshe sœ lima kœyisœ œrœ 6a lœ Sinagoga nœ endje. Tshe sœ lima kœyisœ ɔtshɔ O'o nœ Ogo gbozu nœ Ndjaba yé œ sœ lima kœshe azu lœ aka kɔ6a kɔ œdœ lœ gbakindi kɔ. ³⁶ Kœwu ukpulu azu, tshe sœ lima dœ oyo tœ lɔsu ye. Gbambanœ nene, endje mɔ lima lœ gbetshelœ nœ endje yé œ gugu lima dœ gbɔgbɔ nene 6ata apata á aayi kœgbɔndœ endje gugu nene. ³⁷ Yé tshe kœpa fœ

ayambarœ nœ ye adœke: «Leyo doro ndjoro lœ kindi, kashe aayi akwa ngbangba nene. ³⁸ Ataa, 'e ki fœ ayengɔ kindinœ adœke tshe kpa vwa anga aayi akwa mbœrœ kœkɔ tœnœ.»

10

Aayi avwa ndjokpa dœ bisha (12)

(Wu 6a tœ Mar 3.13-19; Luk 6.12-16)

¹ Yisu e ayambarœ nœ ye ndjokpa dœ bisha ascœmœ, œ to gbɔgbɔ kœgɔrɔ dœ ekpe ishiri fœ endje adœke endje kœgɔrɔ dœ endje yé œ she azu lœ aka kɔɓa kɔ dœ lœ gbakindi kɔ. ² F'iri aayi avwanœ ndjokpa dœ bisha dœke: Utshunœ koedœ Shimu á anga i'iri ye koedœ Petro œdœ ayancœ dœ Andere. Ajake dœ Yowane á endje koedœ agbolo nœ Zebedayi, ³ Filipo œdœ Bartelemi, dœ Toma, dœ Matie ayi kœko ngendja lapo, dœ Jake gbolo nœ Alefe, dœ Tade, ⁴ dœ Shimu* uzu kanana, dœ Yudasi Isikariote, œshe á tshe ka Yisu.

Yisu vwa aayi avwa nœ ye ndjokpa dœ bisha

(Wu 6a tœ Mar 6.7-13; Luk 9.1-6)

⁵ Yisu vwa aayi avwanœ ndjokpa dœ bisha dœ kœza 'o fœ endje adœke: «'E nana œ li ga lœ ogo nœ angbɔ azu nene, 'e lili ndje ga lœ ongbɔ nœ azu Samariya nene. ⁶ Kashe 'e na ga ndœ apata á endje djingili awa á endje dœ azu Israyele. ⁷ Tœ awa na tœnœ, 'e mindœ o'o adœke: “Ogo gbozu nœ tshalafɔ ndo ye!” ⁸ 'E she aayi kɔɓa, 'e mbœrœ adœke akuzu kpa kwatœ endje ga lœ soro, 'e mbœrœ adœke aayi boroma wuta yerœ, 'e gɔrɔ

* **10.4** 10.4 Shimunœ ascœke scœ lima ugurutœ azu á endje para lima awa kœgbɔ lipanda lœ ogo nœ endje.

ekpe ishiri. Bata á 'e gbəgbə lə awa nœ ngendja nene, 'e toto ndje lə awa nœ kœ'esho ndœ ngendja nene. ⁹ Adja 'e zaza ɔrœ too anga langere ngendja bale ga lə uwu tœ 'e nene, ¹⁰ too ngbade kœna dœ ana nene. 'E koko lœba okoro bisha nene, œdœ œrada, œdœ tshəngbɔɔ potœ 'e nene. Gbambanœ nene, ayi akwa li kœgbə œrœ tshangba akwa nœ ye.

¹¹ «Lɔkɔ á 'e kœwuta ga lakpi too ga lə anga ongbo, 'e para uzu neke á tshe li kœza osho kœsœ fœ 'e dœ ɔtshənœ, yé œ sœ kpoendœ ye kpoetœmœ œrrr ga tœ kœkatœ tshalakpinœ ascœmœ ti. ¹² Lɔkɔ á 'e kœli ga lə anda nœ uzu, 'e pa adœke: “Kœsœ gee sœ dœ 'e.” ¹³ Œdœ azu tshascœndanœ kœza osho kœsœ fœ 'e, kœsœ gee nœ 'e œ sœ dœ endje. Kashe œdœ endje kœzaza osho kœsœ fœ 'e nene, 'e gi kœsœ gee nœ 'e pa endje ye. ¹⁴ Yé œdœ azu anga tshalakpi bale too anga tshascœnda bale kœvwaratœ endje tœ kœza osho kœsœ fœ 'e, too tœ kœdji o'o ama 'e ye, 'e katœ tshakpoetœmœ ti, yé œ gɔrɔ trusha tshada 'e ti kpoetœmœ. ¹⁵ Mœ sœ kœpa dœ adjapu fœ 'e adœke, dœ lɔkənœ á Ndjaba œ wa ngbanga pa azu, azu ogonœ ascœmœ œ gbɔ djofele kœropa œnœ azu Sodomo dœ Gomora.

Œrœ kanga á sœ kœna tœnœ

(Wu 6a tœ Mar 13.9-13; Luk 21.12-17)

¹⁶ «'E wu! Mœ sœ kœvwa 'e bata apata ɓa ugu-rutœ amuru. 'E sœ dœ gbɔdjela ɓata ayakoro yé œ sœ dœ ɔmɔ lɔsu ɓata ambepa. ¹⁷ Ala 'e gbɔ tœ azu. Gbambanœ nene, endje ko 'e na tœnœ ga utshu aayi kœwa ngbanga nœ azu nœ Ndjaba yé œ sɔ 'e dœ ndjapa ɓa lœ Sinagoga nœ endje. ¹⁸ Endje

ko ndje 'e bala tɔ ɓa utshu agboro agbozu œdœ pe agbozugo mbœrœ á 'e kœdœ azu nœ mœ. Ataa, œ za awa fœ 'e adœke 'e pa o'o tœ upu nœ mœ fœ endje, azunœ œdœ endje á endje dœdœ Ayuda nene asœmœ. ¹⁹ Lɔkɔ á endje kœto 'e na tœnœ ɓa tœ osho kœwa ngbanga, 'e tɔtɔ lɔsu 'e tœ mara á 'e gi dœ o'o nene. Gbambanœ nene, dœ ada ɔlɔnœ asœmœ, endje to o'o á li adœke 'e pa fœ 'e. ²⁰ Œ dœdœ 'e dá pa o'onœ nene, kashe fshiri nœ Aba 'e œ pa o'o lœ 'e.

²¹ «Ayazu œ va ɔtɔ ayancœ adœke endje wo she, yé aba kœzu uzu œ mbœrœ ndje ataa fœ gbolo nœ ye; agbolo œ yiangba aayi kœzu endje yé œ ko endje adœke endje wo endje ye. ²² Azu para kɔkɔ œ yiangba 'e mbœrœ i'iri mœ kashe uzu á tshe shi gbi œrrr ga tœ ndɔngɔlɔnœ, Ndjaba œ she she. ²³ Œdœ endje kœmbœrœ œrœ kanga fœ 'e ɓa lœ anga ongbo bale, 'e kpa ga lœ anga angbincœ. Mœ pa fœ 'e dœ adjapu adœke, Gbolo nœ uzu œ na, damba 'e nana dje lœ ongbo Israyele kɔkɔ nene.

²⁴ «Yambarœ bale roropa ayi kœyiscœrœ fœ she nene, yé ayi akwa roro ndje pa gbozu nœ ye nene. ²⁵ Kashe yambarœ œ sœ dœ yanga œdœ endje kœwu she ɓata ayi kœyiscœrœ nœ ye, yé ayi akwa œ sœ ndje dœ yanga œdœ endje kœwu she ɓata gbozu nœ ye. Œdœ azu kœna œrrr á e ayengɔ anda Belezebula†, i'iri gadœ dá endje e ga tœ azu tshasœnda nœ ye a?»

*Uzu á endje li kœkpawa ye
(Wu ɓa tœ Luk 12.1-27)*

† **10.25** 10.25 Belezebula kœdœ i'iri djaboro á tshe dœ gbozu tshapa aekpe ishiri.

26 «Awa uzu bale zaza 'e nene. Ɔrœ neke kɔ á zatœ endje yiwa tœnœ œ matœ endje ngbi ga shu, yé œeneke kɔ á sœ læ ubunœ, azu œ wusœ nœ kɔ. 27 O'o á mœ sœ kœpa fœ 'e læ ubunœ asœmœ, 'e pa tshandœnœ dœ ɔɔ, yé angba o'o á endje sœ kœpa ga læ utu 'e, 'e pandœ nœ ngbi ga shu. 28 'E kpakpa awa azu á endje wo undu uzu kashe á endje lili kœwo ishiri uzu nene; 'e kpa awa Ndjaba á tshe li kœwo undu uzu œdœ ishiri ye ɔa læ lifelo. 29 Endje kaka a'eara ayanu bisha ndœ kœgbɔ langere ngendja bale nene a? Andaa, anga bale ugurutœ endje œ te ga tœ ɔshɔ nene œdœ Aba 'e kœyiyindœ nœ nene. 30 Kashe e'e, œdœ sukumu 'e, Ndjaba di kɔ. 31 Mbœrœ tœnœ ataa, 'e sœsœ dœ awa nene, gbambanœ nene, 'e ropa a'eara ayanu ye.»

*Kœpa o'o tœ upu nœ Yisu utshu azu
(Wu ɔa tœ Luk 12.8-9)*

32 «Uzu kɔ á tshe yindœ nœ ɔa tœ ala azu adœke œne kœdœ yambarœ nœ mœ, mœ yi ndje ndœ ye ɔa utshu Aba mœ á tshe sœ ɔa lafo adœke œshe kœdœ uzu nœ mœ. 33 Kashe tsheneke á tshe 'ea mœ ɔa utshu azu, mœ 'ea ndje she ɔa utshu Aba mœ á tshe sœ ɔa lafo.»

*Kœsœ gee nene kashe ingiri yakamba
(Wu ɔa tœ Luk 12.51-53; 14.26-27)*

34 «'E gbege adœke mœ na mbœrœ kœza kœsœ gee ɔa pa ɔshɔ nene. Mœ nana mbœrœ kœza kœsœ gee nene, kashe mœ na dœ ingiri yakamba. 35 Adjapu, mœ na kœkurutshelœ gbolo yakoshe dœ abanœ, yawuru dœ ayinœ, yashe dœ yinœ dœ yashe. 36 Uzu dœ uzu œ sœ dœ ayingba ye læ anda nœ ye. 37 Uzu á tshe yindœ abanœ too ayinœ

kœropa mœ, tshe lili kœdœ uzu nœ mœ nene. Uzu á tshe kœyindœ gbolo yakoshe too gbolo yawuru nœ ye kœropa mœ, tshe lili kœdœ uzu nœ mœ nene. ³⁸ Uzu á tshe kœza kurushi nœ ye yé á na manda mœ nene, tshe lili kœdœ uzu nœ mœ nene. ³⁹ Uzu á tshe kœyindœ kœgbœndœ soro ye, œ yiwatœ ye yé. Kashe tsheneke á tshe kœyindœ kœtshu mbœrœ mœ, tshe sœ dœ soro.»

*Kœgi tshangba œrœ
(Wu 6a tœ Mar 9.41)*

⁴⁰ «Uzu neke á tshe kœza osho kœsœ fœ 'e, dá tshe za ndje fœ mœ ye. Uzu neke á tshe kœza osho kœsœ fœ mœ, dá tshe za ndje fœ tsheneke á tshe vwa mœ. ⁴¹ Uzu á tshe kœza osho kœsœ fœ anga ayi kœgbara o'o nœ Ndjaba mbœrœ á tshe kœdœ ayi kœgbara o'o asœmœ, tshe gbœ œrœ tshangbanœ 6ata á Ndjaba sœ kœto fœ ayi kœgbara o'o. Yé tsheneke á tshe za osho kœsœ fœ uzu á tshe sœ ndjii mbœrœ á tshe kœdœ uzu ndjii utshu Ndjaba, tshe gbœ ndje œrœ tshangbanœ 6ata uzu á tshe sœ ndjii. ⁴² Mœ mindœ nœ dœ adjapu fœ 'e adœke, uzu kœ á tshe su ungu kœendjoondjo, œdœ œ kœdœ yashi ziti ungu tshebabale fœ anga aya gbolo lœ agbolonœ asœke mbœrœ á tshe dœ yambarœ nœ mœ, Ndjaba œ to œrœ tshangbanœ fœ she.»

11

*Yowane ayi kœza batisimu vwa azu fœ Yisu
(Wu 6a tœ Luk 7.18-35)*

¹ Lœndœ á Yisu za o'o fœ ayambarœ nœ ye ndjokpa dœ bisha á ka, tshe katœ tshakpœtœmœ ti

œ ro kœyisœ œercœ œædœ kœmindœ Ɔtshɔ O'o nœ Ndjaba dje læ ongbo nœ endje.

² Andaa, Yowane ayi kœza batisimu sœ læ kánga, yé tshe djindœ o'o akwa á Kristu sœ kœembœercœ tœncœ, ngbewo á vwa anga ayambarœ nœ ye ³ kœyu Yisu adœke: «Æbœ kœdœ tsheneke á tshe sœ kœna tœncœ a, too 'a kate anga angbi uzu?»

⁴ Yé Yisu kœgi fœ endje adœke: «'E gu œ pandœ œeneke á 'e dji yé á wu fœ Yowane adœke: ⁵ Aayibula tetœ kœwu osho, aayi gbada na ana, aayi boroma wuta yercœ, aayi bitu dji o'o, akuzu kwatœ endje ga læ soro, yé endje mindœ Ɔtshɔ O'o fœ aayi oyo.

⁶ Yanga nœ uzu á tshe kakatœ kœyindœercœ nœ ye ga ndœ mœ nene!»

⁷ Lœndɔ á ayambarœ nœ Yowane gu da ye, Yisu tetœ kœpandœ Yowane fœ ukpulu azu adœke: «Æroc gade dá 'e na kœwu tœncœ ɓa læ kpagagasho a? A'eara ɔyɔ á yugu sœ kœmea tœncœ a? Æ œ nene. ⁸ Yé œercœ gade dá 'e na kœwu tœncœ a? 'E na kœwu anga uzu á tshe verœ ɔtshɔ læba a? Æ œ nene, azu á endje verœ ɔtshɔ læba sœ ɓa læ anda nœ agbozugo. ⁹ Yé ataa, œercœ gade dá 'e na kœwu tœncœ a? 'E na kœwu ayi kœgbara o'o a? Æ, mœ mindœ nœ dœ adjapu fœ 'e adœke tshe ropa ayi kœgbara o'o ye. ¹⁰ Gbambancœ nene, Yowane ayi kœza batisimu kœdœ uzu á endje sú o'o tœ upu nœ ye ɓa la buku nœ Ndjaba adœke: “Mœ vwa ayi avwa nœ mœ utshu zœ mbœercœ kœguma ala awa zœ.” ¹¹ Mœ mindœ nœ dœ adjapu fœ 'e adœke, ugurutœ azu tshapashœncœ asœke kɔ, anga uzu bale á tshe ropa Yowane ayi kœza batisimu gugu nene. Andaa, tsheneke á tshe sœ teasho ɓa læ Ogo

gbozu nœ tshalafɔ ropɔ ye yé. ¹² Koeto tœ lɔkɔ á Yowane ayi kœza batisimu wuta kœyisœ œrœ œrr ga tœ kpesheke, Ogo gbozu nœ tshalafɔ to toro kœgerœ tœncœ. Aayi gbɔgbɔ dá sœ kœpara awa nœ kœgbɔtœ nœ. ¹³ Aayi kœgbara o'o kɔ œdœ awa akwa, gbara o'o œrr ga tœ Yowane. ¹⁴ Yé œdœ 'e kœyindœ kœwusœ nœ dœ ɔtshɔncœ, Yowane kœdœ Eliya á endje pa lima ndœ kœna she. ¹⁵ Kaka uzu á tshe kœsœ dœ utu, tshe dji!

¹⁶ «Mœ li azu nœ tshakpesheke dœ azu dé? Endje liili dœ agbolo á endje ka ɓa la wutu kœka œrœ yé á sœ kœpa o'o ugurutœ endje adœke: ¹⁷ “A 'uru ngbake fœ 'e, kashe 'e vivi ipi nene! 'A ɓi itshi kuzu fœ 'e, kashe 'e kiki nene.” ¹⁸ Gbambancœ nene, Yowane ayi kœza batisimu na yé œ vwaratœ ye tœ kœzi œrœ œdœ kœndjo ipi, endje pa adœke: “Tshe sœ dœ ekpe ishiri pa ye!” ¹⁹ Gbolo nœ uzu na œ sœ kœzi œrœ yé œ sœ kœndjo ipi, endje sœ kœpa adœke: “E wu makœzirœ, mœndjondjo. Angancœ kœdœ kolœ aayi kœko ngendja lapo œdœ azu kœmbœrcœ ekperœ!” Kashe kœwusœtœ nœ Ndjaba sœ kœmatœ ye ndjii lœ awa akwa nœ ye.»

*Kœgbagbara osho tœ upu nœ ongbo Galilayi
(Wu ɓa tœ Luk 10.13-15)*

²⁰ Yé Yisu tetœ kœgbagbara azu tshelœ ongbo á tshe mbœrcœ lima afá ndjoro lœncœ; gbambancœ nene, endje yayapa lima ɔtshɔ endje nene. Tshe pa fœ endje adœke: ²¹ «Oyo nœ zœ, Koraze! Oyo nœ zœ Betesayida! Gbambancœ nene, œdœ afá á mbœrcœtœ endje ɓa ndœ 'e kœmbœrcœ má tœ endje ɓa lœ Tire œdœ ɓa lœ Sidona, azu ɓa zœ œ verœ má sake, yé œ dja má tshelœ kumu endje dœ

vorowo mbœerœ koema adœke œne fatshalɔsu œne ye. ²² Mbœerœ tœnce ataa, mœ sœ koemindœ nœ fœ 'e adœke dœ lɔkɔ kœwa ngbanga, mœ wa o'o tœ ɔgbɔnœ ga tœ 'e kœropa œnce azu Tire œdœ Sidona. ²³ Yé e'e dœ azu Kaparnawumu, 'e gbe adœke 'e ɔ œrrr ga lafo zœ a? 'E jerœ bala œrrr ɔa lœ ogo nœ akuzu. Gbambancœ nene, œdœ afá á mbœerœtœ endje ɔa ndœ 'e, koembœerœ má lima tœ endje ɔa lœ Sodomo ataa, ongbonœ ascœmœ œ sœ má œrrr ga tœ kpesheke. ²⁴ Mbœerœ tœnce ataa, mœ sœ koemindœ nœ fœ 'e adœke dœ lɔkɔ kœwa ngbanga, mœ wa o'o nœ 'e tœ ɔgbɔnœ kœropa œnce azu ogo Sodomo.»

*'E na ga ndœ Yisu œ yatœ 'e
(Wu ɔa tœ Luk 10.21-22)*

²⁵ Dœ londɔnœ ascœmœ, Yisu pa dœ ɔgbɔ adœke: «Uu Aba, Gbozu nœ tshalafɔ dœ tshapashɔ, mœ gi mershe fœ ɔœ mbœerœ á ɔœ má ngbi fœ azu á endje wuwusœ œrœ nene adjapu á ɔœ za yiwa tœnce tœ azu koewusœtœ œdœ agbangba koewusœrœ. ²⁶ Aba, œɔœ dá yindœ nœ adœke œ mbœerœtœ ye ataa.

²⁷ «Aba mœ ko œrœ kɔ fœ mœ. Uzu bale wuwusœ Gbolo nene, kolœ Aba dá wusœ ye. Uzu bale wuwusœ Aba nene, kolœ Gbolo dá wusœ ye, œdœ tsheneke á Gbolo yindœ koema Aba fœ she tako.

²⁸ «E'e dœ azu kɔ á 'e mɔ dœ koeko ogboro gbarœ, 'e na ga ndœ mœ, mœ ko gbarœncœ lœ kumu 'e doé 'e yatœ 'e. ²⁹ 'E za ngbongbo awa bale dœ mœ, yé œ li ga lœ lakɔrɔ nœ mœ; gbambancœ nene, mœ doédœ ayi gbɔkumu nene kashe mœ doé ayi ɔmɔ lɔsu. Ataa, 'e li koeyatœ 'e dœ tœ 'e. ³⁰ Ngbongbo

nœ mœe gbɔgbɔ nene, yé gbarœnce á a za dœ 'e œe li 'e nene.»

12

*Yisu kœdœ ayengɔ lɔkɔ sabata
(Wu 6a tœ Mar 2.23-28; Luk 6.1-5)*

¹ Manda nœ teasho atake, Yisu ro lima tɔ lœ kindi ble dœ anga lɔkɔ sabata. Ogo li lima tœ ayambarœ nœ ye yé endje tetœ kœverœ ele blencœ ascœmœ á sœ kœzi tœncœ. ² Lɔkɔ á Afarisayi wu ataa, endje pa fœ Yisu adœke: «Wu, ayambarœ nœ zœ sœ kœmboœrœ œrœ á awa akwa vwaratœ ye tœncœ dœ olo sabata!»

³ Yisu gi fœ endje adœke: «'E didi œneke á Davidi mboœrœ lima anga ɔlɔ bale á ogo mi lima she dœ azu nœ ye á tshe na lima tœ awancœ dœ endje nene a? ⁴ Tshe li, œshe œdœ azu nœ ye 6a lœ anda Ndjaba, yé endje zi mapa á endje to dœ tokóró fœ Ndjaba; mapa má œdœ she œdœ azu nœ ye, endje lili má kœzi tœncœ nene, kashe á sœ kolœ mboœrœ anganga Ndjaba kuti endje. ⁵ Too 'e didi ndje 6a la buku awa akwa nene adœke dœ lɔkɔ sabata, ata anganga Ndjaba sœ kœmboœrœ akwa lœ Tepelo gbaa, endje sœ kœmboœrœ œrœ kpi tœ awa akwa, kashe Ndjaba scœsœ kœwu lœ ala ye 6ata ekperœ nene. ⁶ Andaa mœ sœ kœmindœ nœ dœ adjapu fœ 'e adœke, œrœ á 'e wu ascœke, œ ropa Tepelo ye. ⁷ Edœ 'e kœwu má sœ ádá o'ó á endje sú ala buku nœ Ndjaba adœke: “Mœ yindœ nœ adœke, 'e wu oyo anga 'e kashe tokóró nene;” 'e wawa ngbanga pa azu á endje mboœmboœrœ œrœ bale nene. ⁸ Gbambancœ nene, Gbolo nœ uzu kœdœ ayengɔ lɔkɔ sabata.»

Yisu she uzu á kane ye tshu
(Wu ba tœ Mar 3.1-6; Luk 6.6-11)

⁹ Yisu katœ tshakpœtœmœ ti, œ na œ li ga lœ Sinagoga nœ endje. ¹⁰ Anga uzu bale á kane ye tshu sœ lima kpœtœmœ. Afarisayi yu lima Yisu dœ o'o adœke: «Awa akwa nœ azœ sœ kœyindœ nœ adœke endje she uzu dœ lœkœ sabata a?» Endje yu lima she ataa mbœrœ á kœgbœ awa kœtœ meza pa ye. ¹¹ Yisu gi fœ endje adœke: «Ædœ anga uzu ugurutœ 'e kœsœ dœ pata nœ ye tshebabale, á tshe te ga lœ kudu dœ lœkœ sabata, tshe lili kœza she ga ushu nene a? ¹² Uzu ropa pata! Mbœrœ tœnœ ataa, awa akwa nœ azœ za awa fœ azœ ndœ kœmbœrœ œtshœrœ dœ lœkœ sabata.» ¹³ Yé Yisu kœpa fœ uzunœ á kane ye tshu adœke: «Yœrœ tshelœ kane zœ.» Tshe yœrœ tshelœ kane ye, yé œ gumatœ ye b̄ata anga tshakalanœ. ¹⁴ Afarisayi gu œ vwarandœ o'o ugurutœ endje tœ kœpara awa ndœ kœwo Yisu.

Ayi akwa á Ndjaba ke she

¹⁵ Lœndœ á Yisu djindœ o'onœ ascœmœ, tshe gitœ ye kpœtœmœ, yé azu ndjoro na manda ye. Tshe she aayi kœb̄a kœ, ¹⁶ kashe œ pa fœ endje dœ œgbœ adœke endje papa o'o tœ upu nœ œne fœ uzu bale nene. ¹⁷ Tshe mbœrœ lima ataa adœke o'o á Ndjaba pa dœ awa nœ ayi kœgbara o'o Isaya kœmbœrœ tœ endje.

¹⁸ Tshe pa lima adœke:

«Wu ayi akwa nœ mœ á mœ ke she dœke,
 mœ yindœ ye waa yé mœ sœ dœ yanga mbœrœ
 she.

Mœ vwa Ishiri nœ mœ kœjerœ ga pa ye,
 yé tshe yisœ œtshœ awa fœ azu tshapashœ kœ.

19 Tshe bœrœtœ ye dœ uzu bale nene,
yé œ ta ndje rawa nene;
endje dji she kœpa o'o tœ ala awa nene.

20 Tshe kavwa tshelœ wara á lu nene,
yé tshe ru miinda á ndoo kœru tœnœ nene,
œrrr ga tœ adœke œneke á sœ ndjii ropa œrœ kœ
yekane.

21 Yé azu kœ á endje wuwusœ mœ nene œ ko lœsu
endje ga pa ye.»

Yisu œdœ Belezebula
(*Wu 6a tœ Mar 3.22-30; Luk 11.14-23*)

22 Endje na dœ anga uzu bale á ala ye bu yé á
tshe papa o'o nene fœ Yisu. Tshe sœ lima dœ ekpe
ishiri pa ye. Yisu she uzunœ dœ mara adœke tshe
tetœ kœpa o'o dœ pe kœwu osho. 23 Ukpulu azu á
endje sœ lima kpœtœmœ, kitœ œsœnœ yé œ sœ
lima kœpa adœke: «Uzunœ asœke kœdœ ata Davidi
nene a?» 24 Lœkœ á Afarisayi dji endje kœpa o'o
ataa, endje pa ngbi adœke: «Belezebula gbozu nœ
ekpe ishiri sœ pa ye. Œshe dá za gbœgbœ fœ she tœ
kœgœrœ dœ ekpe ishiri pa azu asœmœ!»

25 Kashe yisu wu lima sœ gbetshelœ nœ endje,
yé œ pa fœ endje adœke: «Ogo gbozu kœ á azu
tshelœnœ kœsœ kœnga koshe ugurutœ endje,
tshelœ ogonœ asœmœ œ ndi ye. Œdœ azu tshelœ
ongbo bale too lœ bingi bale kœsœ kœnga koshe
ugurutœ endje, tshelœ ongbonœ too bingine œ
ndi ye. 26 Œdœ Satana kœsœ kœgœrœ œneke á dœ
œnœ Satana, asœmœ dá tshe sœ kœnga koshe ga
tœ ye dœ tœ ye. Ataa, Ogo gbozu nœ ye œ sœpe
koto o? 27 'E sœ kœpa adœke Belezebula dá to
gbœgbœ fœ mœ yeka á mœ sœ kœgœrœ dœ ekpe

ishiri. Yé azu nœ 'e gərɔ ndje ekpe ishiri dœ gbɔgbɔ nœ dœ? Ataa, azu nœ 'e dœ tœ endje œ yisœ nœ adœke 'e te dœ o'o ye. ²⁸ Kashe œdœ mœ kœsœ kœgərɔ ekpe ishiri dœ Ishiri nœ Ndjaba, dá œ sœ kœema adœke Ogo gbozu nœ Ndjaba wuta ga ndœ 'e ye.

²⁹ «Too ndje, œdœ uzu kœyindœ kœli kœko œrœ dœ ɔgbɔ ɔa lœ anda nœ uzu nœ gbɔgbɔ; œ li adœke tshe i she vwagbagba ga tœnœ utshunœ yeka á kœli kœko œrœ nœ ye. ³⁰ Uzu á tshe sœsœ awa bale dœ mœ nene, œshe kœdœ yingba mœ. Yé tsheneke á tshe sœsœ kœti kane mœ adœke 'a ngboɔa azu nene, sœ kœndjɔtshelœ endje. ³¹ Mbœrœ tœnœ ataa, mœ sœ kœmindœ nœ fœ 'e adœke, Ndjaba œ djœrœndœ ekperœ nœ azu kɔ œdœ pe kœgu œsœ Ndjaba á endje sœ kœgu tœnœ. Kashe tsheneke á tshe kœsœ kœgu œsœ ɔtshɔ Ishiri, Ndjaba œ djœrœndœ ekperœ nœ ye nene. ³² Uzu á tshe pa ekpe o'o dœ upu nœ Gbolo nœ uzu, Ndjaba œ djœrœndœ ekperœ nœ ye kashe œdœ tshe kœpa ekpe o'o goro œsœ ɔtshɔ Ishiri, Ndjaba œ djœrœndœ ekperœ nœ ye bale nene œdœ lœ soro ye pa ɔshɔ œdœ manda kuzu ye.»

Endje wusœ ɔɔ mbœrœ elenœ

(Wu ɔa tœ Luk 6.43-45)

³³ «œdœ ɔɔ kœdœ ɔtshɔ ɔɔ, elenœ œ sœ ndje dœ ɔtshɔnœ. Yé œdœ ɔɔ kœdœ ɔɔ á sœ dœ kɔɔa, elenœ œ sœ ndje dœ kɔɔa. Gbambanœ nene, endje wusœ ɔɔ mbœrœ elenœ. ³⁴ Ukpulu ekpe ayakoro! Bata 'e kœdœ aekpe azu asœke, mara gade dá 'e li kœpa ɔtshɔ o'o a? Gbambanœ nene, o'o á wuta lœ ama uzu to ɔa tœ lœsu ye. ³⁵ ɔtshɔ uzu

sœ kœmboerœ ɔtshɔrœ á sœ kœto lœ ɔtshɔ lɔsu nœ ye; yé ekpe uzu sœ kœmboerœ ndje ekperœ á sœ kœto lœ ekpe lɔsu nœ ye. ³⁶ Mœ sœ kœmindœ nœ fœ 'e adœke, dœ lɔkɔ kœwa ngbanga, Ndjaba œ yu azu tœ o'o á endje pa lima ngbilingbili ascœmœ kɔ. ³⁷ Gbambanœ nene, kolœ lindœ o'o á wuta lœ ama zœ dá ɓœ te dœ o'o too ɓœ te ndje dœ o'o nene.»

*Ayuda yindœ kœwu ambára afá
(Wu ɓa tœ Mar 8.11-12; Luk 11.29-32)*

³⁸ Yé anga aayi kœyisœ awa akwa œdœ anga Afarisayi pa fœ Yisu adœke: «Gbozu, 'a yindœ nœ adœke ɓœ ma anga ambára afá bale fœ 'a kane.» ³⁹ Yisu kœgi fœ endje adœke: «Azu nœ tshakpesheke, endje kœdœ aekpe azu yé œ zazatœ endje fœ Ndjaba nene; endje yindœ nœ adœke œne wu anga ambára afá bale. Kashe endje wu œrœ bale nene, kolœ ambára afá á Ndjaba ma lœ awa nœ ayi kœgbara o'o nœ ye dœ Yona ascœmœ. ⁴⁰ Gbambanœ nene, ɓata á Yona mbœrœ ɔlɔ votɔ œdœ butshɔ votɔ ɓa lœ egerœ ageatshalangu, awa bale Gbolo nœ uzu œ mbœrœ ndje ɔlɔ votɔ dœ butshɔ votɔ lœ ɔshɔ. ⁴¹ Dœ lɔkɔ kœwa ngbanga nœ azu pa ɔshɔ, azu Ninive œ áalafo œ wa o'o ga pa azu nœ tshakpesheke ascœke. Gbambanœ nene, azu Ninive fa lima tshalɔsu endje lɔkɔ á endje dji Yona kœmindœ o'o ama Ndjaba. Kashe uzunœ á tshe sœ kpœke ascœke ropa Yona ye! ⁴² Dœ lɔkɔ kœwa bala ngbanga, gbozugo yashe tshapa ogo Saba œ wa o'o ga pa 'e. Gbambanœ nene, tshe to ɓa tœ ndɔngɔlɔ tshakala ogo pa ɔshɔ á sœ lœ ingirinœ, á na kœdji o'o kœwusœtœ nœ Salomo.

Kashe uzunœ á tshe sœ kpœeke asœeke ropa Salomo ye!»

*Kœkwa ekpe ishiri ga lœ uzu
(Wu 6a tœ Luk 11.24-26)*

⁴³ «Ɛdœ ekpe ishiri kœgitœ ye pa uzu, tshe sœ kœkœrœ na tœnœ djezœ lœ kpagagasho mbœrœ kœpara osho kœsœ tœnœ. Ɛdœ tshe kœgbœgbœ osho kœsœ tœnœ nene, ⁴⁴ tshe sœ kœpa adœke: “Mœ kwatœ mœ ga lœ anda nœ mœ á mœ wuta lœ nœ.” Kashe lœkœ á tshe kœkwatœ ye yé á wu adœeke uzu gugu lœ andanœ nene, endje ngbœ tshelœnœ œ guma œrœ tshelœnœ dœ awanœ, ⁴⁵ tshe na œ e anga angbi aekpe ishiri mindu dœ bisha (7) á endje sœ tœ ekpenœ kœrosœ ye. Tshe gu dœ endje awa bale œ li ga sœndanœ yé œ gumatœ endje kpœtœmœ. Ataa, oyo á uzunœ asœmœ œ kpa wu œ ropa œneke má utshunœ. Ɛ sœ ndje awa bale ataa mbœrœ aekpe azu nœ tshakpesheke.»

*Adja ayi Yisu œdœ pe adja aayanœ
(Wu 6a tœ Mar 3.31-35; Luk 8.19-21)*

⁴⁶ Lœndœ á Yisu sœpe lima kœpa o'o fœ ukpulu azu atake, ayinœ œdœ pe aayanœ yi kumu endje. Endje ka lima 6a ushu yé œ sœ kœpara awa kœpa o'o dœ she. ⁴⁷ Yé anga uzu bale kœpa fœ Yisu adœke: «Ayi zœ œdœ aaya ka 6a ushu œ yindœ kœpa o'o dœ 6œ.» ⁴⁸ Yisu kœgi fœ uzunœ asœmœ adœke: «Ɛdœ dá dœ ayi mœ a? Ɛdœ dá dœ aaya mœ a?» ⁴⁹ Yé tshe yisœ ayambarœ nœ ye dœ kane ye, œ pa adœke: «'E Wu ayi mœ œdœ aaya mœ, endje dá sœ ati asœeke. ⁵⁰ Gbambanœ nene, uzu á tshe sœ kœmbœrœ œneke á Aba mœ á tshe sœ 6a

lafo yindœ nœ, œshe koedœ aya mœ, yingɔ mœ too ayi mœ.»

13

*Ndœma toro tœ upu nœ ayi koelu ngwarœ
(Wu 6a tœ Mar 4.1-9; Luk 8.4-8)*

¹ Dœ lɔkɔnœ ascœmœ, Yisu wuta lœ anda œ na kœsœ ga ati 6a tœ mangu egerœ ungu adanga. ² Ukpulu azu ngbɔtœ endje dje indiri ye á tshe ɔ ga lœ egerœ agba yé á sœ ga ati. Ukpulu azunœ ka lima 6a tœ mangunœ. ³ Tshe sœ lima kœpa o'o ndjoro lœ ndœma toro, yé œ pa lima fœ endje adœke: «ɔɔ bale, anga uzu na lima ga lœ kindi nœ ye mbœrœ koelu indji ngwarœ. ⁴ Bata á tshe sœ lima koelu indji ngwarœnœ, anganœ yo ga tœ ama awa, ayanu wu œ de ye. ⁵ Anganœ yo lima ga lœ oporo badja 6a tœ oshɔ á ɔshɔ sœsœ ndjoro toenœ nene. Indji ngwarœnœ ko lima katsha mbœrœ embe ɔshɔnœ lili lima nene. ⁶ Lɔkɔ á ɔɔ tɔ dœ ɔgbɔ, ungbu ngwarœnœ kɔkɔ œ ɔrɔ ye; gbambanœ nene, œshenœ lili waa ga lœ ɔshɔ nene. ⁷ Anga indji ngwarœnœ yo ga lœ ɔyɔ ishi. ɔyɔ ishincœ gboro yé œ napa ungbu ngwarœnœ, awa kœgerœ toenœ gugu nene. ⁸ Kashe anga indji ngwarœ kpa yo ga lœ ɔtshɔ ɔshɔ, yé œ zu ɔtshɔ elenœ: Bale le kama, anganœ le zazu votɔ (60) yé anganœ le ndje zazu bale dœ ndjokpa (30).» ⁹ Yé Yisu kœpa adœke: «Edœ 'e kœsœ dœ utu, kaka 'e dji!»

*Mbœrœ gade á Yisu sœ kœyisœ œrcœ lœ ndœma toro a?
(Wu 6a tœ Mar 4.10-12; Luk 8.9-10)*

¹⁰ Ayambarœ gitœ endje ndoo dœ she, œ yu she adœke: «Mbœerœ gafe á 6œ sœ kœpa o'o lœ ndœema toro a?» ¹¹ Tshe gi fœ endje adœke: «Tœ e'e, 'e li œnce 'e kœwusœ o'o nœ ádá Ogo gbozu nœ tshalafœ á zatœ endje yiwa tœnce ye, kashe anga azu, endje lili kœwusœ nœ nene. ¹² Gbambancœ nene, uzu á tshe sœ dœ œerœ, endje kpa ko angancœ ga pa nœ yé œ ngba tœ ye waa. Kashe tsheneke á tshe kœgugu dœ œerœ nene, endje kpa ko œneke teasho á tshe sœ dœ tœnce, tœ ye yé. ¹³ 'E wu ádáncœ á mœ sœ kœpa o'o fœ endje lœ ndœema toro mbœerœ endje sœ kœwu œerœ kashe endje sœsœ kœwu tœnce nene, yé endje sœ kœdji o'o kashe endje sœsœ kœdji tœnce œdœ kœdji tshelœ katanœ kpœerœ nene. ¹⁴ Atamœ, œ mbœerœtœ ye lindœ kœgbara o'o nœ Isaya, á tshe pa adœke:

“E dji o'o waa kashe 'e dji tshelœ katanœ nene,
'e wu œerœ waa kashe 'e wu nene.

¹⁵ Gbambancœ nene, lœsu azu asœke wuta dœ
œgbœncœ adœke;

endje be utu endje ga tœnce,

endje be ala endje ga tœnce

mbœerœ á ala endje wuwu osho nene,

mbœerœ á utu endje djidji o'o nene,

mbœerœ á lœsu endje zaza ádáncœ kpœerœ nene

yé ataa endje kpa kwa ga ndœ mœ nene

mbœerœ á mœ kœshe endje.”

¹⁶ «Tœ e'e nœ 'e, 'e sœ œnce 'e dœ yanga gbambancœ nene, ala 'e sœ kœwu osho zœ, yé utu 'e sœ kœdji o'o zœ. ¹⁷ Mœ sœ kœmindœ nœ dœ adjapu adœke, aayi kœgbara o'o ndjoro œdœ azu á endje sœ ndjii gbe ndœ kœwu œneke á 'e sœ kœwu tœnce, kashe endje wuwu nene. Endje gbe ndje

kœdji œeneke á 'e sœ kœdji tœnce, kashe endje djidji nene.»

*Ádá ndœema toro nœ ayi kœlu ngwarœ
(Wu 6a tœ Mar 4.13-20; Luk 8.11-15)*

¹⁸ «E'e, 'e dji ádá ndœema toro nœ ayi kœlu ngwarœnce kane. ¹⁹ Azu á endje pandœ ogo gbozu fœ endje yé á endje sœsœ kœdji tshelœ katanœ nene, endje lœ 6ata ama awa á indji ngwarœ yo ga tœnce: Satana na œ kakara œeneke á endje lu ga tœ lœsu endje ye. ²⁰ Anga azu sœ 6ata œshœ lœ oporo badja á indji ngwarœ yo ga lœnce: Endje sœ kœdji o'o yé œ sœ kœyindœ nœ katsha dœ yanga. ²¹ Kashe œshe endje gugu nene. Endje yindœ nœ kolœ kwata œndœ nœ œ di nene, lœkœ á endje kœtetœ kœwu oyo too endje kœsœ kœembœrœ œrœ kanga fœ endje lœ kumu o'o ama Ndjaba, endje ka ngbiri lœ kœyindœrœ nœ endje nene. ²² Anga endje sœ 6ata indji ngwarœ á yo 6a ugurutœ œyœ ishi. Endje dji o'o ama Ndjaba kashe ogo œrœ tshapashœ œdœ yanga kœgbœ œrœ ndjoro á sœ kœfara azu, œ na pa o'onœ yé œ zuzu elence nene. ²³ Anga azu sœ 6ata indji ngwarœ a yo ga lœ œtshœ œshœ. Endje sœ kœdji o'o ama Ndjaba yé œ sœ kœdji tshelœ katanœ. Ataa, endje sœ kœzu elence: Anganœ kama bale (100), anganœ zazu votœ yé anganœ ndje zazu bale dœ ndjokpa.»

Ndœema toro tœ upu nœ ekpe gusu

²⁴ Yisu kpa pa anga angbi ndœema toro fœ endje adœke: «Ogo gbozu nœ tshalafœ sœ 6ata anga uzu bale á tshe lu œtshœ ngwarœ ga lœ kindi nœ ye. ²⁵ Dœ anga butshœ bale, dœ lœndœ á azu lo lima, anga yingba ye bale na, œ lu ekpe gusu 6a uguru

ble yé œ gu daye. ²⁶ Ləkɔ á blencœ gerœ lima yé á tetœ kœle toencœ, ekpe gusunœ wuta ndje. ²⁷ Aayi akwa nœ ayengɔ kindincœ na œ pandœ nœ fœ she adœke: “Gbozu, ɔœ lu lima ɔtshɔ ngwarœ ga lœ kindi nœ zœ, yé ekpe gusunœ kpa to kpœta a?” ²⁸ Tshe gi fœ endje adœke: “Anga yingba bale dá mbœrœ œrcœncœ ascœmœ.” Yé aayi akwanœ kœyu she adœke: “Bœ yindœ nœ adœke, 'a na œ su ekpe gusunœ ye a?” ²⁹ Tshe gi adœke: “Œ œ nene. Gbambancœ nene, œdœ 'e kœsœ kœsu toencœ, œ mbœrœ adœke 'e ngbɔba dœ blencœ œ su va 'e. ³⁰ 'E katœ nœ œ gerœ awa bale œrrr ga tœ kœgbɔ toencœ, yé dœ ləkɔ kœkɔ toencœ, mœ pa bala fœ aayi kœkɔ ngwarœ adœke: 'E su ekpe gusunœ utshuncœ œ i agbanœ dœ agbanœ mbœrœ kœko va ga tœ owo. Manda nœ, 'e ko ble gu toencœ ga la kogba nœ mœ.”»

*Ndœma toro tœ upu nœ ele mutarde
(Wu ɓa tœ Mar 4.30-32; Luk 13.18-19)*

³¹ Yisu kpa pandœ anga ndœma toro fœ endje adœke: «Ogo gbozu nœ tshalafɔ sœ ɓata ele ɔyɔ á i'irincœ kœdœ mutarde á uzu œ za á lu ga lœ kindi nœ ye. ³² Œtcœncœ kœdœ leyɔ á sœ teasho lœ indji ngwarœ kɔ, kashe œ kœgerœ, œ ropa kako dɔngɔ kɔ lœ kindi yé œ fa egerœ ɔyɔ á ayanu sœ kœna kœmɔ koma endje ga lœ ganeancœ.»

*Ndœma toro tœ upu nœ ɔyɔ kœsuku mapa
(Wu ɓa tœ Luk 13.20-21)*

³³ Yisu kpa pa anga angbi ndœma toro fœ endje adœke: «Ogo gbozu nœ tshalafɔ sœ ɓata ɔyɔ kœsuku mapa á anga yashe bale za, á djanga dœ kilo zuwa ble votɔ œrrr adœke zuwa blencœ suku.»

*Ádá á Yisu sœ kœpa o'o lœ ndœma toro dœke
(Wu 6a tœ Mar 4.33-34)*

³⁴ Yisu pa o'onœ kœ asœmœ fœ ukpulu azu lœ ndœma toro. Tshe sœ lima kœpa o'o fœ endje kolœ lœ ndœma toro. ³⁵ Tshe mbœrœ lima ataa mbœrœ á o'o á ayi kœgbara o'o gbara lima kœmbœrœtœ endje. Tshe gbara lima adœke:

«Mœ pa bala o'o lœ ndœma toro,
mœ mindœ œrœ á zatœ ye yiwa tœnœ kœto 6a tœ
ali kœmbœrœ tshapashœ.»

Yisu mindœ ádá ndœma toro nœ ekpe gusu

³⁶ Manda nœ, Yisu katœ ukpulu azunœ œ gu ga sœnda. Ayambarœ nœ ye na ndoo dœ she, yé œ yu she adœke: «Mindœ ádá ndœma toro nœ ekpe gusu á sœ 6a lœ kindi fœ 'a kane.» ³⁷ Yisu gi fœ endje atake: «Uzu á tshe lu ɔtshœ indji ngwarœ, œshe kœdœ Gbolo nœ uzu. ³⁸ Kindi kœdœ tshapashœ. ɔtshœ indji ngwarœ sœ kœma azu neke á endje zatœ endje ga tshakudu ogo gbozu. Ekpe gusu sœ kœma azu neke á endje sœ kœza awa ekperœ. ³⁹ Yingba á tshe lu ekpe gusu kœdœ djaboro. Kœgbœ ngwarœ kœdœ kœka tshapashœ; yé aayi kœkœ ngwarœnœ kœdœ aandjelu. ⁴⁰ Awa bale mara á endje ngbœba ekpe gusu ndœ kœsho tœnœ 6a tœ ala owo, œ sœ ndje awa bale dœ lœkœ nœ kœka tshapashœ. ⁴¹ Gbolo nœ uzu œ vwa aandjelu nœ ye, endje gi azu kœ á endje sœ kœfa gbetshelœ nœ anga endje tœ kœyindœrœ œdœ pe azu á endje sœ kœmbœrœ ekperœ, ga ushu lœ Ogo gbozu nœ Ndjaba. ⁴² Tshe ko endje va ga la owo; 6a zœ endje ki dœ ngola endje ye yé œ zi tshelœ daji endje gbagbara gbagbara. ⁴³ Kashe endjeneke

á endje zatœ endje fœ Ndjaba, endje tshi ɓata ɪshiri ɔɔ ɓa lœ Ogo gbozu nœ Aba endje. Kaka uzu á tshe sœ dœ utu, tshe dji!»

Ayi kœgb̃orœ œdœ ɔgb̃ œrœ tshelœgi

⁴⁴ «Ogo gbozu nœ tshalafo sœ ɓata ɔtsh̃orœ nœ ngendja á zatœ endje yiwa tœnœ ɓa lœ kindi á uzu gb̃ yé á kpa za tshandœnœ yiwa tœnœ. Tshe sœ dœ yanga kœrosœ nœ, œ gu œ ka œrœ nœ ye k̃ á tshe sœ dœ tœnœ yé á kwatœ ye á ỹ kindinœ ascœmœ.» ⁴⁵ «Ogo gbozu nœ tshalafo sœ ɓata ayi kœka œrœ á tshe sœ kœpara ɔgb̃ œrœ tshelœgi. ⁴⁶ L̃k̃ á tshe kœgb̃ œrœnœ á œscœnœ li, tshe ka œrœ k̃ á tshe sœ dœ tœnœ yé œ ỹ dœ ɔgb̃ œrœ tshelœginœ ascœmœ ye.»

Ndœma toro tœ upu nœ gb̃anda

⁴⁷ «Ogo gbozu nœ tshalafo kpa sœ ɓata gb̃anda á endje vwi ga la egerœ ungu adanga yé á sœ kœko tshelœ aka ageatshalangu k̃. ⁴⁸ L̃nd̃ á kœsu kperœ, aayi kœpara ageatshalangu œ gbota ga tœ mangu, manda nœ endje sœ ga ati mbœrœ kœko ageatshalangunœ lœnœ. Endje ko ɔtsh̃ endje ga lœ kingi yé œ ko endjeneke á endje lili nene va e. ⁴⁹ Bala kœka ndje tshapash̃ œ sœ ndje kolœ ataa: aandjelu œ na bala kœkurutshelœ aayi katshal̃su dœ aayi ɔtsh̃ azu ⁵⁰ mbœrœ kœko endje va ga la owo. Ba zœ dá azu ndjoro œ ki yé á zi tshelœ daji endje gbagbara gbagbara.»

Tafo kœgb̃orœ œdœ pe ongboronœ

⁵¹ Yisu yu endje adœke: «'E wusœ ádá o'onœ ascœmœ k̃ yé a?» Endje gi adœke: «Ë.» ⁵² Yé tshe kœpa fœ endje adœke: «Dœ tœnœ ataa, ayi kœyisœ

awa akwa kɔ́ á tshe te yambarœ nœ Ogo gbozu nœ tshalafɔ, tshe sœ bɔta anga ayengɔ œrœ á tshe gbɔ tafo œrœ œdœ pe ongboro œrœ lœ kœgbɔrœ nœ ye.»

Azu Nazarete gugu dœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu nene

(Wu ɓa tœ Mar 6.1-6; Luk 4.16-30)

⁵³ Lɔndɔ́ á Yisu pa o'o lœ ndœma toronœ asœmœ á ka, tshe katœ tshakpœtœmœ ti, ⁵⁴ yé œ gu ga lakpi nœ ye. Tshe tetœ kœyisœ œrœ neke á sœ ndjii ɓa lœ Sinagoga nœ endje yé azu kɔ́ á endje sœ lima kpœtœmœ, ki lima tœ œsœnœ. Endje pa lima adœke: «Tshe gbɔ kœwusœtœ œdœ pe gbɔgbɔ nœ kœmbœrœ dœ afánœ asœke kpœta a? ⁵⁵ Œ dœdœ gbolo nœ ayi kœguma maɓaya dœke nene a? Ayinœ dœdœ Mareya nene a? Jake, Yozefu, Shimu œdœ pe Yuda kœdœ aaya nœ nene a? ⁵⁶ Yé ayingɔnœ kɔ́ sœsœ ɓa ugurutœ azœ nene a? Tshe gbɔ gbɔgbɔnœ asœke kɔ́ kpœta a?» ⁵⁷ Yé œrœnœ asœmœ mbœrœ lima adœke endje sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ye nene. Á Yisu kœpa fœ endje adœke: «Endje lisœ ayi kœgbara o'o tœ osho kɔ́, kashe ɓa lakpi nœ ye œdœ ɓa lœ bingi nœ ye, endje lisœ ye nene.» ⁵⁸ Yisu mboembœrœ afá ɓa zœ ndjoro nene kolœ mangba kœtshapu kœyindœrœ nœ endje.

14

Kuzu Yowane ayi kœza batisimu

(Wu ɓa tœ Mar 6.14-29; Luk 9.7-9)

¹ Dœ lɔndɔnœ asœmœ, Erode á tshe dœ lima gbozu tshapa ogo Galilayi, djindœ œneke kɔ́ á Yisu

mbœerœ ² yé œ pa fœ aayi akwa nœ ye adœke: «Yowane ayi kœza batisimu dœmœ! Œshe dá she lœ akuzu ascœmœ! Mbœerœ tœnœ ataa á tshe sœ dœ gbœgbœ ndœ kœfarœ ascœmœ.»

³ Andaa, Erode za lima awa adœke endje za Yowane œ i she dœ djingiri, yé œ vwi she ga lœ anda kánga mangba Erodiade, awo ayancœ dœ Filipo. ⁴ Gbambancœ nene, Yowane sœ lima kœpa fœ Erode adœke: «Œ lili adœke 6œ za Erodiade tœ awo zœ nene!» ⁵ Erode yi lima ndœ kœwo Yowane kashe awa Ayuda dá sœ lima kœza she. Gbambancœ nene, endje kœ, endje wu lima Yowane 6ata ayi kœgbara o'o tako.

⁶ Ataa, dœ lœkœ angbo olo kœzu Erode, yawuru nœ Erodiade vitœ ye 6a utshu azu á endje na ndœ angbonœ. Tshe za lima yanga fœ Erode tœpanœ kpuru, ⁷ yé Erode dara ama ye adœke œne to œrœ kœ á tshe yu œne tœnœ fœ she ye. ⁸ Tshe dji upu á ayincœ mi fœ she yé œ yœsho ndœ œrœ 6a ndœ Erode adœke: «Za kumu Yowane ayi kœza batisimu ga lœ saani fœ mœ!» ⁹ Oyo za gbozugo. Kashe kolœ mangba kœdarama ye á tshe dara 6a utshu azu nœ ye á tshe e endje, tshe za awa adœke endje za tœnœ fœ she. ¹⁰ Tshe vwa anga uzu bale adœke tshe na œ wa kumu Yowane ayi kœza batisimu 6a lœ anda kánga. ¹¹ Endje za kumu ye ga lœ saani gutœncœ, œ za fœ ovoro yawuruncœ yé á tshe za fœ ayincœ. ¹² Ayambarœ nœ Yowane na œ za lima oko ye á shi. Manda nœ, endje na lima œ pandœ œneke á mbœerœtœ endje ascœmœ fœ Yisu.

*Yisu to kœziroœ fœ azu kutu mindu (5.000)
(Wu 6a tœ Mar 6.30-44; Luk 9.10-17; Yow 6.1-14)*

13 Lɔkɔ á Yisu dji o'onœ ascœmœ, tshe katœ tshakpœtœmœ ti yé œ ɔ ga læ egerœ agba mbœrœ kœro ga tœ osho á azu gugu tœnœ nene. Kashe ukpulu azu lakpi djezœ dji œscœnœ yé œ na manda ye. 14 Lɔkɔ á Yisu wuta læ egerœ agba, tshe wu ukpulu azu ndjoro, œ sœ dœ oyo tœ lœsu ye mbœrœ endje yé œ tetœ kœshe agbakindi nœ endje.

15 Dœ lœndɔ á ɔlɔ te lima tœ kœdi tœnœ, ayambarœ nœ Yisu na ndoo dœ she œ pa adœke: «ɔlɔ di ye yé oshonœ asœke azu gugu tœnœ nene; gi ukpulu azunœ asœke dœ endje gu ga lakpi œ yɔ kœzirœ nœ endje.» 16 Yisu gi fœ endje adœke: «Ádánœ adœke endje gu, gugu nene. 'E to kœzirœ fœ endje dœ tœ 'e!» 17 Kashe endje pa fœ she adœke: «'A sœ kolœnœ kpœke dœ mapa mindu œdœ dœ ageatshalangu bisha.» 18 Yisu kœpa fœ endje adœke: «'E ko rotœnœ fœ mœ ga mœ.» 19 Manda nœ, tshe pa fœ ukpulu azunœ adœke endje sœ ga ati ga pa gusu. Tshe ko mapa sœmœ mindu dœ ageatshalangu bisha œ ti ala ye ga lafo, yé œ donga Ndjaba. Tshe kavwa tshelœ mapa œ ko fœ ayambarœ nœ ye, á endje kurutshelœnœ tœ ukpulu azunœ. 20 Uzu dœ uzu zi œerrr kpœtœ ama ogo nœ ye. Ayambarœ ko udunœ á sœpe kperœ kperœ dœ kingi ndjokpa dœ bisha. 21 Tœ kœdi ayashe dœ pe agbolo nene, azu á endje zi lima œœœnœ, sœ ga pa œœœ nœ ayakoshe kutu mindu (5.000).

*Yisu na pa egerœ ungu adanga
(Wu 6a tœ Mar 6.45-52; Yow 6.15-21)*

²² Manda noe atake, Yisu pa foe ayambaroe noe ye adoeke endje o ga loe egeroe agba doe oe zu ga itshi egeroe ungu adanga utshu oene. Andaa, tshe soepe oene ye lima koegi ukpulu azunoe ga manda endje. ²³ Ye manda koegi ukpulu azunoe asoemoe ga manda endje, tshe o ba pa kaga mboeroe koeza avwala. Lokoo a olo di, tshe soepe lima ba zoe kuti ye; ²⁴ egeroe agba wuta lima loe ingirinoe toe osho ye. Loko soe lima koeyakpa egeroe agbanoe; gbambanoe nene, yugu soe lima koeza gu toeno dja ga utshunoe. ²⁵ Doe ogboo butsho, Yisu na pa okoo ungu doe ada ye ga ndoe ayambaroe noe ye. ²⁶ Lokoo a endje wu lima she koena pa okoo ungu atake, awa za endje ye endje pa adoeke: «Asoeke koedoe ngandoro!» Ye endje ve rawa doe awa ko. ²⁷ Kashe ngbewo, Yisu koepa foe endje adoeke: «'E soe doe gbo gbo, oemoe doemoe! Awa zaza 'e nene!» ²⁸ Ye a Petro koepa foe she adoeke: «Gbozu, oe koedoe adja oboe doemoe, za awa adoeke moe na pa okoo ungu ga ndoe zoe.» ²⁹ Yisu gi foe she adoeke: «Na ga moe zoe!»

Petro koerjoe loe egeroe agba ye oe koetetoe koena pa okoo ungu na toeno ga ndoe Yisu. ³⁰ Kashe londoo a tshe wu adoeke yugu rosoe noe ye, awa za she, tshe tetoe koenduru toeno ga la ungu ye oe ta rawa adoeke: «Gbozu, she moe kane!» ³¹ Ngbewo Yisu koeyi kane ye a koetepa ye, ye a koepa foe she adoeke: «Uzu a tshe soe doe koeyinderoe teasho! Mboeroe gade a ooe soe koeshara upu a?» ³² Endje o bibisha ga loe egeroe agba ye yugu katoe noe ye. ³³ Ayambaroe a endje soe lima ba loe egeroe agba, gote doe matshukuda endje ga utshu Yisu ye oe pa adoeke: «Adja oboe koedoe Gbolo noe Ndjaba!»

*Yisu she aayi koɓa ɓa lœ ogo Genazarete
(Wu ɓa tœ Mar 6.53-56)*

³⁴ Manda kœzu ungunœ, endje wuta ga lœ ogo Genazarete. ³⁵ Azu oshonœ ascœmœ wu lima sœ Yisu ye, œ pandœ kœyikumu ye fœ azu dje lœ ogonœ kɔ, yé á endje kɔ aayi koɓa kɔ natœnœ fœ she. ³⁶ Endje sœ lima kœditshelœma endje fœ she adœke tshe katœ amba ama yɔgbɔdɔ lœba nœ ye fœ endje dœ endje goro. Yé endjeneke kɔ á endje sœ lima kœgoro tœnœ, she lima lœ koɓa nœ endje ye.

15

*Yisu œdœ kœyisœrœ nœ alata
(Wu ɓa tœ Mar 7.1-13)*

¹ Afarisayi œdœ aayi kœyisœ awa akwa to ɓa lœ Yerusalemœ œ na ga ndœ Yisu, yé œ yu she adœke: ² «Mbœrœ gadœ á ayambarœ nœ zœ sœsœ kœmbœrœtœ endje liaka o'o ama agbozu Ikrizia nene a? Gbambanœ nene, endje sœsœ kœdjutɔ kane endje utshu kœziroœ nene.» ³ Yisu gi fœ endje adœke: «Ka e'e a, mbœrœ gadœ á 'e zaza awa o'o nœ Ndjaba ga tœ akwa nene yé á sœ kœmbœrœtœ 'e lindœ o'o ama alata 'e a? ⁴ Gbambanœ nene, Ndjaba pa adœke: “Li œsœ aba zœ dœ ayi zœ.” Tshe pa ndje adœke: “Tsheneke á tshe kœgu œsœ abanœ too œsœ ayinœ, tshe li kœgbɔ djofele nœ kuzu.” ⁵ Kashe e'e, 'e sœ kœpa adœke uzu kœpa fœ abanœ too fœ ayinœ adœke: “œrœ á mœ yi má ndœ koeto tœnœ fœ ɓœ kœdœ makabo á mœ gumasœ nœ fœ Ndjaba”, ⁶ uzunœ ascœmœ œ lisœ abanœ too ayinœ nene. œtœnœ ataa á 'e za o'o ama Ndjaba vwi'i, yé á ga kolœ ndœ kœmbœrœ

œrœ lindœ o'o ama aata 'e. ⁷ Wulapatsho! Ayi kœgbara o'o Isaya gbara lima o'o dœ otshœncœ tœ upu nœ 'e lœkœ á tshe pa adœke:

⁸ «Azu asœ sœ kœlisœ mœ kolœ lœ ama endje, kashe lœsu endje sœ zara tœ mœ.

⁹ Kœdonga osho nœ endje sœ gbambancœ, gbambancœ nene, œrœ á endje sœ kœyisœ nœ kœdœ kolœ o'o á to lœ ama azu.»

œrœ á fa uzu tœ ayi uburu

(Wu 6a tœ Mar 7.14-23)

¹⁰ Manda nœ, Yisu e ukpulu azu yé œ pa fœ endje adœke: «'E dji yé œ wusœ œneke dœ otshœncœ kane: ¹¹ Œ dœdœ œrœ á li ga lœ ama uzu dá fa she tœ ayi uburu nene. Kashe œneke á wuta lœ ama ye dá fa she tœ ayi uburu.» ¹² Ayambarœ nœ Yisu kœgitœ endje ga ndœ ye, yé á kœyu she adœke: «Bœ wusœ nœ adœke o'o zœ za ókó ga tœ lœsu Afarisayi i?»

¹³ Tshe gi adœke: «Oyo kœ á dœdœé Aba mœ á tshe sœ 6a lafo dá lu nene, endje sú ye. ¹⁴ 'E katœ endje ye: Endje kœdœ aayibula á endje sœ kœyisœ awa fœ aayibula anga endje. Andaa œdœ ayibula kœsœ kœyisœ awa fœ anga ayibula, endje yo kœkœ bibisha ga lœ kudu.» ¹⁵ Petro za o'o œ pa fœ she adœke: «Mindœ ádá o'o nœ ascœmœ fœ a'a kane.» ¹⁶ Yisu kœgi adœke: «E'e ndje, 'e gugu damba dœ kœwusœrœ nene a? ¹⁷ 'E wuwusœ nœ adœke œrœ kœ á li ga lœ ama uzu sœ kœli ga lœ ye, yé manda nœ á tshe nu ga lœ gbakoto nene a? ¹⁸ Kashe œneke á wuta 6a lœ ama uzu to 6a lœsu, yé œtœncœ dá fa she tœ ayi uburu. ¹⁹ Gbambancœ nene, gbetshelœ nœ kœmbœrœ ekperœ to 6a tœ

l̥su uzu, gbetshel̥œ ɓata: K̥owo azu, k̥œpara awo azu, k̥œm̥bœr̥œ angba budu, k̥œzi angba, k̥œpa ekpe o'o t̥œ upu n̥œ uzu d̥œ pe k̥œgu osho. ²⁰ Ɖr̥œ á fa uzu t̥œ ayi uburu d̥œ m̥œ! Kashe utshu k̥œzi œr̥œ á ɓœ k̥œdjjud̥j̥ut̥ɔ kane z̥œ nene, œ fa ɓœ t̥œ ayi uburu nene.»

*K̥œyind̥œr̥œ n̥œ yashe Kanana
(Wu ɓa t̥œ Mar 7.24-30)*

²¹ Manda n̥œ, Yisu áalafo lakp̥in̥œ asc̥œm̥œ, œ git̥œ ye ga l̥œ ogo Tire d̥œ pe Sidona. ²² Anga yashe Kanana bale á tshe s̥œ lima k̥œs̥œ kp̥œt̥œm̥œ na, yé œ tet̥œ k̥œtarawa ad̥œke: «Wu oyo m̥œ, Gbozu, Gbolo n̥œ Davidi! Ekpe ishiri s̥œ k̥œndanga yawuru n̥œ m̥œ t̥ɔpan̥œ kpuru.» ²³ Kashe Yisu gigi o'o bale f̥œ she nene. Ayambar̥œ n̥œ ye na á ki ga t̥œ ye ad̥œke: «G̥r̥ɔ she ye, m̥bœr̥œ tshe s̥œ k̥œna manda az̥œ d̥œ rawa.» ²⁴ Yisu k̥œgi ad̥œke: «Endje vwa m̥œ kol̥œ f̥œ agbolo Israyele á endje s̥œ ɓata apata á endje yiwa.»

²⁵ Kashe yashen̥œ asc̥œm̥œ na œ gote ga utshu ye, yé œ pa ad̥œke: «Gbozu, ti kane m̥œ ga lafo!» ²⁶ Yisu gi ad̥œke: «Ɖ s̥œs̥œ d̥œ ɔtsh̥ɔn̥œ k̥œko kizir̥œ n̥œ agbolo m̥bœr̥œ k̥œko t̥œn̥œ va f̥œ ayavoro nene.» ²⁷ Yashen̥œ gi ad̥œke: «Adjapu Gbozu, kashe ayavoro zi nd̥œma k̥œzir̥œ á yo t̥œ ama gbozu n̥œ endje ga tshakudu ndaba kizir̥œ.» ²⁸ Yé Yisu gi f̥œ she ad̥œke: «Yashe, k̥œyind̥œr̥œ n̥œ z̥œ ger̥œ waa! Ɖ m̥bœr̥œt̥œ endje f̥œ ɓœ ɓata á ɓœ yind̥œ n̥œ.» Yé ngbewo, yawuru n̥œ ye k̥œshe pe d̥œ l̥k̥ɔn̥œ asc̥œm̥œ ye.

*Yisu she azu ind̥iri eger̥œ ungu adanga
(Wu ɓa t̥œ Mar 7.31)*

29 Yisu wuta lœ ogonœ ascœmœ yé œ ro ga tœ mangu egerœ ungu adanga lœ Galilayi. Tshe ɔ ga pa kaga yé œ sœ ga ati. 30 Azu ndjoro na ga ndœ ye. Endje na dœ azu á ada endje ndi, dœ aayibula, dœ aayi vwiriti, dœ aayi bitu, dœ pe anga aayi koba ndjoro. Endje katœ endje ga utshu Yisu, yé á tshe she endje. 31 Azu katœ ama endje ti ɔsɔ lɔkɔ á endje wu aayi bitu kœpa o'o; dœ azu á endje ndi, kœshe tœnœ; dœ azu á ada endje ndi, kœna ana; dœ pe azu á ala endje bu, á tetœ kœwu osho. Yé á azu kɔ donga mokɔ nœ Ndjaba nœ Israyele.

*Yisu to kœzirœ fœ azu kutu vana
(Wu 6a tœ Mar 8.1-10)*

32 Yisu e ayambarœ nœ ye, œ pa fœ endje adœke: «Oyo azunœ asœ ka mœ waa, gbambanœ nene, endje mbœrœ olo votɔ dœ mœ, yé endje gugu dœ kœzirœ nene. Mœ yiyindœ kœgi endje dœ ogo nene: Ete nene, endje mbombo tœ ala awa ye.» 33 Ayambarœ pa fœ she adœke: «A gbɔ má rœgo lœ kpagagashonœ asœke kpœta yeka á kœto fœ endje á endje kœzi, á kœle endje a?» 34 Yisu yu endje adœke: «'E sœ dœ mapa koto o?» Endje gi fœ she adœke: «Mindu dœ bisha dœ pe a'eara ageatshalangu teasho.» 35 Yé á tshe kœpa fœ ukpulu azunœ ascœmœ adœke endje lœ ga tœ ɔshɔ. 36 Tshe ko mapa mindu dœ bisha dœ pe ageatshalangunœ œ donga Ndjaba, œ ko fœ ayambarœ, yé á ayambarœ kœkurutshelœ nœ tœ ukpulu azunœ. 37 Uzu dœ uzu zi œrrr œ le she kpœtœ ama ogo nœ ye. Ayambarœ rɔ ama udu rœgo á sœpe ga lœ kingi mindu dœ bisha (7). 38 Andaa, azu á endje zi lima œrcœnœ sœ ayakoshe kutu vana, endje

didi ayashe dœ agbolo nene. ³⁹ Manda kœgi azu gangba endje, Yisu ɔ ga lœ egerœ agba yé œ ro ga lœ ogo Magadane.

16

Afarisayi œdœ Asadukayi yœndœ ambára afá bale 6a ndœ Yisu

(Wu 6a tœ Mar 8.11-13; Luk 12.54-56)

¹ Afarisayi dœ Asadukayi na ga ndœ Yisu œ tetœ kœgi uku ga tœ awa ye. Endje yu she adœke tshe ma anga ambára afá tœ kœma adœke œ to 6a lafo. ² Yisu gi fœ endje adœke: «Dœ adila, 'e sœ kœpa adœke: “Yavuru œ ni nene, mbœrœ tshalafo sœ tshee.” ³ Yé pe dœ amazi tuu, 'e sœ kœpa adœke: “Kpesheke yavuru œ ni zœ, mbœrœ tshalafo bu shoshosho.” Ataa 'e wusœ kœpandœ mara á tshalafo sœ dœ tœncœ ye, kashe 'e lili kœpandœ ambára nœ œrœ nœ tshakpesheke asœ nene. ⁴ Azu nœ tshakpesheke á endje dœ aekpe azu yé á zatatœ endje fœ Ndjaba nene, sœ kœyœndœ ambára! Kashe endje wu anga angbi ambára bale nene, kolœ œncœ Yona œ ka ye. Manda nœ, tshe katœ endje ti kpœtœmœ yé œ ro daye.»

Kœyisœrœ nœ Afarisayi œdœ Asadukayi

(Wu 6a tœ Mar 8.14-21)

⁵ Lœkœ kœzu ayambarœ ga itshi kota, œndœ kœko kœzirœ djerœ endje ye. ⁶ Yisu kœpa fœ endje adœke: «Ala 'e gbœ dœ ɔyœ kœsuku mapa nœ Afarisayi dœ pe Asadukayi kane.» ⁷ Ayambarœncœ te lima tœ kœpa ugurutœ endje adœke: «Tshe sœ kœpa ataa mbœrœ á a nana dœ mapa nene.» ⁸ Kashe Yisu wu lima sœ gbetshelœ nœ endje, yé

œ pa fœ endje adœke: «E'e dœ azu á kœyindœrœ nœ 'e sœ teasho, mboœrœ gade á 'e sœ kœyutœ 'e ugurutœ 'e adœke 'e gugu dœ mapa nene a? ⁹ Œerrr kpesheke, 'e wuwu damba sœ œrœ nene a? Œendœ mapa mindu á 'e kurutshelœ nœ tœ azu kutu mindu (5.000) œdœ kingi kotoo á 'e ko lima dœ uduncœ, djerœ 'e ye a? ¹⁰ Œendœ mapa mindu dœ bisha (7) á 'e kuru lima tshelœ nœ tœ azu kutu vana œdœ kingi kotoo á 'e ko lima dœ uduncœ, djerœ 'e ye a? ¹¹ Mbœrœ gade á 'e wuwusœ nœ adœke mœ sœsœ lima kœpa o'o tœ mapa fœ 'e nene lœkœ á mœ sœ lima kœpa fœ 'e adœke: Ala 'e gbœ tœ œyœ kœsuku mapa nœ Afarisayi dœ Asadukayi a?»

¹² Yé á ayambarœnœ kœwusœ nœ adœke tshe papa o'o tœ upu nœ kœsœ dœ gbœdjela tœ œyœ kœsuku mapa nene, kashe tshe pa tœ kœyisœrœ nœ Afarisayi dœ pe Asadukayi.

*Petro mindœ nœ adœke Yisu kœdœ Kristu
(Wu 6a tœ Mar 8.27-30; Luk 9.18-21)*

¹³ Lœkœ á Yisu yi kumu ye ga lœ ogo Sezaré, ogo gbozu Filipino, tshe yu ayambarœ nœ ye adœke: «Azu sœ kœpa má kotoo tœ upu nœ Gbolo nœ uzu a?» ¹⁴ Endje gi adœke: «Anga azu sœ kœpa adœke, œbœ kœdœ Yowane ayi kœza batisimu; anga endje sœ kœpa ndje adœke œbœ kœdœ Eliya; yé anga endje kpa sœ kœ pa œnœ endje adœke, œbœ kœdœ Yilimiya too anga ayi kœgbara o'o ugurutœ aayi kœgbara o'o liya.» ¹⁵ Yé Yisu kœyu endje adœke: «Yé ka e'e a, 'e sœ kœpa má œnœ 'e adœke œmœ kœdœ œ?» ¹⁶ Shimu Petro za o'o yé á gi adœke: «Œœbœ kœdœ Kristu, Gbolo nœ Ndjaba nœ soro.»

¹⁷ Yisu kœpa fœ she adœke: «Yanga nœ zœ, Shimu gbolo nœ Yona, mbœrœ œ doédœ ðkœ dœ indji dá pandœ o'o asœ fœ bœ nene, kashe Aba mœ á tshe sœ 6a lafo dá pandœ nœ. ¹⁸ Yé œmœ, mœ sœ kœpandœ nœ fœ bœ adœke œbœ kœdœ Badja, ga pa badjanœ asœmœ dá mœ mœ bala Ikrizia nœ mœ, yé kuzu œ sœ bala dœ gbœgbœ ga pa Ikrizianœ nene. ¹⁹ Mœ za bala herela nœ Ogo gbozu nœ tshalafo fœ bœ; œrœ kœ á bœ i ga tœnœ 6a pa œshœ, Ndjaba œ i ndje ga tœnœ 6a lafo; œrœ kœ á bœ vvara tshelœnœ 6a pa œshœ, Ndjaba œ vvara ndje tshelœnœ 6a lafo.» ²⁰ Manda nœ, Yisu kœkœ lima ayambarœ nœ ye dœ œgbœ adœke endje papandœ nœ fœ uzu bale adœke œne kœdœ Kristu nene.

*Yisu pandœ o'o kuzu dœ pe kœshe nœ ye
(Wu 6a tœ Mar 8.31-9.1; Luk 9.22-27)*

²¹ Kœto kpœtœ lœkœnœ asœmœ, Yisu Kristu tetœ kœpandœ nœ fœ ayambarœ nœ ye adœke: «E li adœke mœ ro ga lœ Yerusaleme yé œ wu œrœ kanga waa tshakane agbozu Ikrizia, agbozu tshapa anganga Ndjaba ndje dœ aayi kœyisœ awa akwa yekane. Endje wo mœ, yé manda olo voto, Ndjaba œ she mœ lœ akuzu.» ²² Yé Petro gi she ga indirinœ yé œ tetœ kœgbagbara she adœke: «Gbozu, Ndjaba œ gbœndœ zœ lœnœ ye! Eœrœ ataa œ wuta ga tœ zœ nene.» ²³ Kashe Yisu fatœ yé œ pa fœ Petro adœke: «Gitœ zœ tœ mœ, Satana! Eœbœ kœdœ uzu nœ kœza o'o ga pa mœ adœke mœ te. Gbetshelœ nœ zœ lili dœ œnœ Ndjaba bale nene, kashe œ li dœ œnœ azu.»

²⁴ Manda nœ, Yisu pa fœ ayambarœ nœ ye adœke: «Edœ uzu kœyindœ kœna manda mœ, œ li adœke tshe vwaratœ ye tœ undu ye dœ tœ ye,

œ za kurushi nœ ye yeka á kœna manda mœ.
²⁵ Gbambanœ nene, uzu kɔ á tshe sœ dœ ogo kœsœ
 dœ soro œ tshu ye; kashe tsheneke á tshe tshu
 mbœrœ mœ, œshe dá sœ dœ soro. ²⁶ Ataa uzu
 kœgbɔ œrœ tshapashɔ asœke kɔ gbaa, œ sœ dœ she
 kotoo ɓata á soro ye ndi a? Œrœ gadɛ dá tshe ka á
 kpa yɔ dœ soro ye a? ²⁷ Gbolo nœ uzu œ kwa bala
 tœ ye awa bale dœ aandjelu nœ ye lœ mokɔ nœ
 Abanœ, yé tshe gi bala fœ uzu dœ uzu liaka akwa
 tshelœ ye. ²⁸ Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke,
 ugurutœ 'e á 'e sœ asœ, anga 'e œ tshu nene utshu
 kœwu Gbolo nœ uzu kœna ɓata gbozugo.»

17

*Yisu fatœ ye dœ ala ayambarœ nœ ye
 (Wu ɓa tœ Mar 9.2-13; Luk 9.28-36)*

¹ Manda olo mindu dœ bale, Yisu za Petro, Jake
 œdœ pe ayancœ dœ Yowane po tœ ye, œ gitœ ye dœ
 endje ga indirinœ ga pa egerœ kaga. ² Tshe fatœ ye
 dœ ala endje; tshatshu ye tetœ kœtshi toenœ ɓata
 ɔɔ, lœba ye wuta tœ imbinœ urrr ɓata ishiri osho.
³ Ngbewo, Eliya œdœ Moyize wuta ga utshu endje,
 yé œ sœ kœpa tshama endje dœ Yisu. ⁴ Petro pa fœ
 Yisu adœke: «Gbozu, œ sœ dœ ɔtshɔnœ adœke a lœ
 kpœke. Œdœ ɓœ kœyindœ nœ, mœ mɔ anda tande
 votɔ: Bale fœ ɓœ, bale fœ Moyize œdœ bale ndje
 fœ Eliya.»

⁵ Tshe sœpe damba kœpa 'o atake, trale ondoro
 jerœ ga pa endje, yé anga tshama wu ɓa lœnœ
 adœke: «Tsheneke kœdœ Gbolo nœ mœ á mœ
 yindœ ye waa, mœ za yanga nœ mœ djigi ga ndœ
 ye. 'E dji she!» ⁶ Lɔkɔ á ayambarœ dji tshamanœ
 asœmœ ataa, awa litœ endje kpakpakpa yé endje

yo ga ati œ fa tshatshu endje ga tœ œshœ. ⁷ Yisu na ndoo dœ endje œ turutœ endje yé á pa adœeke: «'E alafo, 'e soesœ dœ awa nene.» ⁸ Kœmesho ga lafo atake, endje wu kolœ Yisu kuti ye. ⁹ Bata endje sœ lima kœjerœ kaga, Yisu kœ endje adœeke: «'E papandœ œrœ kœ á 'e wu asœeke fœ uzu bale nene, œrrr ga tœ adœeke Gbolo nœ uzu she lœ akuzu yekane.»

¹⁰ Yé ayambarœ nœ ye yu she adœeke: «Mbœrœ gade á ayi kœeysœ awa akwa pa lima adœeke Eliya œ na utshunœ yekane a?» ¹¹ Tshe gi fœ endje adœeke: «Adjapu, Eliya œ na utshunœ mbœrœ kœguma œrœ kœkœ. ¹² Kashe mœ sœ kœpa fœ 'e adœeke: Eliya na ba lima ye, yé azu yiyindœ ye nene, kashe endje mbœrœ fœ she œneke kœ á endje yi lima ndœ nœ. Awa bale ndje endje mbœrœ œrœ kanga fœ Gbolo nœ uzu.» ¹³ Yé á ayambarœ nœ ye kœewusœ nœ adœeke, tshe sœ lima kœpa o'onœ fœ œne tœ Yowane ayi kœza batisimu.

*Yisu she gbolo á tshe sœ dœ ekpe ishiri
(Wu ba tœ Mar 9.14-29; Luk 9.37-43a)*

¹⁴ Lœkœ á endje wuta lima ndoo dœ ukpulu azu, anga yakoshe bale na ga ndœ Yisu, œ gote dœ matshukuda ye ga utshu ye á pa adœeke: ¹⁵ «Gbozu, wu oyo gbolo yakoshe nœ mœ. Tshe sœ dœ kœba œkœ á sœ ndœ kœka she waa, œ geta she kpala kpala ga tawo too ga langu. ¹⁶ Mœ na dœ she fœ ayambarœ nœ zœ, kashe endje lili tœ kœshe she nene.»

¹⁷ Yisu kœpa adœeke: «'E' e kœdœ aekpe azu, yé 'e gugu dœ kœyindœrœ nene! Mœ kpa sœpe dœ 'e œrrr manda olo koto yekane a? Mœ kpa ru

l̥su m̥e mb̥œr̥œ 'e manda olo koto o? 'E na d̥œ gbolon̥œ f̥œ m̥œ ga m̥œ.» ¹⁸ Yisu nga f̥œ ekpe ishirin̥œ; tshe wuta l̥œ gbolon̥œ yé á tshe k̥œshe pe d̥œ l̥ond̥on̥œ asc̥em̥œ ye. ¹⁹ Ayambar̥œ git̥œ endje ndoo d̥œ Yisu, yé á yu she yaa ad̥œke: «Yé ká a'a, mb̥œr̥œ gad̥e á 'a lili má œn̥œ 'a k̥œg̥r̥o ekpe ishirin̥œ nene a?» ²⁰ Yisu pa f̥œ endje ad̥œke: «Mb̥œr̥œ k̥œyind̥œr̥œ n̥œ 'e s̥œ teasho. M̥œ s̥œ k̥œpa t̥œn̥œ f̥œ 'e d̥œ adjapu, œd̥œ anga ɔl̥o bale 'e k̥œs̥œ d̥œ k̥œyind̥œr̥œ á s̥œ d̥œ eger̥œn̥œ b̥ata ele ɔy̥o á i'irin̥œ k̥œd̥œ mutarde, 'e pa f̥œ kaga as̥œke ad̥œke: “Aafo kp̥œke œ t̥o b̥a e”, kaga œ mb̥œr̥œt̥œ ye liakan̥œ ye. Œr̥œ bale á s̥œ d̥œ sharapu b̥a nd̥œ 'e œ gugu nene. [²¹ Kashe kol̥œ l̥œ awa n̥œ avwala œd̥œ l̥œ œn̥œ k̥œyotshel̥œma dá endje li k̥œg̥r̥o d̥œ mara ekpe ishirin̥œ as̥œke.]»

*Yisu kpa pa o'o kuzu œd̥œ k̥œshe n̥œ ye
(Wu b̥a t̥œ Mar 9.30-32; Luk 9.43b-45)*

²² Anga ɔl̥o bale, ayambar̥œ ngb̥ɔb̥a lima t̥œ endje b̥a l̥œ ogo Galilayi, Yisu pa f̥œ endje ad̥œke: «Endje ka Gbolo n̥œ uzu ga tshaabr̥œ azu; ²³ endje wo she yé manda olo vot̥o, Ndjaba œ she she l̥œ akuzu.» Ayambar̥œ n̥œ ye s̥œ lima d̥œ oyo waa.

Yisu d̥œ Petro y̥o lapo

²⁴ ɔl̥o á endje li ga l̥œ Kaparnawumu, azu á endje ka lapo b̥a l̥œ Tepelo na ga nd̥œ Petro, yé á pa f̥œ she ad̥œke: «Gbozu n̥œ 'e œ y̥o lapo n̥œ Tepelo nene a?» ²⁵ Petro gi ad̥œke: «Œ, tshe y̥o ye.» ɔl̥o á Petro yi kumu ye ga s̥œnda, Yisu yu she ad̥œke: «Gbetshel̥œ n̥œ z̥œ k̥œd̥œ gad̥e Shimu? Ad̥e dá y̥o walaka lapo n̥œ agbozugo n̥œ tshapash̥o a? Agbolo n̥œ endje too anga angbi azu?» ²⁶ Petro gi

adœke: «Angbi azu.» Yé Yisu kœpa fœ she adœke: «Agbolo nœ endje yɔyɔ ka nene. ²⁷ Kashe a yɔ œnœ azœ ye, mbœrœ á kœzaza ókó fœ azunœ asœ nene. Mbœrœ tœnœ, na ga la kota œ vwi ngada; ali ageatshalangu á bœ djɔ she, a tshelœma ye, bœ gbɔ langere ngendja lœnœ. Za œ gu dœ tœnœ, œ za fœ endje mbœrœ mœ œdœ pe bœ.»

18

Uzu á tshe ropa azu kɔ ba lœ Ogo gbozu nœ tshalafɔ

(Wu ba tœ Mar 9.33-37; Luk 9.46-48)

¹ Dœ lœndœnœ asœmœ, ayambarœ nœ Yisu gitœ endje ga indiri ye, yé á pa fœ she adœke: «Ædœ dá ropa azu kɔ ba lœ Ogo gbozu nœ tshalafɔ a?»
² Yisu e anga gbolo œ za she tɔ ga ugurutœ endje
³ yé œ pa adœke: «Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke, œdœ 'e kœyayapatœ 'e yé á sœ bœta aya agbolo nene, 'e li bala ga lœ Ogo gbozu nœ tshalafɔ nene. ⁴ Ataa, tsheneke á tshe mbœrœtœ ye bœta aya gbolonœ asœ, œshe dá ropa azu kɔ ba lœ Ogo gbozu nœ tshalafɔ. ⁵ Uzu á tshe za osho kœsœ fœ gbolo lœ i'iri mœ bœta tsheneke asœ, za osho kœsœ fœ mœ dœ tœ mœ ye.

Ɔgbɔ kœmi upu

(Wu ba tœ Mar 9.42-48; Luk 17.1-2)

⁶ «Kashe uzu á tshe mbœrœ adœke anga aya gbolo bale ugurutœ agbolo asœke á endje sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ, li ga lœ ekperœ, œ li adœke endje du egerœ badja ga lœ igi ye, œ na dœ œ geta she ga la egerœ ungu. ⁷ Oyo nœ azu tshapashɔ á endje sœ kœmbœrœ adœke azu li ga

lœ ekperœ! Æ li adœke œœœ ataa mbœœœtœ endje, kashe oyo nœ uzu neke á yanganœ œ te mbœœœ she. ⁸ Ædœ kane zœ too ada zœ dá sœ kœmbœœœ adœke bœ te, wa œ ko va e zara tœ zœ; œ li dœ œtshœnœ mbœœœ bœ adœke bœ li ga lœ adja soro dœ kane zœ bale too dœ ada zœ bale, tœ œsœnœ adœke bœ sœpe dœ kane zœ bibisha œdœ pe ada zœ bibisha yé endje vwi bœ ga lœ kudu owo á ru nene. ⁹ Yé œdœ ala zœ kœvwa bœ ndœ ekperœ, vwata yé œ za vwi'i zara tœ zœ, œ li dœ œtshœnœ mbœœœ bœ adœke bœ li ga lœ adja soro dœ ala zœ bale, tœ œsœnœ adœke bœ sœpe dœ ala zœ bibisha yé endje vwi bœ ga lœ kudu owo nœ lifelo.»

¹⁰ «Ala 'e gbœ adœke 'e kœgugu œsœ anga gbolo bale ugurutœ aya agbolo asœke nene. Gbambanœ nene, mœ sœ kœpa fœ 'e, aandjelu nœ endje sœ œb dœ œb indiri Aba mœ á tshe sœ ba lafo. [¹¹ Gbambanœ nene, Gbolo nœ uzu na ndœ kœshe azu á endje sœ lima lœ djingili.]

Pata á tshe yiwa

(Wu ba tœ Luk 15.3-7)

¹² «'E gbe œœœ 'e koto o? Ædœ anga uzu kœsœ dœ apata kama bale (100), yé anga bale lœ ugu-rutœ endje kœyiwa, ataa tshe katœ udu endje zazu vana dœ ndjokpa dœ mindu dœ amanœ vana (99) ba pa kaga, ndœ kœna kœpara tsheneke tshebale á tshe yiwa asœmœ nene a? ¹³ Æ kœsœ adœke tshe gbœ she, mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke, tshe sœ dœ yanga ye kœropa udu endje zazu vana dœ ndjokpa dœ mindu dœ amanœ vana (99) á endje yiyiwa nene asœmœ. ¹⁴ Awa bale, Aba 'e á tshe sœ ba lafo asœmœ, yiyindœ nœ adœke anga gbolo bale ugurutœ aya agbolœnœ asœmœ yiwa nene.»

Kægi aya zœ á tshe sœ læ djingili ga tœ atsho awa

¹⁵ «Edœ anga aya zœ koembœrœ ekperœ ga tœ zœ, na ga ndœ ye kutu zœ œ gbagbara she tœ ekperœ á tshe mbœrœ, œdœ tshe kœdji 6œ, dá tshe kpa wuta aya zœ. ¹⁶ Edœ tshe kœdjidji 6œ nene, kpa za anga uzu bale too bisha ga ndœ zœ yeka á 'e kœwa o'onœ “mbœrœ œ li adœke atimu bisha too voto yindœ o'onœ yekane.” ¹⁷ Edœ tshe kœvwaratœ ye ndœ kœdji endje, pandœ nœ ga læ Ikrizia, yé tshe kœdjidji ndje azu Ikrizia nene, za she 6ata angbi uzu too 6ata ayi kœka lapo.

¹⁸ «Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke: Erœ kœ á 'e i ga tœnœ pa 6sho asœ, endje i ndje ga tœnœ 6a lafo; yé œrœ kœ á 'e vvara tshelœ nœ pa 6sho asœ, endje vvara ndje tshelœ nœ 6a lafo.

¹⁹ «Mœ kpa sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke, œdœ azu bisha ugurutœ 'e pa 6sho kœpa upu ama endje bale ndœ kœyœndœ œrœ gade, Aba mœ 6a lafo œ to œrœnœ ascœmœ fœ endje ye. ²⁰ Gbambanœ nene, osho á azu bisha too voto œ ngbœtœ endje ga tœnœ dœ i'iri mœ, mœ sœ ugurutœ endje zœ.»

Ayi akwa á tshe vwaratœ ye Kœdjerœndœ ekperœ nœ ayancœ

²¹ Ataa, á Petro na ga ndœ ye á yu she adœke: «Gbozu, œdœ aya mœ koembœrœ ekperœ fœ mœ, mœ djerœndœ ekperœnœ awa kotoo? Erœ ga tœ awa minu dœ bisha a (7)?» ²² Yisu kœgi fœ she adœke: «Mœ papa fœ 6œ adœke awa minu dœ bisha nene, kashe œerr ga tœ awa zazu voto dœ ndjokpa awa minu dœ bisha. ²³ Ogo gbozu nœ tshalafœ œ sœ bala kolœnœ ataa: Erœ sœ 6ata anga

gbozugo bale á tshe yi lima ndœ koetondœ o'o tœ upu nœ kuða nœ ye dœ aayi akwa nœ ye. ²⁴ Tœ ali nœ, endje na dœ anga ayi akwa á tshe sœ dœ kuða nœ ye tɔpanœ kpuru fœ she. ²⁵ Bata á tshe sœsœ lima dœ œrœ bale ndœ kœgi tœncœ nene, gbozunœ za awa adœke endje za she yɔ œrœ dœ awonœ, agbolo nœ ye, œdœ ndje pe dœ œrœ kɔ á tshe sœ dœ tœncœ lœ okoro kuða nœ ye. ²⁶ Ayi akwanœ gote ga tœ ada ye, œ di tshelœema ye fœ she adœke: “Gbozu, sœ dœ ugu lœsu ga ndœ mœ, yé mœ gi fœ ɓœ para zœ.” ²⁷ Oyo za gbozu nœ ayi akwanœ, tshe katœ ye adœke tshe gu zœ yé œ katœ kuða nœ ye lœ kumu ye ti ye.

²⁸ «Kœwuta ayi akwa asœmœ atake, tshe togba dœ anga yanganœ á tshe sœ dœ kuða nœ ye teasho lœ kumu ye; tshe za ɔngɔɔ yanganœ kperœ ndœ kœwo she dœ kœpa fœ she adœke: “Gi kuða nœ mœ fœ mœ.” ²⁹ Ayi akwa nganœ sœmœ kœgote ga tœ ada ye, yé œ di tshelœema ye fœ she dœ kœpa adœke: “Sœ dœ ugu lœsu ga ndœ mœ, mœ gi fœ ɓœ zœ.” ³⁰ Kashe tshe vwaratœ ye, yé ga pa nœ tshe na dœ she œ za she vwi ga lœ anda kánga ndœ kœkate adœke tshe gi kuða nœ œne yekane. ³¹ Kœwu œrœ á tshe mbœrœ asœmœ ataa, œ za oyo tœ lœsu aayi akwa anganœ, yé endje na œ pandœ œrœ kɔ á ro asœmœ fœ gbozu nœ endje. ³² Yé gbozu e she, á pa fœ she adœke: “Ekpe ayi akwa, mœ katœ kuða nœ mœ lœ kumu zœ ti kɔ mbœrœ á ɓœ ditshelœema zœ fœ mœ. ³³ (Eɓœ ndje, ɓœ lili má ndœ kœwu oyo ayi akwa nga zœ ɓata á œmœ dœ tœmœ mœ wu oyo zœ nene a?” ³⁴ Oko za gbozu, tshe za she vwi ga lœ anda kánga ndœ kœkate ndje adœke tshe kœgi kuða nœ œne kɔ fœ œne yekane.»

³⁵ «Ataa, Aba mœ 6a lafo œ mboerœ bala mara œerœnce ascœmœ foe 'e, œdœe uzu dœ uzu ugurutoe 'e kœedjedjerœendœ ekperœ nœ ayancœ dœ lœsu ye bale nene.»

19

Kœyisœerœ tœ upu nœ kœendjœtshelœ totœ œdœe kœesœ angara

(Wu 6a tœ Mar 10.1-12)

¹ Ɔlœ á Yisu katœ kœemindœ upu ascœmœ, tshe gitœ ye lœ Galilayi ndœ kœero ga lœ ogo Yuda 6a kele ungu Yœrdane. ² Azu ndjoro na manda ye, yé 6a zœ tshe sœ kœeshe endje.

³ Anga Afarisayi na ga ndœ ye dœ gbetshelœ nœ kœegi uku ga tœ awa ye, yé á yu she adœke: «E li dœ yakoshe kovwaratœ ye tœ awonœ lœ upu kœ a?» ⁴ Tshe gi foe endje adœke: «'E didi lima œeneke á endje sú 6a la buku nœ Ndjaba adœke, lœ kœemboerœ œerœ ga pa œshœ asœeke, Ndjaba mboerœ lima yakoshe œdœe yashe nene a? ⁵ Manda nœ, tshe pa adœke: Mboerœ tœncœ ataa á yakoshe œ katœ abancœ dœ ayincœ ti, á sœ ga tœ œsœncœ dœ awonœ, yeka á endje bisha œ wuta undu uzu tshebale. ⁶ Ataa, endje kpa sœsœe azu bisha nene kashe undu uzu tshebale. Kaka adœke uzu ndjœndjœ tshelœ œeneke á Ndjaba ngbœba ga tœ nœ nene.» ⁷ Endje pa foe she adœke: «Mboerœ gade á Moyize za lima awa adœke yakoshe su mbeti kœekurutshelœ totœ ga tshakane yashe lœkœ á tshe kœekatœ ye ti a?» ⁸ Yisu gi foe endje adœke: «Moyize za lima awa ndœ kœekatœ awo 'e ti mboerœ agbœ lœsu nœ 'e, kashe utshuncœ œ sœsœe lima ataa nene. ⁹ Mœ sœ kœepandœ nœ foe 'e adœke, œdœe uzu

kœkatœ awonœ ti, á kœdoédœ tœ upu nœ angba budu nene, á tshe kpa to anga angbi yashe, tshe sœ kœpara awo uzu.»

¹⁰ Ayambarœ kœpa fœ she adœke: «Edœ upu nœ kœtotœsho nœ yakoshe dœ yashe kœsœ ataa, ádá nœ kœtotœsho gugu nene.» ¹¹ Yisu gi fœ endje adœke: «Æ doédœ uzu kœ dá dji tshelœ kata o'o asœ nene, kashe kolœ endjeneke á Ndjaba za awa fœ endje. ¹² Gbambanœ nene, ádá á azu œ vwaratœ endje kœto ayashe sœ ndjoro: Endje zu anga azu dœ kobá kutshu; anga kœsœ angara to tshakane azu; yé anga azu yiyindœ kœto ayashe nene mbœrœ kœpara Ogo gbozu nœ tshalafœ. Uzu á tshe li kœdji tshelœkata o'o asœke kœ, kaka tshe dji!»

Yisu to kane ye ga pa agbolo

(Wu ba tœ Mar 10.13-16; Luk 18.15-17)

¹³ Azu na dœ agbolo fœ Yisu adœke tshe to kane ye ga pa endje kashe ayambarœ nœ ye sœ lima kœgeta endje. ¹⁴ Yisu pa adœke: «'E katœ agbolo endje na ga ndœ mœ, 'e kœkœ endje nene mbœrœ Ogo gbozu nœ tshalafœ sœ mbœrœ azu á endje lœ bœta endje.» ¹⁵ Yé manda kœto kane ye ga pa endje, tshe gitœ ye kpœtœmœ ye.

Gbolo modo ayi kœgbœrœ

(Wu ba tœ Mar 10.17-31; Luk 18.18-30)

¹⁶ Anga uzu bale na ga ndœ Yisu, yé œ yu she adœke: «Ayi kœeyisœrœ, œtshœrœ gadé dá mœ kœembœrœ yeka á kœgbœ soro neke á ka nene a?» ¹⁷ Yisu kœpa fœ she adœke: «Mbœrœ gadé á bœ sœ kœyu mœ pa œtshœrœ a? Kolœ Ndjaba kuti ye

dá dœ ɔtshɔ uzu. Ɔdœ ɓœ kœyindœ kœgbɔ soro, gbɔndœ awa o'o ama Ndjaba.»

¹⁸ Tshe yu Yisu adœke: «Ɔneketa a?» Yisu gi fœ she adœke: «Ɔœ wo uzu nene, ɓœ para awo uzu nene, ɓœ zi angba nene, ɓœ wa o'o dœ wala ga pa uzu nene. ¹⁹ Li œsœ aba zœ dœ ayi zœ, yé ɓœ yindœ yanga zœ ɓata á ɓœ yindœtœ zœ dœ tœ zœ.» ²⁰ Gbolo modonœ gi fœ she adœke: «Ɔrœnœ ascœmœ kɔ, mœ sœ kœmbœrœtœ mœ liakanœ zœ. Ɔrœ gadé dá kpa sœpe adœke mœ mbœrœ a?»

²¹ Yisu pa fœ she adœke: «Ɔœ kœyindœ kœsœ ndjii tœ ala Ndjaba, gu œ ka œrœ nœ zœ, œ kurutshelœnœ tœ aayi oyo, yé ɓœ gbɔ bala kœgbœrœ ɓa lafo. Manda nœ, fatœ zœ œ na manda mœ.»

²² Manda o'onœ ascœmœ, tshe gu dœ oyo tœ ye, mbœrœ tshe sœ lima dœ œrœ waa.

²³ Yé Yisu kœpa fœ ayambarœ nœ ye adœke: «Mœ sœ kœpa dœ adjapu fœ 'e, œ sœ tœ ɔgbɔnœ bala tœ ayi kœgbœrœ kœli ga lœ Ogo gbozu nœ tshalafœ. ²⁴ Yisu kpa pa fœ endje adœke: Ɔ gbɔɔgbɔ adœke agea á i'iri ye kœdœ shamo li tœlœ ogoro imbili. Kashe œ kpa gbɔ kœrosœ nœ adœke ayi kœgbœrœ li ga lœ Ogo gbozu nœ Ndjaba.»

²⁵ Kœdji o'onœ ascœmœ ataa, ayambarœ katœ ama endje ti ɔsɔ, yé œ pa adœke: «Atamœ, uzu dé dá li kœshe tœnœ a?» ²⁶ Yisu tondœ endje, yé œ pa fœ endje adœke: «Ba tœ azu, œ li nene; kashe ɓa tœ Ndjaba, œrœ kɔ li ye.» ²⁷ Yé Petro kœza 'o, á kœpa fœ she adœke: «Wu kane, 'a katœ œrœ nœ 'a ti kɔ á na manda zœ asœ; œ sœ bala dœ a'a koto o?» ²⁸ Yisu pa fœ endje adœke: «Mœ pa fœ 'e dœ adjapu adœke: Ɔlɔ á Ndjaba kpa mbœrœ tshandœ œrœ kɔ tœ tafonœ, olo á Gbolo nœ uzu œ

sœ ga læ ngande mokɔ nœ ye ndœ kœwa ngbanga, e'e á 'e na lima manda mœ, 'e sœ ndje ga pa ngande tshagbozu mokɔ ndjokpa dœ bisha ndœ kœwa ngbanga pa mara azu Israyele ndjokpa dœ bisha. ²⁹ Yé uzu kɔ á tshe katœ anda nœ ye, dœ aayanœ, ayingɔnœ, abanœ, aayinœ, agbolo nœ ye, kindi nœ ye ti mbœrœ ì'iri mœ, tshe kpa gbɔ œrœ kœropanœ ye, tshe gbɔ ndje soro nœ waa dœ waa. ³⁰ Azu ndjoro á endje sœ utshunœ, endje sœ bala tœ ndɔngɔlɔnœ, yé endje nœ ndɔngɔlɔnœ œ te bala azu nœ tshatshunœ.»

20

Ayi akwa ɓa læ kindi vinu

¹ «Kœgbɔ Ogo gbozu nœ tshalafo sœ ɓata anga gbozu akwa, á tshe wuta dœ amazi kœpara aayi akwa nœ tshelœ kindi vinu nœ ye. ² Tshe djitœ ye dœ endje dœ ɔtshɔnœ pa denari* bale á li adœke endje gbɔ dœ ɔlɔ bale, yeka á vwa endje ga læ kindi vinu nœ ye. ³ Kœwuta she dœ ada ɔlɔ mindu dœ vana utshu kakpi ɔlɔ, tshe wu anga azu, endje sœ gbambanœ, ⁴ tshe pa fœ endje adœke: “E'e ndje, 'e na ga læ kindi vinu nœ mœ, mœ to ndje ngendja á li dœ ɔlɔ bale fœ 'e.” ⁵ Endje ro ndje da ye. Tshe kpa wuta dœ kakpi ɔlɔ œdœ dœ ada ɔlɔ votɔ manda kakpi ɔlɔ, œ pa kolœnœ ata fœ anga azu á tshe gbɔ endje. ⁶ Kœwuta ga pa œrœ nœ ada ɔlɔ mindu dœ adila, tshe kpa wuta ndje, œ kpa gbɔ anga azu á endje sœ ndje ɓa zœ yé œ pa fœ endje adœke: “Mbœrœ gadé dá 'e sœ kpœke œrrr kpïï

* **20.2** 20.2 Denari kœdœ ngendja tshangba akwa nœ ɔlɔ bale á uzu mbœrœ.

á mbœmbœrœ akwa nene a?” ⁷ Endje gi fœ she adœke: “Uzu bale zaza akwa fœ 'a nene.” Gbozu akwanœ kœpa fœ endje adœke: “E'e ndje, 'e na ga lœ kindi vinu nœ mœ.”

⁸ «Kœwuta ga tœ umbru osho, ayengœ kindi vinunœ pa fœ kapeta adœke: “E ayi akwanœ para dœ œ ko ngendja tshangba akwa nœ endje fœ endje, kœto tœ endjeneke á mœ e endje tœ ndœngœlœnœ ascœmœ œrrr ga tœ endjeneke á mœ e má endje utshunœ.” ⁹ Azunœ ada œlœ minu nœ adila na œ gbœ uzu dœ uzu denari bale. ¹⁰ Kœwuta ga tœ azu á endje na má utshunœ, endje gbe œnœ endje adœke œne dá gbœ tœpanœ kpuru; kashe endje gbœ ndje uzu dœ uzu denari bale. ¹¹ Lœkœ á endje gbœ ngendjanœ, endje te lima tœ kœpœlœma endje tœ ayengœ kindinœ. ¹² Endje pa lima adœke: “Aayi akwa á endje na manda nœ, endje mbœrœ akwa kolœ manda ada œlœ bale, œœ to ngendja fœ endje awa bale dœ 'a á a wu oyo œrrr kpïi tshakudu œlœ dœ kœwoshœ!” ¹³ Kashe tshe gi fœ anga bale ugurutœ endje adœke: “Yanga mœ, mœ mbœmbœrœ ekperœ fœ œœ nene; a djidjimatœ azœ dœ mœ tœ denari bale lœ œlœ bale nene a? ¹⁴ Za œneke á sœ tshakane zœ ascœmœ, œ gu dœ tœnœ zœ. Mœ yindœ kœto ngendja fœ uzu á tshe na tœ ndœngœlœnœ ascœmœ awa bale dœ œœ. ¹⁵ Œ lili dœ mœ kœmbœrœ œneke á mœ yindœ nœ dœ œrœ nœ mœ nene a? Too œœ sœ dœ uku ga tœ mœ mbœrœ á mœ sœ dœ œtshœ lœsu a?” ¹⁶ Atamœ, azu á endje sœ tœ ndœngœlœnœ œ wuta bala azu utshunœ; yé endjeneke á endje sœ utshunœ, œ wuta tœ ndœngœlœnœ.»

Yisu kpa pandœ mara kuzu dœ pe kœshe nœ ye

tø awa voto

(Wu 6a tø Mar 10.32-34; Luk 18.31-34)

¹⁷ Yisu døe ayambarøe nøe ye ndjokpa døe bisha (12) søe lima køero ga løe Yerusaleme, yé á tshe søe køepa føe endje na tøenøe tøe awa adøeke: ¹⁸ «'E wu, a søe køeø ga løe Yerusaleme, 6a tøe osho á endje ka Gbolo nøe uzu føe agbozu tshapa anganga Ndjaba øedøe føe aayi køeyisøe awa akwa. Endje wa agbø ngbanga ga pa ye adøeke endje wo she. ¹⁹ Yé øe za she føe angbi azu mbøerøe á endje køemø she, á køesø she, á køekuru she ga pa kurushi, yé manda olo voto Ndjaba øe she she løe akuzu.»

Køeyøndøerøe nøe ayi agbolo yakoshe nøe Zebedayi

(Wu 6a tø Mar 10.35-45; Luk 22.25-27)

²⁰ Awo Zebedayi na ga ndøe Yisu døe agbolo yakoshe nøe ye bisha, øe gote ga utshu ye mbøerøe køeyøndøe øerøe bale. ²¹ Yisu yu she adøeke: «Bøe yindøe gade?» Tshe pa føe Yisu adøeke: «Møe ki ga tøe zøe, 6øe køegu bala ga løe ogo tshagbozu nøe zøe, løe agbolo yakoshe nøe møe bisha asøeke, za anga bale ga tøe kuni zøe, yé anga bale ga tøe gele zøe.» ²² Yisu gi adøeke: «'E wuwusøe øerøenøe á 'e esho ndøenøe ascemøe nene. Adja 'e li køendjo ungu løe yashi nøe øerøe kanga á møe ndjo bala ye a?» Endje pa føe Yisu adøeke: «'A li døe tøenøe ye.» ²³ Yisu køepa føe endje adøeke: «Adjapu, 'e ndjo ungu løe yashi øerøe kangane á møe ndjo ye. Kashe tøe køeza awa føe uzu køesøe ga ati ga pa kuni møe too ga pa gele møe, ascemøe lili døe møe nene. Mbøerøe tøenøe køedøe osho á søe føe endjeneke á Aba møe guma endje.»

24 Udu ayambarœnœ ndjokpa dji o'onœ ataa œ tetœ kœso ókó ga tœ aayazu bisha, Ajake dœ Yowane. 25 Kashe Yisu e endje œ pa fœ endje adœke: «'E wusœ nœ adœke agbozu sœ kœko azu ogo dœ ɔgbɔ ga tshakudu tshagbozu nœ endje, yé agboro azu sœ kœma gbɔgbɔ endje ga pa aaya azu. 26 Œ lili adœke œrœ ataa mbœrcœtœ endje ɓa ugurutœ 'e nene. Kashe œdœ anga uzu bale kœgbe kœsœ tœ egerœ uzu ugurutœ 'e, œ li adœke tshe fatœ ye tœ ayi akwa nœ 'e yekane. 27 Yé œdœ anga uzu bale kœyindœ kœsœ utshunœ ugurutœ 'e, œ li adœke tshe dœ kanga nœ 'e. 28 Mbœrcœ tœnœ ataa, Gbolo nœ uzu nana adœke azu mbœrcœ akwa fœ she nene, kashe tshe na kœmbœrcœ akwa fœ azu dœ pe ndje kœzatœ ye fœ kuzu mbœrcœ kœshe ukpu azu.»

Yisu she aayibula bisha

(Wu ɓa tœ Mar 10.46-52; Luk 18.35-43)

29 Lɔkɔ á endje sœ lima kœwuta lœ Yeriko, ukpulu azu te manda Yisu. 30 Anga aayibula bisha sœ lima ga ati indiri awa. Kœdji adœke Yisu dá ro asœmœ, endje tetœ kœta rawa adœke: «Gbozu, ata Davidi, wu oyo 'a kane!» 31 Ukpulu azu sœ lima kœgbagbara endje adœke endje sœ koko, kashe endje kpa ta tshandœ rawanœ dœ agbɔ adœke: «Gbozu, ata Davidi, wu oyo 'a kane!» 32 Yisu ka, œ e endje, yé œ pa fœ endje adœke: «Œrœ gadœ dá 'e yindœ nœ adœke mœ mbœrcœ fœ 'e a?» 33 Endje kœpa fœ she adœke: «Gbozu, kolœnœ adœke ala 'a kɔrɔ.» 34 Yisu wu oyo endje, yé œ goro ala endje. Trale ala endje kɔrɔ ye, yé endje te manda ye.

21

Yisu li ga læ Yerusaleme

(Wu 6a tœ Mar 11.1-11; Luk 19.28-40; Yow 12.12-19)

¹ Lɔkɔ á endje ndo dœ ongbo Yerusaleme œdœ dœ tshalakpi Betefaje, 6a pa gaga á i'irinœ kœdœ kaga ɔɔ Olive, Yisu vwa anga ayambarœ nœ ye bisha utshunœ ² dœ kœpa fœ endje adœke: «'E na 6a lakpi á sœ utshu 'e 6a e. Kœli 'e tshendja, 'e wu aya ane* á endje du she kpœtœmœ dœ ayinœ, 'e vvara she œ gu dœ she fœ mœ. ³ Yé œdœ uzu kœpa o'o fœ 'e; 'e gi fœ she adœke: “Gbozu dá gbe dœ she.” Yé ataa, tshe gi kane ye tœ ye katsha fœ 'e ye.» ⁴ (E wuta ataa mbœrcœ á o'o á ayi kœgbara o'o pa lima kœmbœrcœtœ endje. Tshe pa lima adœke: ⁵ «'E pandœ nœ fœ yawuru nœ Siyona adœke: Wu, gbozugo nœ zœ sœ kœna ga ndœ zœ. Tshe sœ kœna 6ata amba uzu. Tshe ɔ ga pa ayi ane, œdœ ga pa ayancœ á tshe dœ aya agea nœ akwa.»

⁶ Ayambarœ ro œ mbœrcœ œneke á Yisu pa tœncœ fœ endje. ⁷ Endje gu dœ ayi ane œdœ ayancœ, yé endje ko læba nœ endje œ guma ga pa endje, á Yisu ɔ á sœ ga pa nœ. ⁸ Ukpulu azu ndjoro saka læba nœ endje ga tœ ala awa; anga endje de lima ganea ɔɔ, yé œ guma ga tœ awa. ⁹ Azu á endje sœ lima kœna 6a utshu ye dœ pe endjeneke á endje sœ lima kœna manda ye, sœ lima kœta rawa adœke: «Ozana nœ ata Davidi! Kaka Ndjaba to kane ye ga pa uzu á tshe na dœ i'iri Gbozu! Ozana fœ Ndjaba á tshe sœ 6a lafo!»

* **21.2** 21.2 Ane kœdœ agea á aayi oyo 6a ndœ Ayuda sœ lima kœna dœ endje ndœ kœko kongba.

10 Ɔlo á Yisu li ga lœ Yerusalem, tshelœ ongbo djigi turu, azu tetœ kœyu osho adœke: «Uzu de dá a?» 11 Azu á endje na lima dœ Yisu gi adœke: «Ayi kœgbara o'o Yisu dœmœ, uzu Nazarete, lœ ogo Galilayi.»

Yisu gɔɔ aayi kœka œrœ lœ Tepelo

(Wu ba tœ Mar 11.15-19; Luk 19.45-48; Yow 2.13-22)

12 Manda nœ, Yisu li ga lœ Tepelo, yé œ gɔɔ azu á endje sœ lima kœka œrœ dœ pe endjeneke á endje sœ lima kœyɔ œrœ kɔ ga ushu. Tshe ivwi ndaba nœ azu kœyapa ngendja, œ geta ngande nœ aayi kœka ambepa. 13 Yé tshe pa fœ endje adœke: «Endje sú ba la buku nœ Ndjaba adœke: “Anda nœ mœ œ dœ bala anda nœ kœza avwala, kashe 'e fa tœ wutu nœ aayi angba!”»

14 Aayibula dœ pe agbangevweta na ga ndœ Yisu ba lœ Tepelo yeka á tshe she endje. 15 Agbozu tshapa anganga Ndjaba œdœ pe aayi kœyisœ awa akwa so ókó ndœ kœwu mara œrœ kœza uvuru osho á tshe sœ lima kœmboœrœ tœnœ dœ pe agbolo á endje sœ lima kœta rawa ba lœ Tepelo adœke: «Ozana nœ ata Davidi!» 16 Yé endje pa fœ Yisu adœke: «Bœ sœ kœdji œneke á endje pa asœ zœ a?» Kashe Yisu pa fœ endje adœke: «Mœ dji ye, ataa 'e didi lima mbetinœ ascœmœ nene a? Mbetinœ á pa adœke: “Bœ mboœrœ dœ mara adœke œdœ agbolo dœ pe aayi mangɔ donga bœ.”» 17 Manda nœ, tshe katœ endje lœ ongbonœ ascœmœ, œ gu kœlo ba lœ Betani.

Yisu darandœ ɔyɔ fige

(Wu ba tœ Mar 11.12-14,20-24)

18 Osho kərə panœ dœ amazi, ləkə á tshe sœ kœkwatœ ye ga lœ ongbonœ, ogo mi she. 19 Tshe wu anga ɔyɔ fige ndoo dœ ama awa, œ na ndoo dœ tœnœ, kashe tshe gbɔgbɔ elenœ bale nene, kolœ kakonœ. Yé tshe pa fœ ɔyɔ figenœ adœke: «Bœ kpa le bale nene!» Trale, ɔyɔ figenœ ascœmœ ɔrɔ ye. 20 Kœwu œrœnœ ataa, ayambarœ katœ ama endje ti ɔsɔ, yé œ yu Yisu adœke: «Kotoo trale á ɔyɔ fige ascœke ɔrɔ ata a?» 21 Yisu gi fœ endje adœke: «Mœ sœ kœmindœ nœ fœ 'e dœ adjapu, œdœ anga ɔb bale á 'e kœsœ dœ kœyindœrœ yé á sœsœ dœ sharapu nene, 'e mbœrœ kolœ œrœ á mœ mbœrœ tœ ɔyɔ fige ascœ nene, kashe œdœ 'e kœpa fœ kaga ascœ adœke: “Gitœ zœ kpœke dœ œ na œ te ga la egerœ ungu adanga”, œ mbœrœ ndje tœ endje liaka nœ. 22 Œrœ kɔ á 'e yœndœ nœ lœ avwala dœ kœyindœrœ, 'e gbɔ ye.»

*Kœyu o'o tœ tshagbozu nœ Yisu
(Wu ɓa tœ Mar 11.27-33; Luk 20.1-8)*

23 ɔb á tshe li ga lœ Tepelo, agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ pe agbozu Ikrizia na ga ndœ ye ɔb á tshe sœ kœyisœ œrœ, á yu she adœke: «Bœ gbɔ awa kœmbœrœ akwa nœ zœ ascœke kpœta a? Œdœ dá za awa kœmbœrœ akwa ata fœ ɓœ a?» 24 Yisu gi fœ endje adœke: «Mœ yindœ kœyu 'e dœ o'o bale, œ kœsœ adœke 'e gi o'o fœ mœ gbá yekane á mœ kœyisœ osho á mœ gbɔ awa kœmbœrœ dœ œrœnœ ascœ kɔ fœ 'e. 25 Œdœ dá vwa lima Yowane kœza batisimu fœ azu a? Œ dœ lima Ndjaba too azu?» Yé endje tetœ kœmiroetshelœ endje ugurutœ endje yé œ pa adœke: «Œdœ a kœgi fœ she adœke: “Ndjaba dá vwa lima she”, tshe yu azœ adœke:

“Mbœrœ gadé á 'e yiylima ndœ o'o ama ye nene a?” ²⁶ Yé a kpa pa adœke: “Azu dá vwa lima she”, œ li adœke a kpa awa ukpulu azu, mbœrœ azu para wusœ nœ adœke Yowane kœdœ lima ayi kœgbara o'o.» ²⁷ Yé á endje gi fœ Yisu adœke: «'A wuwusœ nœ nene.» A Yisu gi fœ endje adœke: «Æmœ ndje awa bale, mœ pa ndje ndœ uzu á tshe za awa nœ kœmbœrœ œrœncœ asœke kœ fœ 'e nene.»

Ndœma toro tœ upu nœ agbolo yakoshe bisha

²⁸ «'E gbe œneke adœ gadé tœ o'o asœ a? Anga yakoshe sœ dœ agbolo yakoshe bisha. Tshe na ga ndœ ali gbolonœ, œ pa fœ she adœke: “Na kpesheke ga læ kindi vinu œ mbœrœ akwa 6a zœ.” ²⁹ Alinœ gi fœ she adœke: “Æ ngba mœ ye;” manda nœ tshe gbetshelœ ye œ na da ye. ³⁰ Tshe kpa na ga ndœ bishancœ, œ pa kolœ nœ ata fœ she. Tsheneke asœ gi fœ she adœke: “Mœ na zœ Gbozu”, kashe tshe nana ga zœ nene. ³¹ Uzu de ugurutœ endje bisha dá mbœrœ gbetshelœ nœ abancœ a?» Endje gi adœke: «Ali gbolonœ.» Á Yisu pa fœ endje adœke: «Dœ adjapu, mœ sœ kœmindœ nœ fœ 'e, ayi kœko ngendja lapo dœ pe ayi angba budu œ wuta utshu 'e ga læ Ogo gbozu nœ Ndjaba. ³² Gbambancœ nene, Yowane na lima ndœ kœyisœ awa á sœ ndjii fœ 'e, 'e yiyindœ nœ nene. Kashe aayi kœko ngendja lapo dœ pe aayi angba budu dá yindœ ye. Yé ataa 'e wu gbaa, 'e fafatshalœsu 'e ndœ kpa kœyindœ ye nene.»

*Ndœma toro nœ ayi kœdjo kindi
(Wu 6a tœ Mar 12.1-12; Luk 20.9-19)*

³³ «'E kpa dji anga ndœma toro. Anga uzu bale djo kindi vinu. Tshe tɔ gbadjadja dji tœncœ tshakpata, œ dji kudu mbœrcœ kœpu ele vinuncœ ga lœncœ, yé œ mɔ anda kœgbɔndœ œrcœ ga lœ nœ. Manda nœ, tshe za kindi nœ fœ aayi akwa kindi vinu, yé œ na ana. ³⁴ ɔlɔ kœkɔ ele vinuncœ li, tshe vwa anga aayi akwa nœ ye fœ aayi akwa kindi vinuncœ adœke endje vwa œsœ œncœ œne ele vinu nœ fœ œne. ³⁵ Kashe endje ko aayi akwa nœ ye asœmœ, œ ɔi anga bale, œ wo anga yé œ wo votɔncœ dœ badja. ³⁶ Tshe kpa vwa anga aayi akwa ndjoro, kœropa endjeneke má utshuncœ, endje mbœrcœ kolœ nœ fœ endje awa bale. ³⁷ Tœ ndɔngɔlɔ nœ, tshe vwa gbolo yakoshe nœ ye fœ endje dœ gbetshelœ adœke: “Endje kpa li ndara œsœ ye yé.” ³⁸ Kashe lɔkɔ á endje wu gboloncœ kœna ga ndœ endje, endje guma o'o lœ ugurutœ endje adœke: “'E wu, gboloncœ á tshe sœpe dœ œrcœ manda abancœ dœke. A wo she yeka á kindincœ kœte œncœ azœ.” ³⁹ Endje za she œ vwi she ga ushu lœ kindi vinuncœ yeka á wo she.» ⁴⁰ «Ataa, lɔkɔ á ayengɔ kindincœ kœna, tshe mbœrcœ œrcœ gadœ tœ aayi akwa kindi vinuncœ a?» ⁴¹ Endje gi fœ she adœke: «Tshe na œ wo aayi akwa kindincœ kɔ dœ oyo nene yé œ kpa za kindincœ fœ anga angbi aayi akwa á endje li kœko ele vinuncœ fœ she liaka olo á tshe gbe dœ tœncœ.»

⁴² Yisu kœpa fœ endje adœke: «'E didi damba o'onœ asœke ala buku nœ Ndjaba nene a?

Endje su adœke: “Badja á ayi kœmɔ anda za vwi'i, tœncœ dá wuta sharagunda.

Œ to ɔa ndœ Gbozu,

yé œ ga tœ ala 'a waa!'»

⁴³ «Mœ kpa pa ndje fœ 'e adœke: Endje gi 'e loe Ogo gbozu nœ Ndjaba, yé œ za fœ angbi azu á endje li kœmbœrœ akwa á œrœ tshangbanœ sœ dœ ɔtshɔnœ. [⁴⁴ Uzu á tshe te pa badja asœmœ, tshe kɔ ngende ngende. Yé tsheneke á badja œ te ga pa ye, œ ndi tshelœ ye krœna.]»

⁴⁵ Manda kœdji o'o asœmœ, agbozu tshapa an-ganga Ndjaba dœ pe Afarisayi wusœ nœ adœke Yisu sœ kœpa o'o asœ tœ œne. ⁴⁶ Endje para lima awa ndœ kœtepa ye, kashe endje kpa awa ukpulu azu, mbœrœ endje sœ lima kœza she ɓata ayi kœgbara o'o.

22

Ndœma toro tœ upu nœ egerœ angbo totœ (Wu ɓa tœ Luk 14.15-24)

¹ Yisu tetœ kœpa 'o fœ endje dœ ndœma toro adœke: ² «Ogo gbozu nœ tshalafo sœ ɓata anga gbozugo á tshe guma kœzirœ angbo totœ nœ gbolo yakoshe nœ ye. ³ Tshe vwa aayi akwa nœ ye fœ azu á tshe e má endje ndœ angbonœ, kashe endje yiyindœ kœna tœnœ nene. ⁴ Tshe kpa vwa anga angbi aayi akwa ndœ kœmindœ nœ fœ azu á tshe e endje adœke: “E na ga mœ ngɔngɔ asœ, mœ guma kœzirœnœ ye; mœ wo angombe nœ mœ dœ pe agea ojoro. 'E na ga mœ ndœ angbo totœnœ, œrœ kɔ gumatœ endje ye.” ⁵ Kashe azunœ gbegbe dœ angbonœ nene, yé œ na ndœ akwa nœ endje: Anga na ga loe kindi, anga na kœpara ngendja nœ ye; ⁶ anga endje tepa aayi akwanœ, á mbœrœ œrœ kanga fœ endje yé á wo endje. ⁷ Gbozugo su dœ

ókó, œ vwa aturugu nœ ye endje wo azu á endje wo aayi akwa nœ ye, yé œ sho ongbo nœ endje. ⁸ Manda nœ, tshe pa fœ aayi akwa nœ ye adœke: “Mœ guma kœzirœ angbo ye, kashe azu á mœ e endje, œ doédoé azu á li má adœke mœ e endje dœmœ nene. ⁹ 'E ro 6a lœ shangbeda awa, doé œ e azu kɔ á 'e gbɔ endje gu tœnœ ndœ kœzirœ.” ¹⁰ Aayi akwanœ asœmœ wuta ga lœ shangbeda awa, œ ngbɔ6a azu kɔ á endje gbɔ endje gu tœnœ: (E dœ aekpe azu, œ dœ ɔtshɔ azu. Yé dœ tœnœ ataa, anda angbonœ su kperœ dœ azu.

¹¹ «Lɔkɔ á gbozugo li ndœ kœwu azu á endje sœ pa ndaba nœ kœzirœ, tshe wu anga uzu bale, tshe veverœ lœba angbonœ nene. ¹² Tshe yu she adœke: “Yanga mœ, 6œ sœsœ dœ lœba angbo nene, 6œ li ga mœ koto o?” Tshe gigi o'o nene. ¹³ Yé á gbozugo kœpandœ nœ fœ aayi akwa nœ ye adœke: “'E i ada ye dœ kane ye ga tœnœ, œ vwi she ga ushu 6a lœ ubu osho, osho á azu sœ kœki tœnœ dœ kœzi tshelœ daji endje gbagbara gbagbara.” ¹⁴ Adjapu, endje e azu ndjoro, kashe endjeneke á endje ke endje ngbangba nene.»

Lapo nœ Sezare

(Wu 6a tœ Mar 12.13-17; Luk 20.20-26)

¹⁵ Yé Afarisayi ngbɔtœ endje ga tœnœ ndœ kœvwarandœ Yisu adœke œne gbɔ she tœ o'o ama ye. ¹⁶ Endje vwa anga ayambarœ nœ endje dœ pe azu nœ Erode mbœrœ kœpa fœ Yisu adœke: «Ayi kœyisœrœ, 'a wusœ nœ adœke 6œ sœ kœpa okporo o'o, 6œ sœ kœyisœ adja awa Ndjaba, 6œ sœ ndje kœkatœ zœ ti fœ uzu adœke tshe li ga lœ zœ dœ ekpe o'o nene. Bœ kpakpa awa uzu nene,

œ wuwu ndje tshatshu uzu nene. ¹⁷ Ataa, pandœ gbetshelœ nœ zœ fœ a'a kane: œ li adœke azu yɔ lapo nœ Sezare a, too nene?» ¹⁸ Kashe Yisu wu lima sœ ekpe gbetshelœ nœ endje ye, yé œ pa fœ endje adœke: «Awulapatshɔ, mbœrœ gade á 'e sœ kœyu tshelœma mœ a? ¹⁹ 'E ma anga ngendja bale nœ kœyɔ dœ laponœ gamœ mœ wu kane.» Endje ma anga denarinœ bale fœ she. ²⁰ Yisu yu endje adœke: «Tshatshu uzu asœke dœ pe i'iri á endje sú asœke kœdœ œnœ dœ?» ²¹ Endje gi adœke: «Œnœ Sezare». Yé Yisu kœpa fœ endje adœke: «'E gi œrœ nœ Sezare fœ Sezare, œnœ Ndjaba fœ Ndjaba.» ²² Kœdji o'onœ ascœmœ ataa, endje katœ ama endje ti ɔsɔ, œ katœ ye yé œ ro da ye.

Upu nœ kœshe lœ akuzu

(Wu 6a tœ Mar 12.18-27; Luk 20.27-40)

²³ Kolœ dœ ɔlɔnœ ascœmœ, anga Asadukaiyi na ga ndœ Yisu. Endje dá sœ kœpa adœke kœshe lœ akuzu gugu nene. Á endje yu Yisu adœke: ²⁴ «Ayi kœyisœrœ, Moyize pa adœke, œdœ uzu kœtshu á kœzuzu gbolo nene, ayancœ œ to koyancœ manda ye mbœrœ á tshe kœmbœrœ angwa fœ ayancœ á tshe tshu ascœmœ. ²⁵ Andaa 6a ndœ 'a, 'a sœ dœ anga ayazu mindu dœ bisha (7). Alinœ to yashe, œ zuzu gbolo dœ she nene, œ tshu ye; bata á endje zuzu lima dœ yashencœ ascœmœ nene, tshe katœ ye ti fœ ayancœ. ²⁶ Œ mbœrœtœ endje awa bale ataa ga tœ bisha ayancœ, ga tœ votɔ ayancœ œrrr ga tœ tshencœ mindu dœ bisha. ²⁷ Manda endje para, yashencœ kœtshu ye. ²⁸ Atamœ, dœ olo kœshe lœ akuzu yashencœ ascœmœ œdœ awo dœ? Mbœrœ

endje mindu dœ bisha (7) kə to lima she tœ awo endje yema a!»

²⁹ Yisu gi fœ endje adœeke: «'E sœ lœ djingili, mbœerœ 'e wuwusœ buku nœ Ndjaba dœ pe gbəgbə nœ ye nene. ³⁰ Ɔb koeshe lœ akuzu, ayakoshe dœ ayashe œ totœ endje nene kashe endje lœ ɓata aandjelu ɓa lafo. ³¹ Ɖ kœdœ tœ o'o nœ koeshe lœ akuzu, 'e didi o'o á Ndjaba pa fœ 'e ala buku nœ ye nene a? Tshe pa adœeke: ³² “Ɖmœ kœdœ Ndjaba nœ Abrayamo, Ndjaba nœ Izaka œdœ Ndjaba nœ Yakobo.” Yisu kpa pa adœeke, Ndjaba kœdœ Ndjaba nœ asoro kashe tshenœ akuzu nene.» ³³ Kœdji o'onœ ataa, ukpulu azu za lima ama endje ti ɔsə tœ kœyisœerœ nœ ye.

Awa o'o á ropa anganœ kə

(Wu ɓa tœ Mar 12.28-34; Luk 10.25-28)

³⁴ Ləkə á Afarisayi dji adœeke Yisu ngbə ama Asadukayi ga tœnœ, endje ngbətœ endje ga tœnœ. ³⁵ Yé anga ayi kœyisœ awa akwa yu she ndœ kœdji gbetshelœ nœ ye adœeke: ³⁶ «Ayi kœyisœerœ, awa o'o gade dá ropa anganœ lœ awa akwa a?»

³⁷ Yisu gi fœ she adœeke: «Ɖ li adœeke ɓœ yindœ Gbozu Ndjaba nœ zœ dœ lœsu zœ bale, dœ ishiri zœ kə, dœ pe gbetshelœ nœ zœ kə. ³⁸ Asœmœ kœdœ awa o'o á ropa anganœ yé œ sœ ndje dœ ádá waa. ³⁹ Bisha awa o'onœ á sœ ndje dœ ádá waa awa bale dœeke: “Bœ yindœ yanga zœ ɓata á ɓœ yindœtœ zœ dœ tœ zœ.” ⁴⁰ Awa akwa kə œdœ pe aayi kœgbara o'o kə to lœ awa o'onœ bisha asœeke.»

Masiya œdœ Davidi

(Wu ɓa tœ Mar 12.35-37; Luk 20.41-44)

⁴¹ Afarisayi ngbɔɔa lima tɔe endje ga tɔenɔe yɛ Yisu yu endje dɔe o'o atake: ⁴² «'E gbe má ɔenɔe 'e kotoo tɔe upu nɔe Masiya a? Ɖshe kɔedɔe ata dɛ?» Endje gi fɔe she adɔeke: «Ata Davidi.» ⁴³ Yisu pa fɔe endje adɔeke: «Koto yeka á ishiri pa lima fɔe Davidi adɔeke tshe e she “Gbozu” a? Gbambanɔe nene, Davidi pa adɔeke:

⁴⁴ “Gbozu pa fɔe Gbozu nɔe mɔe adɔeke:

na ɔe sɔe ga pa kuni mɔe,

ɔerrr ga tɔenɔe adɔeke mɔe ko ayingba zɔe ga tshakudu ada zɔe yekane.”

⁴⁵ «Ɖdɔe Davidi kɔe'e she lima Gbozu ataa, koto á tshe pkpa dɔe ata nɔe a?» ⁴⁶ Uzu bale lili lima kɔegi o'o fɔe she nene. Yɛ kɔeto kpɔetɔe olonɔe asɔemɔe, uzu bale kpa yuyu she dɔe o'o nene.

23

Yisu gbagbara aayi kɔeyisɔe awa akwa ɔedɔe pe Afarisayi

(Wu 6a tɔe Mar 12.38-39; Luk 11.43,46; Luk 20.45-46)

¹ Yɛ Yisu sɔe lima kɔepa 'o fɔe ukpulu azu dɔe pe fɔe ayambarɔe nɔe ye adɔeke: ² «Aayi kɔeyisɔe awa akwa ɔedɔe Afarisayi kɔedɔe azu á endje sɔe mbɔerɔe kɔepandɔe awa akwa nɔe Moyize. ³ Ataa, 'e mbɔerɔetɔe 'e lindɔe o'o endje yɛ ɔe mbɔerɔe ɔeneke kɔ á endje pa fɔe 'e; Kashe 'e zaza angwa kɔembɔerɔe ɔerɔe nɔe endje nene, mbɔerɔe endje sɔesɔe kɔeza ɔeneke á endje sɔe kɔeyisɔe nɔe ga tɔe akwa nene. ⁴ Endje sɔe kɔei kikili kongba yɛ ɔe sɔe kɔeko ga pa kanga azu; kashe endje dɔe tɔe endje, endje gogoro bale dɔe yɔkɔne endje nene. ⁵ Ɖerɔe kɔ á endje sɔe kɔembɔerɔe tɔenɔe, endje sɔe kɔembɔerɔe dɔe mara

adœke azu wusœ œene. Ataa, œenœ endje ndœema lœba á endje sú o'o ama Ndjaba ga toenœ yé á i ga pa ala endje too ga tœ kane endje sœ tœ egerœenœ. Œenœ endje apara yɔgbɔdɔ lœba sœ kpi tœ œenœ anga endje. ⁶ Endje yindœ kœsœ ɓa utshunœ ɓa tœ osho á œesœenœ li œedœ kœsœ lœ ngande á sœ ɓa utshunœ lœ Sinagoga. ⁷ Endje yindœ nœ adœke azu bala œene tœ osho angbɔtœ yé œ e œene “Rabi*” yekane.

⁸ «Kashe e'e, 'e eetœ 'e “Rabi” nene, mbœerœ e'e kɔ kœdœ ayazu, yé 'e sœ dœ Rabi kolœ tshebale. ⁹ 'E ee uzu bale pa ɔshɔ asœ “Aba” nene, mbœerœ 'e sœ dœ Aba 'e kolœ tshebale á tshe sœ ɓa lafo. ¹⁰ 'E yiyindœ nœ adœke endje e 'e “Agbangba kœyisœerœ” nene, mbœerœ 'e sœ kolœ dœ gbangba kœyisœerœ bale á tshe kœdœ Kristu. ¹¹ Œ li adœke uzu á tshe dœ egerœ uzu ugurutœ 'e dœ ayi akwa nœ 'e. ¹² Uzu á tshe titœ ye ga lafo, endje ku she ga ati, yé tsheneke á tshe zatœ ye ga ati, endje ti she ga lafo.»

Yisu gbagbara wulapatshɔ nœ aayi kœyisœ awa akwa

(Wu ɓa tœ Mar 12.40; Luk 11.39-52; Luk 20.45-47)

¹³ «Oyo nœ 'e dœ ayi kœyisœ awa akwa œedœ awulapatshɔ Afarisayi! 'E sœ kœtshu manda Ogo gbozu nœ tshalafu utshu azu. E'e dœ tœ 'e, 'e sœsœ kœli ga zœ nene, yé 'e sœ kœkɔ endjeneke á endje gbe ndœ kœli toenœ, kœli ga zœ.»

[¹⁴ «Oyo nœ 'e dœ aayi kœyisœ awa akwa œedœ awulapatshɔ Afarisayi; 'e sœ kœpara awa kɔ kœko

* **23.7** 23.7 Rabi ɓata f'iri kœdœ lima f'iri ayi kœyisœerœ nœ awa akwa á œesœ ye li

œrœ á ayashe koya sœ dœ tœncœ kœ tœ endje, 'e sœ ndje kœza avwala dœ o'o ndjoro mbœrœ kœmatœ 'e. Mbœrœ tœncœ ataa, Ndjaba œ wa bala œgbœ ngbanga ga tœ 'e.]»

¹⁵ «Oyo nœ 'e dœ aayi kœyisœ awa akwa œdœ awulapatshœ Afarisayi, 'e sœ kœkœrœ na tœncœ djezœ mbœrœ kœpara anga uzu bale adœke tshe fatshalœsu ye, yé lœndœ á 'e mbœrœ á tshe fatshalœsu ye, 'e kpa sœ kœyi she ga lœ kudu owo nœ lifelo awa bisha kœropa 'e.»

¹⁶ «Oyo nœ 'e, agbozu aayibula! 'E sœ kœpa adœke: “œdœ uzu kœdarama ye dœ i'iri anda Ndjaba, œ sœsœ dœ o'o nene; kashe œdœ uzu kœdarama ye dœ i'iri œrœ á sœ ƒa lœ anda Ndjaba, dá tshe mbœrœ dœ œtshœncœ.” ¹⁷ Aayi indi, aayibula, œrœ gadœ dá sœ dœ ádá kœropa nœ a: œrœ too Tepelo á mbœrœ adœke œrœncœ wuta yerœ a? ¹⁸ 'E kpa sœ kœpa adœke: “œdœ uzu kœdarama ye dœ i'iri ndaba á endje to œrœ ga panœ fœ Ndjaba, œ sœsœ dœ o'o nene; kashe œdœ uzu kœdarama ye tœ tokóró á endje ko ga panœ, dá tshe mbœrœ dœ œtshœncœ.” ¹⁹ Aayibula! œrœ gadœ dá sœ dœ ádá kœropa nœ a: Tokóró too ndaba á mbœrœ adœke tokórœncœ wuta yerœ a? ²⁰ Ataa, uzu á tshe dara ama ye dœ i'iri ndaba, dá tshe dara ama ye pa ndabancœ œdœ ndje pe pa œrœ kœ á sœ panœ. ²¹ Uzu á tshe dara ama ye dœ i'iri Tepelo, dá tshe dara ndje ama ye dœ i'iri Ndjaba á tshe sœ ƒa zœ. ²² Uzu á tshe dara ama ye dœ i'iri tshalafo, dá tshe dara ama ye dœ i'iri ngande tshagbozu œdœ ndje dœ i'iri Ndjaba á tshe sœ panœ.»

²³ «Oyo nœ 'e, aayi kœyisœ awa akwa œdœ awulapatshœ Afarisayi! 'E sœ kœko bale lœ ndjokpa

lœ kako dɔngɔ á tshafunœ ga waa, kashe 'e sœsœ kœmboerœtœ 'e lindœ awa akwa á sœ dœ ádá waa nene b̄ata: Kœsœ ndjii, kœwu oyo azu dœ pe kœyindœrœ. Cœrœ á li má adœke 'e za ga tœ akwa dœmœ, yé œ tshapu kœmboerœ udunœ nene. ²⁴ Agbozu ayibula! 'E sœ kœsa ipi mbœrœ kœwo dœ aya voma, kashe 'e sœ kœmerœ shamo!»

²⁵ «Oyo nœ 'e, aayi kœyisœ awa akwa œdœ awu-lapatshɔ Afarisayi! 'E sœ kœdjutɔ tshapa yashi œdœ pe tshapa saani, kashe tshelœncœ su dœ œrœ nœ angba œdœ dœ œrœ nœ ogo ekperœ nœ 'e. ²⁶ Farisayi ayibula, djutɔ tshelœ yashi utshunœ yeka á tshapa nœ kœga ndje.»

²⁷ «Oyo nœ 'e, aayi kœyisœ awa akwa œdœ awu-lapatshɔ Afarisayi! 'E sœ b̄ata udu á endje dja tshapanœ dœ imbi ngbeya, á ga kolœ dja ga pa nœ, kashe tshelœncœ su kperœ dœ ngbabi akuzu œdœ dœ tshelœ aka mara ufu œrœ kɔ. ²⁸ E'e ndje awa bale dja ga ushu, 'e sœ kœmatœ 'e b̄ata azu á endje sœ ndjii tœ ala azu, kashe ba lœ 'e, e'e kœdœ awulapatshɔ œdœ aayi ngbindirœ.»

²⁹ «Oyo nœ 'e, aayi kœyisœ awa akwa œdœ awu-lapatshɔ Afarisayi! 'E sœ kœmboerœ otshɔ udu mbœrœ aayi kœgbara o'o, yé œ sœ kœguma tshapadu azu á endje sœ ndjii dœ ambara. ³⁰ Yé 'e sœ kœpa adœke: “Cœdœ 'a kœsœ lima lɔndɔ nœ alata 'a zœ, 'a ngbɔtœ 'a lima dœ endje ndœ kœwo aayi kœgbara o'o nene.” ³¹ Ataa, 'e wusœ nœ dœ tœ 'e adœke e'e kœdœ aata azu á endje wo lima aayi kœgbara o'o ye! ³² Yé ngɔngɔ asœke, 'e te lœ kumu kœmboerœ udu akwa nœ aata 'e! ³³ E'e kœdœ ayakoro, ukpulu akatsha ayakoro! 'E gbe koto kœkpa awa adœke endje wa ngbanga djofele nœ

lifelo 'e a? ³⁴ Mbœrœ toœnœ ataa, mœ sœ kœvwa aayi kœgbara o'o, dœ aayi kœwusœtœ dœ pe aayi kœyisœ awa akwa fœ 'e. 'E wo anga endje, œ kuru anga endje ga pa kurushi, 'e kpa sœ anga endje dœ ndjapa ɓa lœ Sinagoga nœ 'e œ gœrœ endje lœ ongbo dœ ongbo. ³⁵ Yé indji azu á endje sœ ndjii á tu lima ga pa ɔshœ ascœmœ, sœ ga pa kumu 'e, kœto ɓa tœ indji Abele á tshe sœ ndjii œrrr ga tœ indji Zakariya, gbolo nœ Barashi á 'e wo lima she ɓa ugurutœ œyerœ osho œdœ ndaba lœ anda Ndjaba. ³⁶ Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke: Tshangba œrœnœ ascœmœ kœ œ sœ ga pa kumu 'e dœ azu nœ tshakpesheke asœke!»

*Kœpulœma tœ upu nœ Yerusaleme
(Wu ɓa tœ Luk 13.34-35)*

³⁷ «Yerusaleme, Yerusaleme, œbœ á ɓœ sœ kœwo aayi kœgbara o'o yé á sœ kœve endjeneke á Ndjaba sœ kœvwa endje fœ ɓœ dœ badja, awa ndjoro mœ yi lima ndœ kœngbœɓa azu nœ zœ ga tœ œsœnœ bale ɓata á ayi ngato œ ngbœɓa ayancœ ga tshakudu ombo ye, kashe 'e yiyi lima ndœ nœ nene! ³⁸ Mbœrœ toœnœ ataa, Ndjaba œ gi ala ye pa anda nœ 'e, yé anga œrœ bale kpa gu nene. ³⁹ Gbambancœ nene, mœ sœ kœpa fœ 'e adœke: Kœto ngœngœnœ asœke, 'e kpa wu mœ nene œrrr ga tœ lœkœ á 'e pa adœke: “Kaka Ndjaba to kane ye ga pa uzu á tshe na dœ i'iri Gbozu.”»

24

*O'o tœ upu nœ kœndi Tepelo
(Wu ɓa tœ Mar 13.1-2; Luk 21.5-6)*

¹ Lɔkɔ á Yisu wuta lima lœ Tepelo á tetœ koero tœncœ, ayambarœ nœ ye na ndoo dœ she mbœrcœ koema mara á endje mɔ dœ Tepelo. ² Yisu za o'o yé œ pa fœ endje adœke: «'E wu œrcœncœ ascœmœ kɔ? Mœ sœ kœpa dœ adjapu adœke anga badja bale œ kpa ka ga pa angancœ nene; tshelœncœ œ ndi para yê.»

Oyo œdœ œrcœ kanga

(Wu 6a tœ Mar 13.3-13; Luk 21.7-19)

³ Lɔkɔ á Yisu sœ ga ati 6a pa kaga ɔyɔ olive, ayambarœ nœ ye gitœ endje ndoo dœ she ga indirincœ, yé œ yu she adœke: «Pa fœ 'a kane, dœ ɔlɔ gade dá œrcœncœ ascœmœ œ mbœrcœ má tœ endje a? Yé ambará gade dá matœ endje dœ olo kœkwa 6œ œdœ dœ olo kœka tshapashɔ a?»

⁴ Yisu gi fœ endje adœke: «Ala 'e gbɔ, uzu bale fafara 'e nene. ⁵ Gbambancœ nene, azu ndjoro œ na bala dœ i'iri mœ, œ pa adœke: “Æmœ kœdœ Masiya!” Yé endje fara azu ndjoro. ⁶ ɔlɔ á 'e kœdjindœ upu nœ koshe á sœ lœ ondonœ œdœ œneke á sœ lœ ingirincœ, awa zaza 'e nene; œ li adœke œrcœ ataa wuta yeka, kashe œ dœdœ damba kœka tshapashɔ dœmœ nene. ⁷ Ogo bale œ nga koshe dœ anga ogo, yé ogo gbozu bale œ nga koshe dœ anga ogo gbozu, egerœ ogo œdœ kœturu ɔshɔ œ za osho ngbangbangba. ⁸ Ærcœncœ ascœmœ kɔ œ sœ bala 6ata ali kœka œrcœ á ka yashe utshu kœzu gbolo.

⁹ «Azu œ ko 'e bala mbœrcœ adœke endje ndanga 'e yé œ wo 'e. Angbi azu kɔ œ yiangba 'e mbœrcœ i'iri mœ. ¹⁰ Yé azu ndjoro œ katœ kœyindœrcœ nœ endje; endje tɔ gbandatœ endje

dœ pe kœyiangbatœ endje ugurutoœ endje. ¹¹ Ayi kœgbara o'o nœ wala œ wuta yé œ djingili tshelœ azu ndjoro. ¹² Manda nœ, ngbindiroœ œ gerœ lœ azu, yé kœyindœsho œ gerœ nene. ¹³ Kashe uzu neke á tshe ka ngbiri œerrr ga tœ ndongolœnœ, œshe ascœmœ dá she. ¹⁴ Endje mindœ Ōtshœ O'o ogo gbozu pa oshœ djigi; angbi azu kœ œ dji yeka á manda nœ á tshapashœ œ ka.»

Egerœ oyo

(Wu 6a tœ Mar 13.14-23; Luk 21.20-24)

¹⁵ «'E wu bala tsheneke á endje e she “ayi kœndi œerœ” á ayi kœgbara o'o Daniyele pa lima tœ ye 6a tœ œyerœ osho. Kaka tsheneke á tshe di mbetinoœ ascœke wusœ ádánœ! ¹⁶ Yé œ li adœke endjeneke á endje sœ 6a lœ ogo Yuda, kpa ga pa kaga. ¹⁷ Tsheneke á tshe kœsœ 6a pa anda, œ lili adœke tshe jerœ ga ati mbœerœ kœko gbarœ nœ ye 6a scœnda nœ ye nene. ¹⁸ Tsheneke á tshe kœsœ 6a lœ kindi, œ lili adœke tshe kwatœ ye ndœ kœza yœgbœdœ lœba nœ ye nene.

¹⁹ «Oyo nœ ayashe nguzu œdœ endjeneke á endje sœ kœko œngœ ga lœ ama agbolo dœ olonœ ascœmœ! ²⁰ 'E za avwala fœ Ndjaba mbœerœ á 'e kœkpakpa dœ yapu nœ izi too dœ olo sabata nene. ²¹ Gbambanœ nene, dœ lœkœnœ ascœmœ, egerœ oyo œ sœ zœ; œ sœ tœ egerœnœ kœrosœ œneke á endje wu 6a lima kœto kpœtœ ali kœembœerœ tshapashœ œerrr ga tœ ngœngœ ascœke, yé mara œerœ ataa œ kpa mbœerœtœ endje bale nene. ²² Œdœ Gbozu kœgbe má lima tœ kœgi ata olonœ nene, uzu bale œ scœpe má dœ soro nene; kashe mbœerœ

endjeneke á tshe ke endje dá tshe kundœ átá olonœ ascœmœ.

²³ «Yé œdœ anga uzu kœpa fœ 'e adœke: “Masiya sœ 6a ke” too “tshe sœ 6a e”, 'e yiyindœ nœ fœ she nene. ²⁴ Gbambancœ nene, aekpe masiya œdœ aayi kœgbara o'o nœ wala œ wuta ndjoro. Endje mbœrcœ afá yé œ ma ambárá œrcœ ndjoro dœ mara adœke œne djingili tshelœ kumu azu. Œdœ œ kœli ndje, endje mbœrcœ ndje awa bale fœ endjeneke á Ndjaba ke endje. ²⁵ 'E dji kane! Mœ va tshelœ utu 'e tœncœ utshuncœ ye.

²⁶ «Œdœ endje kœpa fœ 'e adœke: “E wu, tshe sœ 6a lœ kpagagasho”, 'e nana ga zœ nene. Too œdœ endje kœpa fœ 'e adœke: “e wu, tshe zatœ ye yiwa tœncœ 6a ke”, 'e yiyindœ nœ nene. ²⁷ Bata á yavuru œ yerœwa 6a lafo, kœto 6a tœ osho á 6b œ wuta tœncœ œrrr ga tœ osho á 6b œ li tœncœ, dœ mara ataa dá Gbolo nœ uzu œ na bala dœ tœncœ. ²⁸ Osho á oko uzu sœ tœncœ dá adivumbala œ ngbœtœ endje 6a zœ.»

*Ambárá kœna Gbolo nœ uzu
(Wu 6a tœ Mar 13.24-27; Luk 21.25-28)*

²⁹ «Manda kœwu oyo nœ olonœ ascœmœ, 6b œ te ubuncœ, yapu œ kpa tœ nene, angerepe œ to 6a lafo œ yo ga ati, gbœgbœ nœ tshalafœ œ turu. ³⁰ Yé ambárá Gbolo nœ uzu œ wuta 6a lafo; azu kœ pa œshœ œ ditshelœma endje, endje wu Gbolo nœ uzu kœna lœ ondoro dœ gbœgbœ djigi œdœ lœ mokœ. ³¹ Tshe vwa bala aandjelu nœ ye ndœ kœ'uru ngbake tœ osho kœ pa œshœ: Tshe ngbœ6a bala endjeneke á tshe ke endje tœ osho kœ ga tœncœ.»

*Kœyisœrœ á to læ ɔyɔ fige**(Wu 6a tœ Mar 13.28-31; Luk 21.29-33)*

³² «'E dji ádá kœyisœrœ á to læ ɔyɔ fige: Lɔndɔ á ganeanœ kœyɔrɔtshelœtœ endje, 'e wusœ nœ adœke yapu kœlu ngwarœ ndo ye. ³³ Œ sœ ndje atamœ fœ 'e, ɔɔ á 'e kœwu ndje œrœ ataa kœmbœrœtœ endje, 'e wusœ nœ adœke Gbolo nœ uzu ndo ye, tshe sœ læ manda 'e. ³⁴ Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu, azu nœ tshakpesheke, endje tshu kɔ nene á œrœnœ œ mbœrœtœ endje. ³⁵ Tshalafœ dœ tshapa ɔshɔ œ ro ye, kashe o'o ama mœ œ ro nene.»

*Ndjaba kuti ye dá wusœ ndɔngɔɔ olo**(Wu 6a tœ Mar 13.32-37; Luk 17.26-30,34-36)*

³⁶ «Kashe olonœ œdœ ada ɔɔnœ asœmœ, uzu bale wuwusœ nœ nene; œdœ aandjelu 6a lafo, œdœ Gbolo nœ uzu, endje wuwusœ nœ nene, Aba kuti ye dá wusœ nœ. ³⁷ Lɔndɔ nœ kœna Gbolo nœ uzu, œrœ œ mbœrœtœ endje kolœ 6ata mara œrœ á mbœrœ lima tœ endje dœ lɔkɔ nœ Nowa. ³⁸ Gbambanœ nene, dœ lɔndɔnœ asœmœ, utshu lɔkɔ egerœ kœsu ungu pa ɔshɔ djigi, azu sœ lima kœziroœ dœ kœendjorœ, endje sœ lima kœtotœ endje too kœko ayawuru nœ endje ndœ totœ œrr ga tœ olo á Nowa li lima ga læ egerœ agba. ³⁹ Endje sœsœ lima kœgbe dœ œrœ bale nene œrrr á egerœ kœsu ungu na, á endje tara para kɔkɔ. Œ sœ ndje ataa lɔkɔ á Gbolo nœ uzu œ na bala. ⁴⁰ Yé ayakoshe bisha œ sœ 6a læ kindi, endje za anga bale, œ katœ anga ti. ⁴¹ Ayashe bisha œ sœ kœtɔ œrœ læ kafuru, endje za anga bale, œ katœ anga ti. ⁴² Ataa, ala 'e gbɔ mbœrœ 'e wuwusœ olo neke á Gbozu nœ 'e œ na dœ tœnœ nene. ⁴³ 'E wusœ nœ adœke,

œdœ ayengɔ anda kœwusœ ada ɔɔ nœ butshɔ á ayi angba œ na kœzi angba œrœ nœ ye, tshe lo olo nene yé tshe katœ ye adœke tshe to ogoro læ anda nœ ye nene. ⁴⁴ Mbœrœ tœncœ ataa, e'e ndje, ala 'e gbɔ mbœrœ Gbolo nœ uzu œ na dœ ada ɔɔ neke á 'e wuwusœ nœ nene.»

*Ayi akwa á tshe sœ kœmbœrœtœ ye lindœ nœ
(Wu ɓa tœ Luk 12.41-48)*

⁴⁵ «Ataa, œdœ dá dœ ayi akwa á tshe sœ kœmbœrœtœ ye lindœ o'o gbozu nœ ye, yé á sœ ndje dœ kœwusœrœ á gbozu akwa nœ ye za she tœ kapeta nœ angancœ, mbœrœ kœto kœziroe fœ endje liaka ada ɔɔ dali a? ⁴⁶ Yanga nœ ayi akwanœ ascœmœ œdœ gbozunœ kœgu á gbɔ she lœma akwanœ! ⁴⁷ Mœ sœ kœpa dœ adjapu fœ 'e: gbozu œ za she tœ kapeta tshapa œrœ nœ ye kɔ. ⁴⁸ Kashe œdœ œshe kœdœ ekpe ayi akwa, á pa ɓa lœsu ye adœke: “Gbozu nœ mœ œ gu katsha nene”, ⁴⁹ yé á tetœ kœɓi aayi akwa angancœ, kœzi œrœ dœ pe kœndjo œrœ awa bale dœ aayi kœndjorœ, ⁵⁰ gbozu nœ ayi akwanœ ascœmœ œ gu dœ olo œdœ dœ ada ɔɔ á ayi akwanœ wuwusœ nœ nene. ⁵¹ Tshe gɔrɔ ayi akwanœ, œ mbœrœ œrœ kanga nœ awulapatshɔ fœ she, ɓa tœ osho á azu œ ki dœ pe kœzi tshelœ daji endje gbagbara gbagbara.»

25

Ndœma toro tœ upu nœ akpɔ ayawuru ndjokpa

¹ «Yé Ogo gbozu nœ tshalafœ sœ ɓata ɔkpɔ ayawuru ndjokpa á endje ko miinda nœ endje, yé á wuta kœna kœtogba dœ yakoshe totœ. ² Anga endje mindu kœdœ aayi indi, anga endje mindu

kœdœ aayi kœwusœrœ. ³ Kœko miindancœ, aayi indincœ mindu susu lima kada ga lœ œncœ endje nene; ⁴ kashe aayi kœwusœrœncœ mindu su lima kada ga lœ anga á na dœ tœncœ dœ miinda nœ endje. ⁵ Bata œndœ yakoshencœ sœ lima kœdi tœncœ waa, olo mbœrœ endje, endje lo para ye.

⁶ «Lœ ɔgbɔ butshɔ, anga uzu bale tetœ rawa adœke: “E wu, yakoshencœ dá yi kumu ye asœ; 'e wuta ndœ ye.” ⁷ Ɔkpɔ ayawurunœ kœjo para yé kœtetœ kœguma miinda nœ endje. ⁸ Aayi indincœ kœpa fœ ayi kœwusœrœ adœke: “E su anga kada nœ 'e fœ 'a mbœrœ œncœ 'a miindancœ sœ kœru tœncœ.” ⁹ Aayi kœwusœrœ kœgi fœ endje adœke: “Ɖ ngba 'a ye, œ gegerœ yeka á 'a kœsu mbœrœ 'a œdœ fœ 'e nene. 'E na œ yɔ œne 'e ɓa ndœ aayi kœka œrœ.” ¹⁰ Lɔndɔ á aayi indincœ ro kœyɔ kadancœ ga zœ atake, yakoshe totoencœ yi kumu ye. Akpɔ ayawuru mindu á endje guma má tœ endje yindjindjincœ ascœmœ, li dœ she ga scœnda angbo totoencœ, yé endje kœtshu mandancœ ga tœncœ ye. ¹¹ Ɖendœncœ di manda nœ, ɔkpɔ ayawuru indincœ gu œ tetœ kœ'e osho adœke: “Gbozu, gbozu, kɔrɔ manda fœ 'a ka!” ¹² Kashe tshe gi adœke: “Mœ sœ kœpa dœ adjapu fœ 'e adœke, mœ wuwusœ 'e nene.” ¹³ Atamœ, ala 'e gbɔ, mbœrœ 'e wuwusœ olo dœ pe ada ɔlɔ nene.»

*Ndœma toro tœ upu nœ ngendja
(Wu ɓa tœ Luk 19.11-27)*

¹⁴ «Ɖ sœ bala ɓata anga yakoshe á tshe yi lima ndœ kœna ana: Tshe e aayi akwa nœ ye œ katœ œrœ nœ ye fœ endje. ¹⁵ Tshe ko fœ anga talata

mindu, anga talata bisha, fœ votǎnœ talata* bale: Tshe ko fœ uzu dœ uzu liaka gbɔgbɔ nœ ye. Manda nœ, tshe ro daye. ¹⁶ Ayi akwa á tshe gbɔ talata mindu gu œ za ga tœ akwa, yé œ kpa gbɔ anganœ mindu ga panœ. ¹⁷ Tsheneke á tshe gbɔ talata bisha mbœrœ ndje awa bale, yé œ kpa gbɔ talata bisha ga panœ. ¹⁸ Kashe tsheneke á tshe gbɔ talata bale, gu œ dji kudu ɓa lœ ɔshɔ, yé œ za talata bale nœ gbozu akwa nœ ye yiwa tœnœ ga lœ nœ.»

¹⁹ «Endœnœ koedi œrrr manda nœ, gbozu nœ aayi akwanœ ascœmœ gu, yé œ tetœ kœyu endje tœ akwa á tshe ka lima tœnœ fœ endje. ²⁰ Tsheneke á tshe gbɔ lima talata mindu gitœ ye ndoo, œ pa adœke: “Gbozu, wu, ɓœ ko lima talata mindu fœ mœ. Anganœ mindu á mœ gbɔ ga panœ dœke.” ²¹ Gbozu nœ ye pa fœ she adœke: “Ɛ sœ dœ ɔtshǎnœ, œɓœ koedœ ɔtshɔ ayi akwa yé ɓœ mbœrœtœ zœ lindœ nœ. Bata á ɓœ mbœrœtœ zœ lindœ nœ lœ aya akwa ataa, mœ za ɓœ ga pa egerœnœ. Na ga mœ œ sœ dœ yanga awa bale dœ gbozu nœ zœ.” ²² Tsheneke á tshe gbɔ lima talata bisha na ndje œne ye, yé œ pa adœke: “Gbozu, ɓœ ko lima talata bisha fœ mœ. Anganœ bisha á mœ gbɔ ga panœ dœke.” ²³ Gbozu nœ ye pa fœ she adœke: “Ɛ sœ dœ ɔtshǎnœ, œɓœ koedœ ɔtshɔ ayi akwa yé ɓœ mbœrœtœ zœ lindœ nœ. Bata á ɓœ mbœrœtœ zœ lindœ nœ lœ aya akwa ataa, mœ za ɓœ ga pa egerœnœ. Na ga mœ œ sœ dœ yanga awa bale dœ gbozu nœ zœ.”

²⁴ «Tsheneke á tshe gbɔ lima talata bale kœna, yé á kœpa œnœ ye adœke: “Gbozu, mœ wu lima sœ

* **25.15** 25.15 Talata bale li dœ denari ndjokpa

nœ adœke œþœ kœdœ gbozu á þœ ngaanga: Þœ sœ kœkœ ngwarœ á œ doédœ þœ dá lu nene, þœ sœ kœkœ ngwarœ þa tœ oshœ á þœ lulu œrœ bale nene. ²⁵ Awa za mœ, yé á mœ na á za talata nœ zœ yiwa tœnœ ga lœ œshœ. Wu, œrœ nœ zœ dœke.” ²⁶ Kashe gbozu nœ ye gi fœ she adœke: “Ekpe ayi akwa, ayi œdœ! Þœ wu lima sœ nœ adœke mœ sœ kœkœ ngwarœ á œ doédœ mœ dá lu nene, mœ sœ kœkœ ngwarœ þa tœ oshœ á mœ lulu œrœ bale nene. ²⁷ Ataa, œ li má adœke þœ ko ngendja nœ mœ ga lœ anda kœgumasœ ngendja, yé á mœ kœgu má atake, á kœgbœ anga œrœ nœ mœ ga pa nœ. ²⁸ 'E za talatœ asœmœ bale tœ ye, yé œ za fœ tsheneke á tshe sœ dœ tœnœ ndjokpa asœmœ. ²⁹ Gbambanœ nene, uzu kœ á tshe sœ dœ œrœ ndjoro, endje to anganœ ga pancœ fœ she. Tsheneke á tshe gugu dœ œrœ nene, endje ko œneke teashœ á tshe sœpe dœ tœnœ, tœ ye yé. ³⁰ Tœ ayi akwanœ á ádá ye gugu nene asœ, 'e vwi she ga lœ ubu oshœ þa shu: Þa zœ kœdœ kolœ iki œdœ kœ zi tshelœ daji gbagbara gbagbara.”»

Ndangœlœ kœwa ngbanga

³¹ «Lœkœ á Gbolo nœ uzu œ na bala lœ mokœ nœ ye dœ aandjelu para, tshe sœ þa pa ngande tshagbozu nœ mokœ nœ ye. ³² Azu ogo kœ pa œshœ œ ngbœtœ endje þa utshu ye, yé tshe kurutshelœ azu dœ azu þata á ayi kœgbœndœ ayarœ œ kurutshelœ apata dœ ayaburu. ³³ Tshe ko apata ga tœ kuni ye, yé œ ko ayaburu ga tœ gele ye. ³⁴ Yé gbozugo œ pa fœ endjeneke á endje sœ ga tœ kuni ye adœke: “'E na ga mœ, e'e á Aba mœ to kane ye ga pa 'e. 'E li ga lœ ogo tshagbozu á endje guma þa lima sœ nœ

fœ 'e, kœtotœ kœmbœrœ tshapashɔ. ³⁵ Gbambanœ nene, mœ sœ lima dœ ogo yé 'e to kœziroœ fœ mœ; mœ sœ lima dœ ogo ungu yé 'e su ungu fœ mœ; mœ dœ lima gene yé 'e za osho kœsœ fœ mœ; ³⁶ mœ sœ lima kpendronœ yé 'e za lœba fœ mœ; mœ sœ lima dœ kôba yé 'e na ndœ kœtitœ mœ; mœ sœ lima lœ anda kánga yé 'e na kœwu mœ.”

³⁷ «Yé azu á endje sœ ndjii gi fœ she adœke: “Gbozu, lɔkɔ gadé á 'a wu lima bœ dœ ogo yé á to kœziroœ fœ bœ a, dœ ogo ungu yé á su ungu fœ bœ a? ³⁸ Lɔkɔ gadé á 'a wu lima bœ tœ gene yé á za osho kœsœ fœ bœ a? Lɔkɔ gadé dá 'a wu lima bœ kpendronœ yé á za lœba fœ bœ a? ³⁹ Lɔkɔ gadé dá 'a wu lima bœ dœ kôba too lœ anda kánga yé á 'a na kœwu bœ a?” ⁴⁰ Yé gbozugo œ gi fœ endje adœke: “Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke: ɔlɔ kɔ á 'e sœ lima kœmbœrœ œrœncœ ascœmœ fœ anga aaya lœ aaya mœ á œsœ endje lili nene, œmœ dá 'e sœ lima kœmbœrœ tœncœ fœ mœ ascœmœ.”

⁴¹ «Manda nœ, tshe pa bala fœ endjeneke á endje sœ ga pa gele ye adœke: “E gitœ 'e zara tœ mœ, e'e dœ azu á endje darandœ 'e! 'E na œ yo ga la owo á ru nene, á endje guma fœ djaboro dœ aandjelu nœ ye. ⁴² Gbambanœ nene, mœ sœ lima dœ ogo yé 'e toto kœziroœ fœ mœ nene; mœ sœ lima dœ ogo ungu yé 'e susu ungu kœndjo tœncœ fœ mœ nene; ⁴³ mœ na lima tœ gene yé 'e zaza osho kœsœ fœ mœ nene; mœ sœ lima kpendronœ yé 'e zaza lœba fœ mœ nene; mœ sœ lima dœ kôba yé 'e nana œ titœ mœ nene; mœ sœ lima lœ anda kánga yé 'e nana œ wu mœ nene.” ⁴⁴ Yé endje ndje, endje gi bala adœke: “Gbozu, ɔlɔ gadé dá 'a wu lima bœ dœ ogo too dœ ogo ungu, tœ gene too

kpendronœ a, dœ koŋa too læ anda kánga yeka á gbegbe lima dœ 6œ nene a?”⁴⁵ Yé tshe gi bala fœ endje adœke: “Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu, ɔlɔ dœ ɔlɔ á 'e mbœmbœrœ lima œrœnœ ascœmœ fœ anga aya bale ugurutœ aaya mœ á œsœ endje lili nene, 'e mbœmbœrœ ndje lima fœ mœ nene.”⁴⁶ Yé endjeneke œ li bala ga læ djofele neke á ka nene. Andaa, azu á endje sœ ndjii œ li bala ga læ soro nœ waa dœ waa.»

26

Kœvwarandœ Yisu

(Wu 6a tœ Mar 14.1-2; Luk 22.1-2; Yow 11.45-53)

¹ Lɔkɔ á Yisu mindœ upunœ ascœmœ kɔkɔ ye, tshe pa fœ ayambarœ nœ ye adœke: ² «'E wusœ nœ adœke œ sœpe olo bisha kœwuta ga tœ angbo nœ pake: Endje za Gbolo nœ uzu yɔ œrœ ndœ kœkuru she ga pa kurushi.»

³ Yé agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ pe agbozu Ikrizia ngbɔtœ endje 6a sœnda nœ egerœ ngangá Ndjaba á ì'iri ye kœdœ Kayifa. ⁴ Endje djitœ endje yé œ wa adœke œne frandœ Yisu œ tepa ye yeka á kœ wo she. ⁵ Endje sœ lima kœpa adœke: «Æ lili adœke a za she dœ lɔndɔ angbonœ nene, ete nene azu œ oma ye.»

Anga yashe su yombo ga læ kumu Yisu

(Wu 6a tœ Mar 14.3-9; Yow 12.1-8)

⁶ Lɔkɔ á Yisu sœ lima 6a læ Betani 6a sœnda nœ ayi boroma Shimu, ⁷ anga yashe bale na dœ yombo nœ ye læ anga á endje mbœrœ dœ albatre*, ama yombonœ gbɔ waa. Tshe su yombonœ

* **26.7** 26.7 Albatre kœdœ badja á tshelœnœ sœ ngbii á endje mbœrœ dœ anga yé amance gbɔ waa

ga lœ kumu Yisu lɔndɔ á tshe sœ pa ndaba kœzi œrœ. ⁸ Lɔkɔ á ayambarœ nœ ye wu ataa, endje sœ dœ ekpe lɔsu yé œ pa adœke: «Mbœrœ gade á tshe ndi ungu yombonœ asœ ataa? ⁹ Œ li má adœke endje ka yombonœ asœmœ dœ amanoœ tœ ɔgbɔnœ yé œ kurutshelœ ngendjanœ tœ aayi oyo.»

¹⁰ Yisu wusœ nœ lima adœke endje sœ kœpa ataa, yé œ pa fœ endje adœke: «Mbœrœ gade á 'e sœ kœndanga yashenœ asœke a? Œrœ á tshe mbœrœ fœ mœ kœdœ ɔtshœrœ. ¹¹ Gbambanoœ nene, 'e sœ tœ œsœnœ dœ aayi oyo ɔlɔ dœ ɔlɔ. Kashe œmœ, 'e sœ dœ mœ awa bale waa nene. ¹² Tshe su yombonœ asœmœ kpɔɔ ga tœ ɔkɔ mœ mbœrœ kœguma mœ ndœ kœshi mœ. ¹³ Mœ sœ kœpa dœ adjapu fœ 'e adœke: Osho kɔ á endje pandœ Ɔtshɔ O'onœ asœke tœnœ pa tshapashɔ djigi, endje pandœ œrœ á yashe asœke mbœrœ, yé endje gbe dœ she.»

Kœvatɔ osho nœ Yuda

(Wu 6a tœ Mar 14.10-11; Luk 22.3-6)

¹⁴ Yé anga yambarœ bale lœ andjokpa dœ bisha á i'iri ye kœdœ Yudasi Isikariote, na ga ndœ agbozu tshapa anganga Ndjaba, ¹⁵ yé œ pa fœ endje adœke: «Œrœ gade dá 'e za fœ mœ œdœ mœ kœza she yɔ œrœ fœ 'e a?» Endje di langere ngendja zazu bale dœ ndjokpa (30), yé á ko fœ she. ¹⁶ Kœto pe dœ lɔkɔnœ asœmœ, Yuda tetœ kœpara awa ndœ kœza Yisu fœ endje.

Yisu zi œrœ angbo pake dœ ayambarœ nœ ye

(Wu 6a tœ Mar 14.12-21; Luk 22.7-14,21-23; Yow 13.21-30)

¹⁷ Dœ ali olo nœ angbo nœ mapa á susuku nene, ayambarœ na kœyu Yisu adœke: «Bœ yindœ nœ adœke 'a guma kœzirœ nœ pake fœ bœ kpoeta a?»

¹⁸ Tshe pa fœ endje adœke: «'E na ba ndœ anga uzu bale lœ ongbo yé œ pa fœ she adœke: “Gbozu pa adœke: Ada ɔɔ nœ mœ li ye; mœ mbœrœ angbo pake dœ ayambarœ nœ mœ ba ndœ zœ.”»

¹⁹ Ayambarœnœ mbœrœ b̄ata á tshe pa tœnœ fœ endje, yé œ guma œrœ angbo Pakenœ.

²⁰ Lɔkɔ á ɔɔ di, Yisu sœ pa ndaba kœzirœ dœ ayambarœ ndjokpa dœ bisha. ²¹ Lɔndɔ á endje sœ kœzirœ, tshe kœpa adœke: «Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu, anga yanga 'e bale œ za mœ yɔ œrœ zœ.» ²² Oyo kœza endje, endje kœtetœ kœyu she uzu dœ uzu adœke: «E dœ mœ a, Gbozu?» ²³ Tshe kœgi adœke: «Eshe á tshe ngbɔ kane ye lœ gbarœ kœzirœ awa bale dœ mœ ascœmœ, œshe dá za mœ yɔ œrœ. ²⁴ Gbolo nœ uzu œ tshu b̄ata á endje sú lima ala buku nœ Ndjaba tœ upu nœ ye. Kashe oyo nœ uzu á tshe za Gbolo nœ uzu yɔ œrœ. E sœ má dœ ɔtshœnœ mbœrœ uzunœ adœke adja endje zuzu she nene!» ²⁵ Yudasi, á tshe sœ kœza she yɔ œrœ, za o'o œ pa adœke: «Edœ mœ a, Gbozu?» Yisu gi fœ she adœke: «E bœ dœ tœ zœ bœ pa ye.»

*Ndangɔɔ kœzirœ nœ Yisu dœ ayambarœ nœ ye
(Wu ba tœ Mar 14.22-26; Luk 22.14-20; 1Ko 11.23-25)*

²⁶ Dœ lɔndɔ kœzi œrœ, Yisu za mapa œ donga Ndjaba, œ kavwa tshelœnœ, œ ko fœ ayambarœ nœ ye, yé œ pa adœke: «'E ko œ zi, ascœ kœdœ undu mœ.» ²⁷ Manda nœ, tshe za ndje yashi vinu, œ donga Ndjaba, yé œ za fœ endje dœ kœpa adœke:

«E'e kɔ 'e ndjo, ²⁸ mbœrœ asœke kœdœ indji mœ, indji á guma ayo ugurutœ Ndjaba dœ azu, indji á tu mbœrœ azu ndjoro œdœ mbœrœ kœdjerœndœ ekperœ nœ azu. ²⁹ Mœ sœ kœpa dœ adjapu fœ 'e adœke, mœ kpa ndjo vinu nene œrrr ga tœ lɔkɔ á mœ ndjo bala tafonœ dœ 'e ɓa lœ Ogo gbozu nœ Aba mœ.» ³⁰ Manda kœdonga Ndjaba dœ itshi, endje wuta ndœ kœɔ ga pa kaga ɔyɔ Olive.

Yisu pa adœke Petro œ 'ea œne

(Wu ɓa tœ Mar 14.27-31; Luk 22.31-34; Yow 13.36-38)

³¹ Yé Yisu kœpa fœ endje adœke: «Lœ butshɔ asœ, e'e kɔ 'e katœ mœ ti ye. Gbambanœ nene, endje sú ɓa la buku nœ Ndjaba adœke: “Mœ ɓi bala ayi kœgbœndœ apata, yé ukpulu apatanœ œ ndjɔtshelœtœ endje.” ³² Kashe, Yisu kpa pa adœke: Lɔkɔ á Ndjaba kœshe mœ lœ kuzu, mœ na utshu 'e ga lœ Galilayi.» ³³ Petro za o'o œ pa fœ she adœke: «Ædœ azu kɔ kœkatœ zœ ti, œmœ, mœ katœ zœ ti nene.» ³⁴ Yisu gi fœ she adœke: «Mœ pa fœ ɓœ dœ adjapu adœke, dœ butshœnœ asœke utshunœ adœke kœngato ki, ɓœ 'ea mœ awa votɔ.» ³⁵ Petro pa fœ she adœke: «Ædœ œ kœsœ adœke a tshu dœ ɓœ, mœ 'ea ɓœ bale nene.» Yé ayambarœnœ kɔ pa ndje awa bale.

Yisu ɓa lœ Getesemane

(Wu ɓa tœ Mar 14.32-42; Luk 22.39-46)

³⁶ Yisu wuta dœ ayambarœ nœ ye ɓa tœ anga osho á endje e i'irinœ Getesemane, yé á pa fœ endje adœke: «'E sœ ga ati kpœke, mœ sœ kœna kœza avwala ɓa 'e.» ³⁷ Tshe za Petro œdœ agbolo yakoshe nœ Zebedayi bisha á na dœ endje. Tshe

tetœ kœgbɔ oyo tœ lɔsu ye, yé awa li she gɔrɔ. ³⁸ Yé á tshe kœpa fœ endje adœke: «Lɔsu mœ su kperœ dœ oyo nœ kuzu. 'E sœ kpœke yé œ lolo nene awa bale dœ mœ.» ³⁹ Tshe gitœ ye zara œ te dœ tshatshu ye ga tœ ɔshɔ, œ za avwala adœke: «Aba mœ, œdœ œ kœli, gi yashi œrœ kangancœ asœke zara tœ mœ ye. Œ sœsœ adœke bœ mbœrœ œneke á mœ yindœ nœ nene, kashe mbœrœ bata á bœ yindœ nœ.» ⁴⁰ Manda nœ, tshe gu ga ndœ ayambarœ yé œ gbɔ endje lœ olo. Tshe pa fœ Petro adœke: «Shimu, 'e sœsœ dœ gbɔgbɔ kœsœ dœ uburu ala 'e awa bale dœ mœ manda ada ɔlɔ bale nene a? ⁴¹ 'E lolo nene yé œ za avwala mbœrœ adœke 'e yoyo ga lœ kœwu lɔsu nene. 'shiri uzu su dœ gbɔgbɔ, kashe undu ye gugu dœ gbɔgbɔ nene.»

⁴² Tshe kpa gitœ ye zara tœ bishancœ kœza avwala dœ kœpa adœke: «Aba mœ, œdœ œ kœli, za yashi œrœ kangancœ asœke adœke mœ ndjondjo nene. Kaka bœ mbœrœ bata á bœ yindœ nœ!» ⁴³ Tshe kpa gu ga ndœ ayambarœ nœ ye, œ gbɔ endje kolœ lœ olo, mbœrœ ala endje sœ lima dœ kikilincœ, awa kœkɔrɔ toencœ gugu nene. ⁴⁴ Tshe kpa gitœ ye, yé œ za avwala tœ votɔncœ kolœ dœ kœpa tshetœ o'ɔncœ ascœmœ. ⁴⁵ Manda nœ, tshe kpa gu ga ndœ ayambarœ œ pa fœ endje adœke: «'E sœpe kœlo toencœ œdœ pe kœyatœ 'e! Ngɔngɔncœ asœke, ada ɔlɔ á endje za Gbolo nœ uzu ga tshakane aayi kœmbœrœ ekperœ li ye. ⁴⁶ 'E alafo, a na zœ. Ayi kumu mœ á tshe za mœ ga tshakane endje na ye.»

*Kœza Yisu
(Wu 6a tœ Mar 14.43-50; Luk 22.47-53; Yow
18.3-12)*

⁴⁷ Yisu sœpe kœpa o'o kolœnce atake, Yudasi, anga yambarœ bale læ andjokpa dœ bisha yi kumu ye. Tshe na awa bale dœ ukpulu azu ndjoro dœ ingiri yakamba œdœ pe ndindi ɔyɔ tshakane endje. Agbozu tshapa anganga Ndjaba œdœ agbozu Ikrizia dá vwa endje. ⁴⁸ Uzu á tshe za Yisu ga tshakane endje yi lima œsœ ambará œrœ adœke: «Uzu á mœ kœ'uru tshelœ utu ye, dá œshe dœmœ; 'e za she.» ⁴⁹ Trale atake, Yudasi wuta œ na ga ndœ Yisu á pa fœ she adœke: «Abala, Rabi!» Manda nœ, tshe 'uru tshelœ utu ye.

⁵⁰ Yisu pa fœ she adœke: «Yanga mœ, mbœrœ œrœ á ɓœ gbe dœ tœncœ.» Yé azuncœ tepa ye, á za she. ⁵¹ Anga bale læ ugurutœ endje á endje na dœ Yisu gbota ingiri yakamba nœ ye á de anga ayi akwa nœ egerœ ngangã Ndjaba, yé á wa utu ye ndja tœncœ. ⁵² Á Yisu pa fœ she adœke: «Gi ingiri yakamba nœ zœ ga mangbanœ, mbœrœ azu kœ á endje nga koshe dœ ingiri yakamba, endje tshu kolœ kuzu nœ ingiri yakamba. ⁵³ Bœ wuwusœ nœ adœke œdœ mœ kœyœndœ azu ɓa ndœ Aba mœ, tshe vwa ngœngœncœ asœ ukpulu aandjelu kœro pa ndjokpa dœ bisha fœ mœ adœke endje ti kane mœ nene a? ⁵⁴ Kashe, tœ œneke, dœ mara gadœ dá o'o ala buku nœ Ndjaba li kœmboerœtœ endje lindœncœ adœke œ sœ ataa.»

⁵⁵ Dœ ada œlœncœ ascœmœ, Yisu pa fœ ukpulu azu adœke: «'E na kœza mœ dœ ingiri yakamba œdœ pe dœ ndindi ɔyɔ, ɓata œmœ kœdœ ayi angba a? ɔlœ dœ œlœ, mœ sœ lima kœsœ ga ati ɓa læ Tepelo kœyisœ œrœ, yé 'e zaza lima mœ nene. ⁵⁶ Kashe œneke kœ wuta mbœrœ á o'o aayi kœgbara o'o pa

lima kœmbœrcœtœ endje.» Yé, ayambarœ kœ katœ ye ti, œ kpa ye.

Yisu 6a utshu ayi kœwa ngbanga

(Wu 6a tœ Mar 14.53-65; Luk 22.54-55,63-71; Yow 18.13-14,19-24)

⁵⁷ Endje á endje za lima Yisu, gu dœ she 6a ndœ Kayifa, egerœ nganga Ndjaba á aayi kœyisœ awa akwa œdœ ndje dœ agbozu Ikrizia ngbœtœ endje 6a ndœ ye. ⁵⁸ Petro sœ lima kœna manda Yisu yima yima lœ ingirinœ œrrr 6a lœ gbagba nœ egerœ nganga Ndjaba. Tshe li ga zœ œ sœ ga indiri aayi akwa ndœ kœwu mara á o'onœ œ ka dœ tœnœ.

⁵⁹ Andaa, agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ pe aayi kœwa ngbanga nœ azu nœ Ndjaba kœ, lœ lima kœpara awa adœke œne gbœ anga uzu á tshe kœpa anga ekpe o'o goro œsœ Yisu yeka á œne kœgbœ awa kœwa ngbanga nœ kuzu ga tœ ye.

⁶⁰ Kashe ataa aayi kœpa ekpe o'onœ ma lima tœ endje ndjoro gbaa, endje gbœgbœ œrœ bale nene. Kwata œrrr, anga endje bisha matœ endje ⁶¹ yé œ pa adœke: «Uzunœ asœ pa adœke: “Mœ li kœndi tshelœ Tepelo nœ Ndjaba yé œ mœ ga mangbanœ manda olo voto.”» ⁶² Egerœ nganga Ndjaba álafo œ pa fœ she adœke: «Bœ gugu dœ o'o kœgi tœnœ tœ œneke kœ á azu asœ pa ga pa zœ nene a?»

⁶³ Kashe Yisu sœ lima kokoko. Yé egerœ nganga Ndjabanœ kœyu she adœke: «Mœ sœ kœyu bœ, bœ dara ama zœ dœ i'iri Ndjaba nœ soro: Œbœ kœdœ Masiya Gbolo nœ Ndjaba a?» ⁶⁴ Yisu gi fœ she adœke: «Bœ pa dœ tœ zœ ye. Kashe mœ sœ kœpa ngbi fœ 'e adœke: Kœto ngœngœnœ asœ, 'e wu Gbolo nœ uzu kœsœ ga ati ga tœ kuni Ndjaba nœ gbœgbœ

kɔ; 'e wu ndje she kœjɛrœ 6a pa ondoro 6a lafo.»
⁶⁵ Yé egerœ nganga Ndjaba suru tshelœ lœba tœ ye
 œ pa adœke: «Tshe gu œsœ Ndjaba! A kpa gbege
 dœ atimu nene! 'E totœ kœdji kœgu osho á tshe gu
 tœ Ndjaba ye. ⁶⁶ 'E gbe má œne 'e tœncœ kotoo?»
 Endje gi adœke: «Tshe li dœ kuzu.» ⁶⁷ Manda nœ,
 endje tetœ koetu ngusha ga tshatshu ye œ sœ kœdu
 she, yé anga endje sœ kœda ala ye. ⁶⁸ Endje pa fœ
 she adœke: «Masiya, œdœ 6œ kœdœ ayi kœgbara o'o,
 pandœ nœ fœ 'a: Œde dá bi 6œ a?»

Petro 'ea Yisu

*(Wu 6a tœ Mar 14.66-72; Luk 22.56-62; Yow
 18.15-18,25-27)*

⁶⁹ Andaa Petro sœ lima ga ati 6a ushu 6a lœ
 gbagba, anga yashe akwa na ndoo dœ she yé œ
 pa fœ she adœke: «Œ6œ ndje, 6œ sœ lima awa
 bale dœ Yisu uzu Galilayi!» ⁷⁰ Kashe tshe vusœ
 nœ utshu azu kɔ dœ kœpa adœke: «Mœ wuwusœ
 o'onœ á 6œ yindœ kœpa tœncœ asœ nene.» ⁷¹ Bata á
 tshe sœ lima kœna gu ndœ œsœ manda gbagbancœ,
 anga angbi yashe akwa kpa wu she yé œ pa fœ azu
 á endje sœ lima kpœtœmœ adœke: «Uzu asœ sœ
 lima awa bale dœ Yisu uzu Nazarete.» ⁷² Petro kpa
 vusœ nœ dœ kœdarama ye adœke: «Mœ wuwusœ
 uzuncœ asœke nene.»

⁷³ Manda nœ teasho, azu á endje sœ lima
 kpœtœmœ gitœ endje ndoo dœ Petro, yé œ pa fœ
 she adœke: «Adja, œ6œ kœdœ anga uzu nœ endje,
 yé o'o zœ sœ kœma 6œ ataa.» ⁷⁴ Yé Petro tetœ
 kœdarama ye dœ kœpa o'o adœke: «Kaka Ndjaba za
 djofele fœ mœ œdœ mœ kœpa wala! Mœ wuwusœ
 uzuncœ asœke nene.» Ngbewo, kœngato ki. ⁷⁵ Yé
 Petro gbetshelœ ye ndœ o'onœ á Yisu pa lima fœ

she adœke: «Utshunœ adœke kɔngato ki, ɓœ 'ea mœ awa voto adœke ɓœ wuwusœ mœ nene.» Tshe wuta ga ushu, yé ki dœ oyo.

27

Yisu ɓa utshu Pilato

(Wu ɓa tœ Mar 15.1; Luk 23.1-2; Yow 18.28-32)

¹ Dœ amazi tuu, agbozu tshapa anganga Ndjaba kɔ dœ pe agbozu Ikrizia ngbɔtœ endje ga tœnœ kœwa o'o ndœ kœwo Yisu. ² Manda nœ, endje i Yisu ga tœnœ, œ na dœ she yé á za she fœ gbozugo á i'iri ye kœdœ Pilato.

Kuzu Yudasi

(Wu ɓa tœ Akw 1.18-19)

³ Yudasi á tshe za she yɔ œrœ, wu adœke endje wa ngbanga ndœ kœwo Yisu, egerœ gbetshelœ za she, tshe kwa œ gi langere ngendjanœ zazu bale dœ ndjokpa fœ agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ pe fœ agbozu Ikrizia, ⁴ yé á pa fœ endje adœke: «Mœ mbœrœ ekperœ, mœ za uzu á tshe mbœmboœrœ ekperœ nene fœ kuzu.» Kashe endje gi fœ she adœke: «'A sœsœ lœnœ nene! Tœnœ kœdœ o'o nœ zœ!» ⁵ Yudasi ko ngendjanœ va ga lœ Tepelo, yé á na kœdu uwu ga lœ igi ye ndœ kœwotœ ye.

⁶ Agbozu tshapa anganga Ndjaba rɔ ngendjanœ yé á pa adœke: «Awa akwa nœ azœ yiyindœ nœ adœke a ko mara ngendja ataa ga ugurutoœ kœgbɔrœ nœ Tepelo nene, mbœrœ tœnœ á to lœ ngendja indji uzu.» ⁷ Manda kœdjitœ endje, endje za œ yɔ dœ kindi nœ ayi kœmbœrœ lɔsú mbœrœ kœza tœ tshapa udu nœ agene. ⁸ Mbœrœ tœnœ ataa œrrr ga tœ kpesheke, i'iri kindinœ asœmœ

kœdœ: «Kĩndi indji uzu.» ⁹ Yé œ mboerœtœ endje ataa mboerœ o'o á ayi kœgbara o'o Yilimiya pa lima kœmboerœtœ endje, tshe pa adœke: «Endje za ngendja zazu bale dœ ndjokpa, œtœnœ kœdœ ama ngendja á agbolo Israyele wa lima tœ upu nœ ye; ¹⁰ yeka á endje za ndœ kindi nœ ayi kœmboerœ lœsú, ɓata á Gbozu vwa lima mœ ndœ kœpandœ nœ.»

Pilato sœ kœyu Yisu

(Wu ɓa tœ Mar 15.2-5; Luk 23.3-5; Yow 18.33-38)

¹¹ Yisu ka ɓa utshu gbozugo á i'iri ye kœdœ Pilato. Gbozugo yu she adœke: «Æbœ kœdœ gbozugo nœ Ayuda a?» Yisu gi fœ she adœke: «Æbœ dá sœ kœpa ataa.» ¹² Kashe o'o á agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ pe agbozu Ikrizia sœ kœpa ga pa ye, tshe gigi lima o'o nene. ¹³ Pilato pa fœ she adœke: «Bœ djidji o'o á endje sœ kœpa ga pa zœ asœ nene a?» ¹⁴ Tshe gigi lima o'o ndœ nœ bale nene, yé gbozugo za lima ama ye ti ɔɔ.

¹⁵ Dœ lœndœ angbo Pake bale dœ bale kœ, gbozugo sœ lima kœvwara anga ayi kánga bale á ukpulu azu yindœ ye. ¹⁶ Andaa, endje sœ lima dœ anga ayi kánga á endje para wu lima sœ ye, i'iri ye kœdœ Yisu Barabase. ¹⁷ Pilato yu ukpulu azunœ á endje ngbœtœ endje ga tœnœ adœke: «Ædœ dá 'e yindœ nœ adœke mœ katœ ye a? Yisu Barabase too Yisu á endje e she Kristu?» ¹⁸ Mbœrœ tshe wu lima sœ nœ adœke endje sœ dœ úkú ga tœ ye yeka á za she na tœnœ asœmœ. ¹⁹ ɔlœ á Pilato sœ kœwa ngbanganœ ɓa lœ anda kœwa ngbanga, awonœ pa fœ she adœke: «Lili ga lœ o'o nœ uzunœ asœ nene, tshe sœ ndjii. Mbœrœ mœ lu dœ abutshœ asœ, lœsu mœ ka mœ mboerœ she waa.»

²⁰ Agbozu tshapa anganga Ndjaba doe pe agbozu Ikrizia soe koeli ga loe azu adoeke endje katoe Barabase kashe oe wo Yisu. ²¹ Gbozugo kpa yu endje adoeke: «Ede ugurutoe endje bisha á 'e yindoe noe adoeke moe katoe ye foe 'e a?» Endje gi adoeke: «Barabase.» ²² Pilato yu endje adoeke: «Eroe gade á moe koembæroe toe Yisu á endje e she Kristu a?» Endje para gi adoeke: «'E kuru she ga pa kurushi.» ²³ Pilato yu endje adoeke: «Ekperoe gade dá tshe mbæroe a?» Kashe endje tetoe koeta rawa doe agbo adoeke: «'E kuru she ga pa kurushi.»

²⁴ Lokó á tshe wu adoeke oene kpa wusoe oeroe á oene mbæroe nene, tshe su ungu oe djutoe doe kane ye utshu ukpulu azu doe koepa adoeke: «Moe doédoé ayi kumu upu kuzu ye nene; oetæncee koedoe upu noe 'e.» Gbambænoe nene, azu soe lima koёма doe o'onoe waa. ²⁵ Azu para gi adoeke: «Kaka adoeke indji ye soe ga pa 'a doe agbolo noe 'a.» ²⁶ Yeka á tshe koekatoe Barabase, ye manda koeso Yisu doe ndjapa, tshe za she foe endje adoeke endje koekuru she ga pa kurushi.

Aturugu mo Yisu

(Wu ba toe Mar 15.16-20; Yow 19.2-3)

²⁷ Manda noe aturugu noe gbozugo gu doe Yisu ga loe gbagba noe ye, ye ukpulu azu kpa dji she djikpata. ²⁸ Endje veroe loeba toe ye, ye á veroe yogbodo odoroloeba ga toe ye. ²⁹ Endje veroe kpoto noe ishi ga toe kumu ye bata gbozugo, endje za tshangbolo ga toe kuni ye, á tetoe koegote ga utshu ye doe pe koemo she adoeke: «'A bala boe gbozugo noe Ayuda.» ³⁰ Endje soe koetu ngusha ga toe ye, oe za tshangbolonoe asæmoe á soe doe kumu ye. ³¹ Manda

kœmɔ she, endje verœ yɔgbɔdɔ lœbance tœ ye á gi œene ye ga tœ ye, yé á za she na toenœ ndœ kœkuru she ga pa kurushi.

Yisu 6a pa kurushi

(Wu 6a tœ Mar 15.21-32; Luk 23.26-43; Yow 19.17-27)

³² Bata endje sœ lima kœwuta toenœ, endje gbɔ uzu tshalakpi Sirene, á i'iri ye kœdœ Shimu, endje vwa she dœ agbɔ ndœ kœza átá kurushi tœ Yisu.

³³ Endje wuta ga tœ osho á i'irinœ kœdœ Gologota, œ yindœ kœpa adœke «Osho gbayashi kɔrɔ.»

³⁴ Endje sú ipi á endje ngbɔɔa dœ shundɔdɔ œerœ œ za fœ Yisu adœke tshe ndjo. Tshe dji ɔtshœnœ kashe tshe yiya lima ndœ kœendjo toenœ nene.

³⁵ Endje kuru she ga pa kurushi yé œ ta wuka mbœerœ kœkurutshelœ lœba nœ ye. ³⁶ Manda nœ, endje sœ ga ati 6a zœ mbœerœ kœgbɔndœ ye.

³⁷ Endje su ádá kœwo she ga pa tsheporo maɓaya yé œ za ga pa kumu ye. O'onœ pa adœke: «Uzu asœ kœdœ Yisu, gbozugo nœ Ayuda.» ³⁸ Endje kuru anga aayi angba bisha ga pa kurushi ga indiri ye; anga ga pa kuni, yé anga ga pa gele ye.

³⁹ Azu á endje sœ lima kœvwanga toenœ, sœ kœgu she dœ kœmea kumu endje, ⁴⁰ yé œ sœ lima kœpa adœke: «Æ6œ á 6œ pa lima adœke 6œ ndi tshelœ Tepelo yé œ kpa mɔ anganœ manda olo voto; œdœ 6œ kœdœ Gbolo nœ Ndjaba, shetœ zœ dœ tœ zœ yé œ jerœ pa kurushi ga ati!» ⁴¹ Awa bale, agbozu tshapa anganga Ndjaba, aayi kœeyisœ awa akwa œdœ pe agbozu Ikrizia sœ lima kœmɔ she yé œ sœ kœpa adœke: ⁴² «Tshe she lima anga azu, tshe shetœ ye dœ tœ ye! Æshe kœdœ gbozugo nœ

Israyele, tshe jercø ngøngøncø ascø pa kurushi yé a køeyindø ncø ga ndø ye. ⁴³ Tshe za løsu ye ga pa Ndjaba yé ø pa ngbi adøeke: “Æmøe køedøe Gbolo ncø Ndjaba.” Ædøe Ndjaba køeyindø ye, tshe she she ngøngøncø ascø!» ⁴⁴ Aayi angba á endje kuru lima endje ga pa kurushi døe she gu ndje she awa bale døe mara ataa.

Kuzu Yisu

(Wu 6a tøe Mar 15.33-41; Luk 23.44-49; Yow 19.28-30)

⁴⁵ Døe kakpi ølø, osho bu kporokoto pa ogo djigi øerrr ga tøe ada ølø votø manda kakpi ølø. ⁴⁶ Køewuta ga tøe ada ølø votøncø ascøemøe, Yisu ta rawa døe øgbø tshama ye adøeke: «Eli, Eli, lema sabakatani?» Æ yindøe køepa adøeke: «Ndjaba ncø møe, Ndjaba ncø møe, mbøerøe gadøe á bøe katøe møe ti a?» ⁴⁷ Anga azu ugurutøe endjeneke á endje søe lima kpoetøemøe dji she yé ø pa adøeke: «'E dji ka, tshe søe køe'e Eliya!» ⁴⁸ Trale, anga uzu bale ugurutøe endje kpa ø nduru ndøhøro ga la ikpi vinu yé ø vwele ga tøe kumu wara yeka á yi ga tøe ama ye adøeke tshe ndjo. ⁴⁹ Anga endje pa adøeke: «'E kaka kane! A wu øedøe Eliya øe na køeshe she!»

⁵⁰ Kashe Yisu kpa ta rawa døe øgbø tshama ye, yé øe tshu ye. ⁵¹ Døe løndøncø ascøemøe, løeba á endje du 6a løe Tepelo suru tsheløetøe ye bisha køeto 6a lafo øerrr ga ati. Øshø turu, tsheløe øgboro badja 'oro, ⁵² udu kørø, yé ayindøe Ndjaba ndjoro á endje tshu, kwatøe endje ga løe soro. ⁵³ Manda Ndjaba køeshe Yisu løe akuzu, manda køewuta endje løe udu, endje li ga løe øeyerøe øngbo Yerusalemøe, yé á azu ndjoro wu endje 6a zøe. ⁵⁴ Gbozu tshapa aturugu Roma øedøe aturugu á endje søe køegbø lima ndøe Yisu

dœ she, wu ɔshɔ á turu œdœ œeneke kɔ á wuta lima ascœmœ, awa za endje tɔpanœ kpuru yé endje pa adœke: «Uzu ascœke kœdœ lima adja Gbolo nœ Ndjaba tako.» ⁵⁵ Ayashe ndjoro ka lima zara á sœ kœtondœ osho: Endje te lima mangba Yisu kœto ɓa lœ Galilayi mbœrœ kœmbœrœ akwa fœ she. ⁵⁶ Mareya uzu tshalakpi Magadala, dœ Mareya ayi Jake dœ Yozefu, œdœ pe ayi agbolo nœ Zebedayi, sœ lima ugurutœ endje.

Kœshi yisu

(Wu ɓa tœ Mar 15.42-47; Luk 23.50-56; Yow 19.38-42)

⁵⁷ Dœ adila, anga ayi kœgbœrœ ɓa lœ Arimateyo á i'iri ye kœdœ Yozefu yikumu ye; œshe kœdœ ndje lima yambarœ nœ Yisu. ⁵⁸ Tshe na ga ndœ Pilato yé œ yu she tœ oko Yisu. Yé Pilato za awa adœke endje za fœ she. ⁵⁹ Yozefu za oko Yisu œ vwele ga tœncœ dœ ɔtshɔ lœba, ⁶⁰ yé á za ga lœ tafo udu á tshe totœ kœdji tœncœ ɓa lœ ɔngɔ badja. Manda nœ, tshe vwiri egerœ badja ga tœ mandancœ yé œ gu da ye. ⁶¹ Andaa, Mareya uzu Magadala œdœ anga angbi Mareyancœ sœ lima ga ati ɓa utshu udunœ.

Kœgbœndœ tshapa udu

⁶² Olo bale manda nœ, tœncœ kœdœ lima lɔkɔ utshu sabata, agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ pe Afarisayi na awa bale ga ndœ Pilato. ⁶³ Endje pa fœ she adœke: «Gbozu, 'a gbe dœ o'o á ayi wala ascœ pa lima lɔkɔ á tshe sœpe dœ soro. Tshe pa lima adœke: “Manda olo votɔ, Ndjaba œ she mœ lœ akuzu ye.” ⁶⁴ Za awa adœke endje gbœndœ tshapa udu ascœ œrrr ga tœ votɔ olo yekane, ete nene ayambarœ nœ ye œ zi angba ye, yé œ pa fœ

azu adœke: “Ndjaba she læ akuzu ye.” Yé walanœ asœ œ kpa ropa œneke lima utshunœ ye.» ⁶⁵ Pilato kœpa fœ endje adœke: «Aturugu kœgbøndœ œrœ dœke. 'E na dœ endje dœ endje gbøndœ tshapa udunœ b̄ata á 'e wa ascœmœ.» ⁶⁶ Ataa, endje na ga pa udu œ guma mara kœgbøndœ nœ: Endje iw̄i badjanœ œ tshu dœ mandanœ yé á katœ aturugu ndœ kœgbøndœ nœ.

28

Kœshe nœ Yisu læ akuzu

(Wu 6a tœ Mar 16.1-10; Luk 24.1-12; Yow 20.1-10)

¹ Manda olo sabata, kœli ga læ ali olo nœ p̄oso, Mareya uzu Magadala dœ pe anga angbi Mareyanœ na kœwu tshapa udu. ² Trale atake, osh̄o turu dœ agb̄onœ. Anga andjelu nœ Gbozu to 6a lafo œ jœrœ, œ vw̄iri egerœ badja tœ manda udunœ yé á sœ ga pa nœ. ³ Tshe sœ lima b̄ata kœyerœwa yavuru, yé læba ye sœ dœ imbinœ b̄ata ondoro. ⁴ Aturugu sœ lima kœde gbaragbara dœ awa, yé œ sœ b̄ata azu á endje tshu ye.

⁵ Kashe andjelu za o'o yé œ pa fœ ayashenœ adœke: «Awa zaza 'e nene, mœ wusœ nœ adœke 'e sœ kœpara Yisu á endje kuru she ga pa kurushi. ⁶ Tshe gugu kpeke nene, mbœrœ Ndjaba she she læ akuzu b̄ata á tshe pandœ nœ lima fœ 'e. 'E na ga mœ œ wu osho á tshe lo lima tœnœ. ⁷ Yé 'e gu katsha œ pandœ nœ fœ ayambarœ nœ ye adœke: “Ndjaba shé she læ akuzu ye, yé tshe ro utshu 'e ga læ Galilayi da ye; 'e wu she 6a zœ.” Cœtœnœ dá mœ pandœ nœ fœ 'e ascœmœ.»

⁸ Endje katœ tshapa udu ti doe awa œdœ pe doe yanga, œ kpagu koepandœ noe foe ayambarœ noe ye. ⁹ Trale, endje wu Yisu koena ga ndœ endje, á pa foe endje adœke: «Mœ bala 'e!» Endje gitœ endje ndoo ga ndœ ye, œ tepa ada ye yé á gote ga utshu ye. ¹⁰ Yé Yisu pa foe endje adœke: «Awa zaza 'e bale nene. 'E gu œ pandœ noe foe aaya mœ adœke endje ro ga loe Galilayi: 6a zœ dá endje wu mœ.»

O'o tœ upu nœ aayi kœgbœndœ udu

¹¹ Lœkœ á endje œpe lima tœ ala awa, anga aturugu loe ugurutœ aturugu kœgbœndœ udu ro ga loe ongbo, œ pandœ œrœ kœ á ro 6a zœ foe agbozu tshapa anganga Ndjaba. ¹² Manda kœngbœtœ doe kœdjitœ agbozu nganga Ndjaba doe pe agbozu Ikrazia, endje to ngendja doe egerœ noe foe aturugu, ¹³ yé œ pa foe endje adœke: «'E pa ngbi adœke: Lœkœ á 'e sœ tœ olo, ayambarœ noe ye na doe butshœ œ za angba oko ye yé. ¹⁴ Yé œdœ gbozugo kœdji o'onœ asœ, a'a dá ru alancœ yé á mbœrœ adœke 'e gbœgbœ o'o nene.» ¹⁵ Aturugu za ngendjancœ yé œ tetœ kœmbœrœtœ endje lindœ o'onœ á endje za foe endje asœmœ. Ataa, o'onœ asœ kaka osho 6a ndœ Ayuda œrrr ga tœ kpesheke.

Yisu matœ ye foe ayambarœ noe ye

(Wu 6a tœ Mar 16.14-18; Luk 24.36-49; Yow 20.19-23; Akw 1.6-8)

¹⁶ Ayambarœ noe ye ndjokpa doe bale na ga loe Galilayi 6a pa kaga á Yisu yi lima sœ noe foe endje. ¹⁷ Lœkœ á endje wu lima she, endje gote ga utshu ye; kashe anga endje ugurutœ endje sœ lima doe sharapu. ¹⁸ Yisu na ndoo doe endje, œ pa foe endje adœke: «Ndjaba za tshagbozu kœ noe œrœ tshalafœ

dœ pe œncœ tshapa shɔ fœ mœ. ¹⁹ 'E na djelœ ogo kɔ, 'e fa azu tœ ayambarœ nœ mœ, yé œ za batisimu fœ endje dœ i'iri Aba, dœ Gbolo dœ pe Ŋtshɔ ishiri, ²⁰ 'e yisœ nœ fœ endje adœke endje gbɔndœ œneke kɔ á mœ za lima dœ o'o fœ 'e. Yé œmœ, mœ sœ dœ 'e awa bale ɔɔ dœ ɔɔ œrrr ga tœ kœka tshapashɔ.»

cxviii

TAF0 AYO
The New Testament in the Manumanaw languieg of
Myanmar

copyright © 2020 Wycliffe Bible Translators, Inc. and ACOTBA-SUBO

Language: Manumanaw

All rights reserved.

2020-11-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jul 2024 from source files
dated 12 Feb 2024

40e3c5cb-c2ea-5cf8-8a40-4c6f77a45343